

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady pre mediálne služby dňa 2. 7. 2025

Správne konanie: 0062/SKO/2025
Predmet: § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.
Účastník konania: Slovenská televízia a rozhlas
Správny orgán: Rada pre mediálne služby

Dátum: 25. 6. 2025

NÁVRH UZNESENIA:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 a § 110 zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“) v senáte 2 zloženom z predsedu senátu doc. Mgr. Pavla Izraela, PhD. a členiek senátu Mgr. Andrey Cox a Mgr. Kataríny Začkovej, v súlade so zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov, rozhodla, že účastník správneho konania č. 0062/SKO/2025

Slovenská televízia a rozhlas, sídlom Mlynská dolina, 845 45 Bratislava, IČO 56 398 255,

porušil

povinnosť ustanovenú v § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.

tým,

že na programovej službe Rádio Slovensko dňa 9. 11. 2024 o cca 12:10 hod. odvysielal program *Sobotné dialógy*, ktorý obsahoval vyjadrenia Roberta Fica, predsedu vlády SR a predsedu strany Smer-SSD,

o výsledku parlamentných volieb v Gruzínsku, o tom, že riešením pre ukončenie vojny na Ukrajine je to, že dôjde k výraznému zníženiu podpory Ukrajiny zo strany Spojených štátov amerických, o tom, že ukrajinský prezident Zelenský sa bojí skončenia vojny na Ukrajine, o tom, že vojna na Ukrajine nemôže skončiť dovtedy, pokiaľ bude taká masívna podpora tejto vojny zo Západu, o tom, že ruská televízia háji národné záujmy Ruskej federácie a že Ruská federácia tiež môže mať svoju vlastnú propagandu, o tom, že bude pokračovať suverénna slovenská zahraničná politika orientovaná na všetky štyri svetové strany, o tom, že poslanci za opozíciu v Európskom parlamente žiadajú, aby boli Slovenskej republike odobraté eurofondy, o tom, že Európska komisia musela akceptovať, že jej správa o stave právneho štátu na Slovensku obsahovala nepravdy, o tom, že keď na Slovensko príde investícia z Južnej Kórey, tak je to také isté bezpečnostné ohrozenia ako v prípade Číny, o tom, že sme po novembri 1989 boli pápežskejší ako pápež a že pokiaľ ide o mnohé práva, pod demokraciou si ľudia na Slovensku predstavujú anarchiu, o tom, že je potrebné znížiť počet politických strán, ktoré budú reprezentované v Národnej rade SR, o úrovni demokracie na Slovensku, o tom, že novinári si môžu hovoriť čo chcú a nenesú žiadnu zodpovednosť a o mimovládnych organizáciách financovaných zo zahraničia,

a to bez odvysielania iných relevantných názorov či relevantných stanovísk alebo protiargumentov, pričom moderátor tieto vyjadrenia a názory hosťa programu dostatočným spôsobom nevyvažoval, čím prišlo k nezabezpečeniu objektívnosti a nestrannosti programu aktuálnej publicistiky,

za čo mu ukladá

podľa ustanovenia § 134 písm. a) zákona č. 264/2022 Z. z. sankciu – **upozornenie na porušenie zákona.**

Úloha:

Kancelária Rady vydá písomné vyhotovenie rozhodnutia o uložení sankcie a doručí ho účastníkovi konania.

T: 4. 8. 2025

Z: PO

Úloha:

Kancelária Rady oznámi podávateľovi podnetu na preverenie výsledok prešetrenia podnetu.

T: 14. 7. 2025

Z: AO

* * *

Rada na svojom zasadnutí dňa 29. 1. 2025 začala správne konanie voči vysielateľovi Slovenská televízia a rozhlas vo veci možného porušenia § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. v súvislosti s tým, že na programovej službe Rádio Slovensko dňa 9. 11. 2024 o cca 12:10 hod. odvysielal program *Sobotné dialógy*, v ktorom mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektivitu a nestrannosť programu aktuálnej publicistiky.

Oznámenie o začatí správneho konania bolo účastníkovi konania doručené dňa 18. 2. 2025, na základe čoho sa začalo správne konanie č. 0062/SKO/2025. Účastník konania bol súčasne vyzvaný, aby v lehote najneskôr do 10 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy a vyjadril sa k podkladom pre rozhodnutie v predmetnom správnom konaní. Súčasne bol účastník konania upozornený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce podľa § 46 správneho poriadku. Prílohou oznámenia o začatí správneho konania bol záznam vysielania programu *Sobotné dialógy* odvysielaného na programovej službe Rádio Slovensko dňa 9. 11. 2024 o cca 12:10 hod. a prepis/popis skutkového stavu.

Dňa 7. 3. 2025 bolo Rade doručené vyjadrenie účastníka konania k predmetu správneho konania.

Subjektívna 6-mesačná lehota na uloženie sankcie začala v zmysle § 135 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. plynúť dňa 29. 1. 2025 a uplynie dňa 29. 7. 2025. Objektívna 18-mesačná lehota na uloženie sankcie začala v zmysle § 135 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. plynúť dňa 9. 11. 2024 a uplynie dňa 9. 5. 2026.

* * *

Prepis/popis skutkového stavu

Monitorované vysielanie: *Sobotné dialógy*

Deň vysielania: 9. 11. 2024

Čas vysielania: 12:10 hod.

Vysielanie bolo monitorované zo záznamu Rady.

časový kód záznamu o cca: 12:10

Matej Baránek, moderátor

„Koalícia sa sporí o politické funkcie. Namiesto hľadania dohody prichádzajú Andrej Danko a Rudolf Huliak s požiadavkami, ktoré znamenajú rekonštrukciu vlády.“

Rudolf Huliak, nezaradený poslanec NR SR

„Zase vydiera celú koalíciu z toho titulu, že si požaduje ministerstvo vnútra. Pán Danko nemal absolútne snahu sa s nami vyrovnáť. Ja si myslím, že pán premiér začne toto riešiť.“

Matej Baránek, moderátor

„Do Bieleho domu sa vracia Donald Trump. Podľa premiéra sa musí Európa pripraviť na motto Amerika na prvom mieste. Prezident Peter Pellegrini.“

Peter Pellegrini, prezident SR

„Je to partner náročný na diskusiu a v prípade, že ho zaujmete a otvárate témy, ktoré zaujímajú aj jeho, tak to dáva potom vždy veľmi dobrý základ na dobré rokovanie.“

Matej Baránek, moderátor

„Vláda dohodla v Číne strategickú spoluprácu, ekonomická veľmoc môže Slovensku pomôcť s opravou mostov, novými investíciami či výstavbou tunela. Opozícia vidí v spolupráci bezpečnostné riziká. Juraj Krúpa, SaS.“

Juraj Kúpa (SaS)

„Poľsko 3 krát takto zrušilo spoluprácu s Čínou, Čierna hora, ktorá si nechala postaviť diaľnicu teraz žiada európsku úniu o pomoc, aby jej pomohla splácať tie dlhy, ktoré sa jej nahromadili voči Číne.“

Matej Baránek, moderátor

„Slovensko si onedlho pripomenie 35 rokov od Nežnej revolúcie. Čas na rekapituláciu, kam sme sa za ostatné desaťročia posunuli. Začínajú sa Sobotné dialógy, za mikrofónom je Matej Baránek. V štúdiu už vítam predsedu vlády a lídra strany Smer-SD Roberta Fica, dobrý deň.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Ďakujem za pozvanie a želám všetkým peknú slnečnú sobotu.“

Matej Baránek, moderátor

„Pán premiér, mysleli ste si, keď ste tu boli minulý mesiac, že je to posledný raz čo sa spolu rozprávame o kríze vo vládnej koalícii, pretože tie vnútro koalíčné spory neutíchli, ale naopak, ešte narástli a zostrili sa, aká je vaša prognóza udalosti, dokedy sa dá takto fungovať?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Pán redaktor, hovorí sa tomu, že nabehli ste aj vy v rozhlase na nôž, ktorý nastavuje opozícia a médiá, pretože ak sa teraz domnievate, že sa budem s vami vybavovať o pánovi Huliakovi, alebo pánovi Dankovi, ste na veľkom omyle. O akej kríze to stále hovoríte, keď národná rada skončila svoje rokovanie včera a schválili všetko, čo mali schváliť. Nebola ani jedna situácia, s výnimkou, máme ešte otvorenú tému voľby práve do rady RTVS, kde sú dohodnuté pomery, ale sú ešte diskusie o menách. Vláda prijala všetky návrhy zákonov, ktoré mala prijať a čo sme všetko predložili do parlamentu, tak bolo schválené, tak prosím nechcete odo mňa a ja som to už povedal aj na návšteve teraz v Budapešti, keď som sa bavil s niektorými premiérmi: Pán redaktor, predseda vlády nemôže vládnuť tak, že vládnu agendu má ako bokovku. Že keď mám chvíľku čas, lebo nemám za stolom pána Huliaka a pána Danku, tak sa venujem vládnym veciam. Ja sa prioritne venujem vládnym veciam. Vládna koalícia, pokiaľ ide o počty v parlamente funguje a pokiaľ sú tu nevyrozprávané veci medzi pánom Dankom a pánom Huliakom, toto je vnútorný problém Slovenskej národnej strany, klubu, ktorý sa rozpadol, ktorému sme potom pomohli a je na nich predovšetkým, aby došli s nejakými riešeniami, preto ja to opakujem ešte raz.“

Matej Baránek, moderátor

„Tie riešenia sú aké?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Ale nemám čo riešiť týmto okamihu. Ja beriem na vedomie vyhlásenie pána Huliaka a tých 2 kolegov, ktorí odišli z klubu Slovenskej národnej strany, že podporujú vládnu koalíciu a že nič nechcú. A ja som na to odpovedal, že to rešpektujem, a že odmietam akékoľvek vydierania alebo dávanie nejakých funkcií. Ak niekto hovorí o tom, že nie je stále dotiahnutá téma voľby predsedu národnej rady a okolo toho vedíme nejaké diskusie, prosím, ak majú na to čas, nech sa tomu venujú. Ja sa tomu jednoducho venovať nemôžem, lebo na to nemám čas. Vládna koalícia je funkčná, zákony v parlamente prechádzajú a vy pán redaktor, prepáčte za úprimnosť, čo teraz poviem, namiesto toho, aby ste sa ma spýtali - tak, ako to bude s tým odškodňovaním tých ľudí, ktorí zaplatili pokuty počas covidu? Ako to je s tou amnestiou? Viete o tom vôbec, že minister dopravy predložil stavebný zákon?“

Matej Baránek, moderátor

„Viem.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„No a prečo sa napríklad nebavíme o týchto veciach? Sadnem si do nejakej kancelárie v rozhlase a prvé čo je – Huliak. Veď Slovensko nie je Huliakovo! Slovensko je Slovensko a preto...“

Matej Baránek, moderátor

„Pýtal som sa vás, dokedy sa dá takto fungovať.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Ale veď všetko funguje! Ešte raz. Čo mne ho bráni prijímať vládnu agendu. Ak dáme niečo do národnej rady v národnej rade je to schválené. Dá sa fungovať tak, že sa nenecháte zatiahnuť do vnútorných sporov v rámci jednej politickej strany. To je celé. Smer slovenská sociálna demokracia má 42 poslancov v národnej rade. Má perfektný stabilný poslanecký klub a je zárukou stability. A toto je to, čomu sa ja budem venovať. Ale prepáčte, neprišiel som do Slovenského rozhlasu ako predseda vlády, najmä po všetkých tých aktivitách, či už ide o Južnú Kóreu, či už ide o Čínu, či už ide o vládu, vážne zákony, aby som prvých 20 minút venoval pánovi Huliakovi. Prepáčte, ja to jednoducho odmietam.“

Matej Baránek, moderátor

„Pán premiér, k týmto všetkým témam sa dostaneme.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„No asi ťažko, už 10 minút ubehlo z relácie.“

Matej Baránek, moderátor

„Napriek tomu, keď ste spomenuli predsedu parlamentu na úrovni koalície sa hovorí.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„No, a zase naspäť.“

Matej Baránek, moderátor

„Že minister vnútra by nemusel byť ministrom vnútra. Vy si viete predstaviť, že Matúš Šutaj Eštok by išiel na stoličku predsedu parlamentu?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Ja si viem predstaviť na stoličke predsedu parlamentu kohokoľvek na kom sa dohodne Robert Fico, Andrej Danko a Matúš Šutaj Eštok. To je jednoduchá odpoveď.“

Matej Baránek, moderátor

„V minulosti ste podporovali Andreja Danku.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Ale áno, za predpokladu, že by vládna koalícia povedala, že je kandidát. Takáto dohoda nie je. Opakujem, odmietam voľbu predsedu národnej rady tak, že dostane tento predseda národnej rady iba časť koalíčných hlasov a potom by dostal nejaké opozičné hlasy. Vládna koalícia má väčšinu v národnej rade a musí mať silu si zvoliť vlastného predsedu národnej rady. Pokiaľ nebude dohoda, tak do tejto voľby nepôjdeme. Číže ešte raz. Predsedom národnej rady bude ten, na kom sa dohodne Robert Fico, Matúš Šutaj Eštok, Andrej Danko. Takáto dohoda zatiaľ nie je. Hovoríme o tom, ale pre mňa to nie je prioritou. Ja si myslím, som to zopakoval, že my máme pred sebou prípravu štátneho rozpočtu, skončili sme konsolidáciu, máme obrovské pohyby v Európe. Viete, Európa sa hýbe, Európa sa rozpadáva a vy sa ma pýtate na pána Huliaka. Viete, to len svedčí o tom, pán redaktor, že ako keby ste vôbec nesledovali svet, ako keby ste nesledovali čo sa deje, čo sa deje vo vláde, čo sa deje v národnej rade.“

Matej Baránek, moderátor

„Zmením otázku. Pán premiér, videli sme tú situáciu v národnej rade, videli sme ako sa SNS-ke rozpadol klub, ako ste museli tam poslať svojho poslanca, aby ten klub prežil. Videli sme obštrukciu zo strany Rudolfa Huliaka, preto sa pýtam, že či prežije vládna koalícia zvyšné 3 roky...“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Pán redaktor, ešte raz. Aká obštrukcia? Prešli všetci. Ja kladiem normálne jednoduchú otázku. Prešli všetky vládne návrhy zákonov, ktoré boli predložené do národnej rady? Prešli. Aká obštrukcia? Prešli všetky návrhy vo vláde, ktoré boli predložené? Prešli. O akej vládnej kríze hovoríte? Vládna kríza bude vtedy, ak bude zablokovaný parlament a parlament nebude môcť fungovať, lebo bude mať málo poslancov národnej rady. Takže znovu.“

Matej Baránek, moderátor

„Číže nepriblížili sme sa k predčasným voľbám?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„A kto by tak asi zahlasoval za predčasné voľby? Pán redaktor, ja sa tejto téme nevyhýbam, len znovu ma tlačíte do tej polohy, že Fico venuj sa pánovi Huliakovi ako vy a kašlite na vládnutie. Vládnutie ber ako nejakú bokovku. Keď budeš mať chvíľku čas, tak predlož do parlamentu nejaký návrh zákona. Ja som predseda vlády, ja nie som riešič vnútorných sporov v nejakom poslaneckom klube. Je na Slovenskej národnej strane a skupine poslancov pána Huliaka, aby si sadli. A ja pripomínam, verejne to hovorím, pán Huliak, pán Šefčík a pán Ľupták povedali - budú podporovať vládnu koalíciu. Áno, sú v spore s pánom Dankom a nič nechcú. Tak mi povedzte, čo mám riešiť?“

Matej Baránek, moderátor

„No, Rudolf Huliak hovorí, že by chcel ministerstvo životného prostredia.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Toto počujem prvýkrát od vás. Ja som od neho takúto požiadavku nepočul, my sme sa predsa stretli vo štvorici, a mi povedali, že nič nechcú, chcú podporovať túto vládnu koalíciu. Ja som im garantoval, že budú mať prístup k všetkým informáciám, ktoré sa týkajú fungovania koalíčnej rady vlády

a parlamentu, lebo ak sú alebo majú byť medzi 79 poslancami, tak prístup k týmto informáciám musia mať.“

Matej Baránek, moderátor

„Ukončíme túto časť Sobotných dialógov poslednou otázkou a to pohľadom na preferencie politických strán. Podľa niektorých je Smer na prvom mieste, podľa iných sa o 1. miesto delí s Progresívnym Slovenskom. Vy ste očakávali takýto výsledok po konsolidačnom balíčku a doplním to - nie sú silné preferencie Smeru možno tak trochu vecou aj toho, že sme sa a to sme sa už o tom spolu rozprávali, že v úvodzovkách ťažíte zo sporov vo vládnej koalícii a obrazne povedané, možno politicky vykošťujete svojich politických partnerov?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Pán redaktor. Pozrite sa, bavíme sa nepodstatnou témou a to sú prieskumy verejnej mienky. Čo hovorili prieskumy verejnej mienky a médiá pokiaľ ide o voľby amerického prezidenta? Hovorili niečo úplne opačné. Záver jeden zo základných záverov volieb, pokiaľ ide o amerického prezidenta, je, neverte médiám a neverte prieskumom verejnej mienky. Hovorím to ešte raz a to sa vzťahuje a všetkých médií na Slovensku a všetkých prieskumných agentúr. Neverte prieskumným agentúram a neverte ničomu, pretože - aké tu boli prieskumy, keď Peter Pellegrini súťažil s pánom Korčekom ohľadne prezidenta? Veď to bolo úplne opačne, Korček bol hotový prezident. A iné veci. Čo všetko tu bolo v súvislosti s parlamentnými voľbami? Snád nechcete odo mňa, aby som ja komentoval nejaké prieskumy verejnej mienky. Pre mňa je dôležité udržať...“

Matej Baránek, moderátor

„Tá otázka znela, že či neťažíte z tých sporov.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Nikto z ničoho neťaží, Smer ťaží predovšetkým z toho, že to je jedna stabilná politická strana. Sme tu 25 rokov, na budúci týždeň v nedeľu si pripomíname 25. výročie založenie tejto strany a hlavne, pán redaktor, aspoň sa na tom teraz zhodnime. Zatiaľ sme sa nezhodli na ničom v tejto relácii, že to je najúspešnejšia politická strana v histórii moderného Slovenska. Vyhrali sme 5 krát parlamentné voľby, a teraz by som tu musel sedieť 5 hodín, aby som všetko si pospomínal, čo sme všetko za toto obdobie stihli, alebo urobili, nehovoriac o dostavbe 3. a 4. bloku v Mochovciach a teraz sa k tomu nechcem jednoducho vracieť. Takže urobím sumár z tohto úvodu. Je mi ľúto, že 12 minút sa bavíme o ničom, lebo tie veci sú naozaj podstatne vážnejšie. Vládna koalícia bude mať krízu vtedy, ak nebude schopný parlament prijímať zákony a ak vláda Slovenskej republiky nebude schopná predkladať návrhy, lebo sa nedohodnú partneri. Vtedy je vládna kríza. Áno, nejako vznikol ten poslanecký klub Slovenskej národnej strany, bol postavený na individuálnych osobnostiach. Ja si vážim každého jedného poslanca, mne je jedno, či je v opozícii alebo je vo vládnej koalícii, ale beriem na vedomie, že 79 poslancov sa hlási k vládnej koalícii. Ale nemôžem riešiť od rána do večera pána Huliaka a pána Danku. To jednoducho nejde, tak isto, ako nebudem riešiť problém predsedu národnej rady, lebo národná rada je funkčná. Na čele národnej rady je podpredseda národnej rady, ktorý je poverený právomocami predsedu národnej rady a ideme ďalej. Veď tu ten život musí ísť ďalej. My sme tak vážne veci poprijímali, my sme tak vážne veci poprijímali za tento rok. Ja už ani opäť by som si možno na všetky nespomenul, ale to je tá, prepáčte, to je tá nízkosť tých slovenských médií, taká nízkosť, taká, taká, akože - no tak zavolám si premiéra do relácie a budem sa pýtať na pána Huliaka. Preboha, veď ja vám uvediem pán, pán redaktor jednu vec. Napríklad v stredu sme prijali na vláde stavebný zákon. Úplne nový stavebný zákon, ktorý diametrálne rieši problém stavebného konania, zjednodušuje procesy. Viete, aká je to dôležitá vec? Skoro každý potrebuje niekedy to stavebné povolenie, musí ísť na ten úrad stavebný a rozhodovať o nejakých veciach. Nie, prídem do relácie - Huliak. Druhá vec. Prijali sme zákon ohľadne odškodňovanie ľudí, ktorí nezákonne platili pokuty v súvislosti s covidom. Nie. Prídem sem, spýtate sa na pána Huliaka. Prijali sme zákon, ktorý sa napríklad týka rozšírenia právnej pomoci pre ľudí, ktorí nemajú peňazí. Nie, vy sa ma spýtate na pána Danku a na pána Huliaka. Prijali sme ďalšie a ďalšie veci. Nie, vy sa ma spýtate - ochrana svedka, čo predložil minister spravodlivosti.“

Matej Baránek, moderátor

„Spýtam sa vás ešte na jednu vec. Krajský súd odsúdil bývalého prezidenta Andreja Kisku za daňové podvody, rozsudok je právoplatný. Poznáme váš postoj k prezidentovi Kiskovi, poznajú ho aj poslucháči a aj voliči nielen vašej strany. Mňa však zaujíma to, pán premiér, či nejde možno do určitej miery o akúsi

politickú pomstu voči bývalému prezidentovi, ktorému má byť ako odsúdenému odňatá doživotná renta, limuzína a ochranka. Váš komentár?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Vy žartujete! Ja neviem. Počúvajte ešte raz, znovu. Píše sa rok 2024, sme na konci roka a vy sa ma pýtate na človeka, ktorý sa podvodom stal prezident, pretože on podvodne narábal s peniazmi v prezidentskej kampani. Došlo sa mu na to a súd ho odsúdil. Čo, to je môj súd? Čo je na tom súde, aký to bol súd? To bol myslím že Okresný súd v Prešove, a potom to bol Krajský súd v Prešove. Čiže, vy vlastne hovoríte, že moja pomsta spočíva v tom, že ja som si tam dal nejaký senát, nejakých sudcov krajského súdu... tak aká pomsta potom? O akej pomste hovoríme?“

Matej Baránek, moderátor

„Nie pán premiér. Ja sa pýtam na tie benefity.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Ale ja neriešim benefity.“

Matej Baránek, moderátor

„Ktoré mu majú byť...“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„A kto to hovorí, že mu majú byť vzaté tieto benefity?“

Matej Baránek, moderátor

„Bývalý šéf SIS Vladimír Pčolinský. Na základe lex atentát, čo ste menili lex atentát, že by sa mu mali zobrať benefity.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Počkajte ja takéto veci...“

Matej Baránek, moderátor

„Keďže je právoplatne odsúdený.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Ak platí nejaký zákon, ak platí, ja som lex atentát nečítal, pretože mám dôležitejšie veci. Ak platí právna úprava, ktorá hovorí, že ak niekto spácha úmyselný trestný čin, tak má prísť o nejaké benefity. Veď dnes máme, pán redaktor, 1000 právnych úprav. Uvediem teraz napríklad – je nejaký funkcionár, napríklad predseda ústredného orgánu štátnej správy a tento predseda ústredného orgánu štátnej správy je napríklad navolený na 5 rokov a je prakticky neodvolateľný, až príde paragraf, ktorý hovorí - ak spáchal úmyselný trestný čin, no tak je odvolaný z funkcie, lebo tam nemá čo robiť. Ja neviem, o čo príde pán Kiska, ma to vôbec nezaujíma a pán Kiska ma už vôbec nezaujíma. To bola jedna veľká hanba, pokiaľ ide o výkon prezidentského mandátu, všetci dobre vieme, že klamal s daňami, veď to je dnes úplne evidentné a preukázané právoplatne Netuším. Neriešim a je mi úplne jedno čo pánovi Kiskovi zostane alebo nezostane.“

Matej Baránek, moderátor

„Ja sa, ja sa to predsa len ešte spýtam, pán premiér, čo sa týka odsúdenia Andreja Kisku. Vy nie ste v rozpore s tým, čo hovoríte ani s politickými komentátormi. Čo sa týka novinárov, budem citovať Moniku Tódovú z Denníka N, ktorá napísala, citujem: „Ak sa už Kiskov prípad dostal aj vďaka mimoriadne prísnemu prístupu prokurátora pred súd, ten nemohol konať inak, ako exprezidenta odsúdiť. To, čo spravil Kiska, je podľa zákonov daňový podvod“, koniec citácie. Ja sa pýtam na tie benefity?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Ale ja neviem, o čo sa jednoducho teraz zaujímate. Ja sa nestarám, aké benefity pán Kiska bude mať, alebo nebude mať. Je dnes právoplatne odsúdený, a je to, bohužiaľ, hanba. Je to hanba aj pre našu krajinu, že ľudia ako je pán Kiska sa vôbec môžu stať prezidentmi tohto štátu. To je celé čo môžem k tomu povedať. Ja sa pánom Kiskom nezaobieram, ani sa nemienim zaoberať.“

Matej Baránek, moderátor

„Posledná vec, ak by mu teda hrozilo naozaj to, že by prišiel o tie benefity, tak ste pripravený spraviť povedzme úpravu v parlamente?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Tak dajte ešte... Pán redaktor, teraz ešte raz vás poprosím. Viete si predstaviť, že sme mali prezidenta, ktorý je daňový podvodník? Viete si to predstaviť? A vy teraz riešite nejaké jeho benefity? Ešte raz - však

sa vráťte k podstate veci. Prezidentom Slovenskej republiky bol človek, ktorý je daňový podvodník a vy sa ma pýtate, že či ja dám do parlamentu návrh zákona, aby sme mu dali nejaké benefity. Čo sme už na hlavu všetci padnutí? To je akože zločincom, ktorí páchajú...”

Matej Baránek, moderátor

„Nie, či mu tie benefity zostanú. Ako je ... vozidlo a ochranka.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Ale ja neriešim, ešte raz, ja neriešim benefity. Ešte raz - ak platí nejaký zákon, som vám povedal teraz príklad, že ak niekto spácha úmyselný trestný čin, tak jednoducho prichádza napríklad o funkciu ako takú. V tomto prípade ja sa o to nebudeme starať, mne je to úplne jedno, len tvrdím, že je hanbou, že daňový podvodník sa stal prezidentom slovenskej republiky, a tým celá táto téma pre mňa skončila. Pán redaktor, 20 minút ideme. 20 minút, som nedostal priestor nič povedať, lebo sa ma pýtate na pána Huliaka a pýtate sa ma na pána Kisku, 20 minút.“

Matej Baránek, moderátor

„Počúvate sobotné dialógy s premiérom Robertom Ficom. Pán premiér, našou druhou témou je zahraničie. Prezidentské voľby v Spojených štátoch amerických vyhral Donald Trump, skúsenosť s vládnutím jeho administratívy už máte aj vy, ako politik ju máte, čo znamená víťazstvo Trumpa pre Európu, čo znamená pre Slovensko?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Predovšetkým nový americký prezident bude ochraňovať národné americké záujmy. To je úplne evidentné a predovšetkým ja som sledoval prvé výstupy, a už sa to potvrdzuje. Pripravujú masívnu deportáciu nelegálnych migrantov zo Spojených štátov, čo je v Spojených štátoch mimoriadne atraktívne. V tomto ja mám rovnaký názor, my máme na území Európy 4 milióny nelegálnych migrantov a nevieme čo s nimi. A namiesto toho, aby sme ich vytlačili z Európy, tak prijímame nezmyselné migračné pakty, proti ktorým som ja hlasoval, aj moja vláda, že aby sme si buď týchto migrantov rozdelili, alebo aby sme za každého zaplatili 20 000 eur pokutu. Ďalej - on má rád tarify, to znamená, že bude chrániť ekonomiku Spojených štátov pred dovozom vecí, napríklad z Číny alebo z Európy.“

Matej Baránek, moderátor

„Colná politika.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Áno, áno, ďalej on je človek, ktorý jednoducho nemá rád. Vojny, ako také. Viete, že bol rozhodujúci pri stiahnutí vojakov z Afganistanu? Teraz si myslíme, že urobí rozhodujúce kroky aj pokiaľ ide o Ukrajinu. My predsa vieme, kto je pán Trump, preto by nás to nemalo nejako znervózňovať z pohľadu výkonnosti Európskej ekonomiky. Tu urobím malý odskok - bola Európska rada včera v Budapešti a musím povedať, že začína prevládať zdesenie v Európskej únii z toho, ako nám všetko ušlo, všetci nám ušli. V roku 2010 sme prijali takzvanú Lisabonskú stratégiu a že teda prijali sme Lisabonskú stratégiu, že v roku 2010 bude Európa najlepší región na svete, kde jednoducho všetko bude najlepšie fungovať. Zistili sme, že to nefunguje, takto sme to požuchvali a tak sme to hodili do koša. Potom sme prijali tak ambiciózne klimatické ciele, že nám to ruine priemysel. Ja idem v pondelok na deň priemyslu tu na Slovensku, budem o tom veľmi otvorene hovoriť, že my musíme začať chrániť Slovenský priemysel ako taký. Čiže, prevláda zdesenie v Európskej únii z toho, ako nám Spojené štáty utiekli, ako nám utiekla Čína, Čínu nedobehneme, ani keď jej budeme utekať naproti, to už je dnes úplne evidentné. Preto, my vieme ekonomicky, že musí nastať v Európe podstatne väčší tlak na inovácie. Musíme sa začať baviť o tom, a to je vážna vec, pán redaktor, že peniaze, ktoré si ľudia vkladajú do bánk, do rôznych tých akcií, zväčša končia pri podpore inovácií a podnikov v Spojených štátoch. Čiže musíme nájsť systém, ako tie peniaze, tie obrovské miliardy, ktoré sú skoncentrované, zostanú tu. No a vojna na Ukrajine.“

Matej Baránek, moderátor

„K tomu sa dostaneme, len vy ste spomenuli to, že Donalda Trumpa v podstate poznáme.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Vieme, čo bude robiť, pokiaľ ide o ekonomiku.“

Matej Baránek, moderátor

„Je niečo, čoho sa možno ako predseda vlády obávate v súvislosti a použijem to slovo s nepredvídateľnosťou Donalda Trumpa?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Donald Trump sa stal víťazom amerických volieb, rešpektujme to. Ja chápem, že ja vám dám taký príklad z toho Gruzínska, že v Gruzínsku vyhral voľby ten, kto nemal vyhrať a teraz všetci, všetci sú na nohách a kričia - bože, veď vyhral ten, čo nemal vyhrať. Lebo Soros si vybral nejakú politickú stranu, mimovládne organizácie si vybrali nejakú politickú stranu a tá prehrala. Vyhral niekto iný. To isté pri pánovi Trumpovi. Aký nepredvídateľný? Je to americký prezident, ktorý tu...“

Matej Baránek, moderátor

„Podľa vás to je predvídateľný partner?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Vieme, čo robil, predsa. Veď bol 4 roky americký prezident a vieme, čo presne robil. Vieme ako stiahol vojakov z Afganistanu, to znamená, že my môžeme čakať, pán redaktor, že bude nejaké zásadné rozhodnutie aj pokiaľ ide o vojnu na Ukrajine a to je druhé zdesenie, pokiaľ ide o Európsku úniu. A poviem, poviem prečo. Americký prezident, teda nový, bude inaugurovaný až v januári budúceho roku, povedal jeden zo silných predvolebných sľubov, že vie ukončiť vojnu na Ukrajine do 24 hodín. Ja tomu pripisujem predvolebný charakter, do 24 hodín sú veci veľmi komplikované skončiť, ale on bude musieť doručiť. Tak ako teraz pripravuje masívne deportácie migrantov zo Spojených štátov mimo územia Spojených štátov, on bude musieť prísť a bude musieť niečo povedať. A teraz je otázka - môže prísť a môže povedať prezidentovi Putinovi - pán prezident, ak neskončíš vojnu na Ukrajine, nahádzem na teba atómové bomby? Toto nemôže povedať. Takže má asi iba druhé riešenie a to 2. riešenie a to 2. riešenie je, že dôjde k výraznému zníženiu podpory Ukrajiny zo strany Spojených štátov amerických. Ja som videl na vlastné oči prezidenta Zelenského na tlačovke teraz v Budapešti. Vy ste už videli niekedy človeka, ktorý sa bojí, že skončí vojna? Tak ja som ho videl a volá sa prezident Zelenský. Prezident Zelenský je šokovaný z toho, že vyhral americký prezident Trump a že by mohlo dôjsť k zastaveniu pomoci zo strany Spojených štátov, pretože má na to množstvo dôvodov. Veď on je momentálne bez politického mandátu, krajina je odkázaná na obrovské pôžičky.“

Matej Baránek, moderátor

„V akom časovom horizonte očakávate ukončenie po nástupe Donalda Trumpa do Bieleho domu?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Dokončím to, to znamená, že predpokladajme, že takéto niečo, takéto niečo sa udeje. Čo hovorí na to Európa? Európa hovorí áno, musíme sa na to pripraviť, ale Európa dokola stále opakuje jednu vec. Že Rusko musí prehrať, to je 1 základný naratív, ktorý stále opakujeme a druhý naratív je, že Ukrajina musí byť silná pri vyjednávaniach o mieri a preto Ukrajinu podporujeme. Včera som postavil, predvčerom večer, prepáčte, bola tá nočná diskusia otázku - dámy a páni vy ste pripravení v Európskej únii zobrať všetky náklady vojny, lebo znovu sa správame ako vojenský kabinet vo vzťahu k Ukrajine? Ja na to odpovedám, že a za Slovensko, že my budeme pomáhať v rámci možností, ale odmietam predstavu, že keby Spojené štáty prestali pomáhať Ukrajine, že Európska únia zoberie všetky náklady vojny, lebo má stratégiu, ktorá je chybná a Európska únia si nechce priznať chybnosť.“

Matej Baránek, moderátor

„Aké riešenie teda predpokladáte v tejto súvislosti a dokedy by mohla byť vojna, ktorú vedie Rusko s Ukrajinou?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Keď som sa stretol s čínskym prezidentom aj s čínskym predsedom vlády, počas mojej návštevy štátnej v Číne, veľmi správne sme našli spoločnú zrodu v jednom. Vojna nemôže skončiť dovtedy, pokiaľ, pokiaľ bude taká masívna podpora zo západu tejto vojny, pretože stále prevláda nejaký názor, že keď budeme podporovať Ukrajinu, tak Rusko dostaneme na kolená. Ale nefunguje to, evidentne to nefunguje. Putin je populárnejší a populárnejší, má väčšie územné zisky, sankcie nefungujú, ruská ekonomika ide ďalej.“

Matej Baránek, moderátor

„Urýchlí Trumpov návrat do Bieleho domu, povedzme reformu Európskej únie, po ktorej volajú nielen vy, ale aj český premiér Petr Fiala, alebo francúzsky prezident Emmanuel Macron?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Keď sa ma pýtate na to, čo sa môže udiť. Za najväčšiu chybu budem považovať, ak spojené štáty povedia, že dávajú, povedzme, urobia nejaký odklon od tej vojny a Európska únia sa ešte viacej ponorí do vojny, pokiaľ ide o Ruskú federáciu. To bude najväčšia chyba. Ja si myslím, že teraz treba povedať - áno, bola to nejaká stratégia, ktorá bola postavená na spoločnej pomoci Spojených štátov, Európskej

únie a neviem koho. Ale teraz je zmena, v Spojených štátoch je niečo nové, no tak poďme na stranu mieru. Je veľmi dobrý čínsko- brazílsky mierový plán, veď už konečne urobme niečo pre zastavenie zabíjania Slovanov na Ukrajine.“

Matej Baránek, moderátor

„Dobre, pán premiér dokedy to teda očakávate? Donald Trump nastúpi v januári do Bieleho domu. Váš odhad.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Ja nedržím sviečku, odhad je asi taký, že on, keďže mal silné predvolebné vyhlásenia, bude musieť s niečím prísť. Všimnite si pozitívnu reakciu ruského prezidenta, ktorý ihneď zareagoval, že áno, však poďme obnoviť vzťahy, ale ruský prezident to povedal veľmi jasne. Že my potrebujeme nový svetový poriadok. Svetový poriadok nemôže byť postavený na dominancii jedného regiónu, alebo jedného štátu vo svete. Musí to byť nejaká rovnováha.“

Matej Baránek, moderátor

„A teraz k tej mojej 2. otázke čo sa týka reformy...“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Január a február môže byť dátum, kedy môžu nastať nejaké vážne rozhovory pokiaľ ide, ja som za mier na Ukrajine, ešte raz, zastavme to nezmyselné zabíjanie a za slovenskú vládu, ktorej som predsedom, hovorím, že odmietam predstavu, že v prípade, že by Spojené štáty prestali podporovať, že Európska únia preberie zodpovednosť za celú vojnu na Ukrajine. Európska únia je mierový projekt a musí tú vojnu zastaviť. Teraz hovoríte o nejakej nejakej reforme Európskej reforme.“

Matej Baránek, moderátor

„O tej reforme. Skúsme v stručnosti a posunieme sa ďalej.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Aké zmeny očakávame.“

Matej Baránek, moderátor

„Či urýchlí nástup nového amerického prezidenta nového do Bieleho domu reformu?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Aké zmeny očakávame, zásadné zmeny, veď dobre, pri všetkej úcte, ktorú máme k predsedníčke Európskej komisie k novej komisárke pre vonkajšie vzťahy a k novému predsedovi Európskej rady. Ja nepredpokladám, že by došlo k nejakým zásadným zmenám, pokiaľ ide o Európsku úniu. Reformu Európskej únie vedia urobiť iba veľkí hráči. Veľkí hráči sú zdesení, opakujem zdesení z toho, ako nám konkurencieschopnosť uteká, ako nie sme schopní konkurovať Spojeným štátom, Číne a ďalším, preto ak sa budú diať nejaké zásadné zmeny v budúcnosti v Európskej únii, tak to nebude otázka zmeny orgánu Európskej únie alebo tie formy, ale skôr pôjde o obsah, bude obrovský tlak napríklad na harmonizáciu daní. To je veľká téma, kde je polovička štátov za, 2. polovička je proti. My zatiaľ zastávame názor, že mať národnú suverenitu, pokiaľ ide o daňovú politiku, je mimoriadne dôležité. Čiže skôr očakávam zmeny v Európskej únii, pokiaľ ide o obsah jednotlivých politík. My sme včera riešili správu Mária Dragiho o práve kompetencie, schopnosti Európskej únie konkurovať, je tam množstvo veľmi vážnych návrhov do budúcnosti, ktoré budú vyžadovať neuveriteľne náročné úsilie všetkých sa dohodnúť. Je nás tam 27 a nikdy na tieto veci potrebujete jednomyselnosť, čiže nemyslím si, že by došlo k reforme Európskej únie inštitucionálne teraz, že budeme mať nejaké orgány, alebo niečo podobné, ale dôjde k zmenám pokiaľ ide o obsah politiky.“

Matej Baránek, moderátor

„Vrátim sa ešte k tomu Rusku. Pred časom ste vystúpili v ruskej štátnej televízii. Za tento krok vás kritizovali osobnosti nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí. Televízia Russia 1.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Aké osobnosti na Slovensku ma kritizovali?“

Matej Baránek, moderátor

„Je tam petícia.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Tak ja neviem aké osobnosti a nech teda viem, že kto je osobnosťou na Slovensku?“

Matej Baránek, moderátor

„Napríklad sa mi zdá, že tam bol Ivan Mikloš a podobní.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Pozrite sa ja, si Ivana Mikloša vážim ako politického oponenta, tak a čo tak asi čakáte od Ivana Mikloša, že ma pochváli? Ivan Mikloš, je na úplne inej strane, úplne inej strane barikády a teraz Ivan Mikloš, s ktorým sme sa tĺkli hlava nehlava ako politickí rivali príde a povie, že má iný názor ako Fico a teraz sa vytvára obraz slovenskej osobnosti Ivan Mikloš má námiety proti tomu.“

Matej Baránek, moderátor

„Pán premiér. Skúsim dokončiť tú otázku.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Však keď mi závidí pán Mikloš nech aj on ide do ruskej televízie, nech tam vystúpi.“

Matej Baránek, moderátor

„Televízia Rossija 1 je považovaná za významný nástroj prokremeľskej propagandy. Bola to typická provokácia Roberta Fica a ak áno, s akým cieľom?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Pán redaktor, bavme sa o veciach úplne otvorene a viete, že ja nemám problém veci pomenovať. Máte pocit, že neexistuje západná propaganda? Veď sa pozrite na to, čo ste vysielali aj v Slovenskej televízii od začiatku vojny na Ukrajine. To bola typická západná propaganda, ktorá spočívala v tom - Rusi všetko prehrávajú a Ukrajinci všetko berú a víťazia. Rusi utekajú so spadnutými nohavicami, Rusi nie sú schopní ani obsadiť nejakú prašnú cestu pri nejakej dedine. Toto ste tvrdili 2 roky, že tá Ukrajina vyhráva a všetko je absolútne, absolútne perfektné. A zrazu zisťujeme, že pravda je niekde inde. Áno, každá krajina si háji svoje názory. Prečo by nemala mať Ruská federácia svoju vlastnú propagandu? Čo vám na tom vadí? Však my máme vlastnú a niekedy ju máme tupú. Tá propaganda, prepáčte, tak tupá pán redaktor, že na jednej strane ste 2 roky hovorili, že Ukrajina vyhráva, vyhráva vyhráva, Rusi nič nemôžu a druhým dychom ste hovorili - no pozor, ale Ruská federácia napadne celý svet. Tak ako môže niekto, kto nie je schopný dobiť malú dedinu, napadnú celý svet. Takže, prosím, nechajte mňa na pokoji, pokiaľ ide o výber, čo ja robím, alebo nerobím. Ja som predseda oznámil, vyhrali historicky.“

Matej Baránek, moderátor

„Vybrali ste si médium, ja sa len pýtam, či išlo o provokáciu z vašej strany.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Ja nemám problém urobiť zajtra rozhovor s...“

Matej Baránek, moderátor

„Pretože vás, pretože vás za to vystúpenie naozaj kritizovala aj mediálna obec aj odborná obec na Slovensku.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Dobre, keď pôjdem, keď pôjdem do BBC, tak možno časť osobností zase povedia, že Fico šíril zase západnú propagandu. Pán redaktor, priznajme si to ešte raz, pokiaľ ide o vojnu na Ukrajine, tak je tu mimoriadne silná propaganda na oboch stranách, na oboch stranách. Samozrejme, že je na oboch stranách tak ruská televízia háji národné záujmy Ruskej federácie, ako sa snažia televízie tuná v Európe hájiť národné záujmy neviem koho, pretože národné záujmy Slovenskej republiky nehája. To, čo ste predvádzali v súvislosti s vojnou slovenské médiá 2 roky, bola tupá, pretupelá propaganda, tak čo mne preboha vyčítate? Však chodím aj k vám, však som sem 2 roky chodil, to znamená, že ak vy šírite tupú propagandu, tak k vám môžem chodiť a ak tvrdíte, že tupú propagandu šíri ruská televízia, tak tam nemôžem chodiť.“

Matej Baránek, moderátor

„Čo vám toto vystúpenie prinieslo?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Ja som suverénny predseda, chcem ukázať, že robíme suverénnu zahraničnú politiku, to je to isté presne ako keď sa sťažovali opoziční poslanci, že čo robím v Číne? To akože ja sa mám spovedať opozičným poslancom, či môžem ísť do Číny riešiť ekonomické veci? Snáď tam sme sa nedostali. Od začiatku som tvrdil, že budem robiť suverénnu slovenskú zahraničnú politiku orientovanú na všetky 4 svetové strany. Mám cieľ, hoci som predsedom vlády malej krajiny so slabou ekonomikou a s malým počtom obyvateľov maximálne prispieť k ukončeniu vojny na Ukrajine, hlavne chodiť po svete a obhajovať naše záujmy. Pán redaktor, čo sa stane, podľa vás, keď skončí vojna na Ukrajine? Vy si myslíte, že padne nejaká železná opona? To sa veľmi mylíte, všetci sa vrátia naspäť na ruský trh, všetci

do jedného sa vrátia naspäť na ruský trh. Prečo by sme my nemali viesť dialóg s Ruskou federáciou? Ja opakujem a budem to opakovať, stále - som za absolútnu štandardizáciu vzťahov s Ruskou federáciou po tom, ako tento vojenský konflikt skončí a bude pokračovať politika zahraničná, ktorú robím na všetky 4 svetové strany. O chvíľku idem do Brazílie, kde opäť budeme rokovať o vážnych veciach.“

Matej Baránek, moderátor

„Tento týždeň grilovali europoslanci aj kandidáta Slovenska na eurokomisára Maroša Šefčoviča, vy ste pred verejným vypočúvaním vyhlásili, že mu hnutie PS pripravuje peklo. Napokon to ale ako peklo nevyzeralo, nebol to vypustený balónik, akási jemná manipulácia zo strany predsedu vlády, keďže pomery v europarlamente hovoria jasnou rečou v prospech Leyenovej kabinetu a bolo viac než nepravdepodobné, že by Maroš Šefčovič ako skúsený európsky politik nebol akceptovaný? Dokončím to - prečo si možno myslíte, že médiá a rôzne osobnosti tak radi riešia veci, ktoré im predhadzujete?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Pán redaktor, ja som sa stretol pred týmto hearingom s predsedníčkou Európskeho parlamentu a predsedníčka Európskeho parlamentu mala, ja som skoro odpadol, keď mi to povedala, problém s tým, že som si dovoľil podať civilnú žalobu na redaktora Aktualít kvôli tomu, že porušil zákon. Pozeral som na ňu ako puk, že čo vlastne odo mňa chce? No a v tej súvislosti sme sa bavili o téme, a to je hearing Maroša Šefčoviča, kde samotná pani predsedníčka Európskeho parlamentu mi naznačovala, že rôzne témy budú zneužívané proti Marošovi Šefčovičovi. Ja som to povedal, pretože my dobre vieme, že poslanci za opozíciu v európskom parlamente chodia, burcujú, aby nám boli zobraté fondy, aby bolo toto, aby bola správa o právnom štáte taká, alebo onaká. Chodte a spýtajte sa niektorých ľudí v európskom parlamente či chodili alebo nechodili naši slovenskí europoslanci za opozíciu, za inými poslancami z iných krajín a žiadali ich, aby kládli Marošovi Šefčovičovi otázky, ktoré sa už oni báli položiť po tom všetkom, čo som ja doma varoval, že pozor.“

Matej Baránek, moderátor

„Opakujem, ako peklo to nevyzeralo, ako vypočúvali.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„No, chvalabohu, buďme radi, pretože čo mi odkázala opozícia? Opozícia mi odkázala, že najväčším nebezpečenstvom pre Maroša Šefčoviča som vraj ja. No, ale, zdá sa, že Maroš Šefčovič uhral ten súboj v európskom parlamente perfektne, naviac všetci rozprávajú, že aké máme renomé. My sme snáď asi prvýkrát v histórii s európskou komisiou viedli vážny konštruktívny dialóg a sme odmietli správu o právnom štáte na Slovensku, ktorá obsahovala veľké nepravdy a museli to akceptovať, že tie nepravdy tam boli. Dostali sme platbu 800 miliónov, o ktorej sa toľko rozprávalo? Dostali. Napriek tomu, že opoziční poslanci, europoslanci tam za Slovensko chodili a žiadali opačné veci. Buďme radi, ja blahoželám Marošovi Šefčovičovi, hearing zvládol perfektne hovoril som chvíľku o tom aj s predsedníčkou Európskej komisie. To znamená, že výber, ktorý vláda Slovenskej republiky urobila, bol dobrý, ja som veľmi rád. Si myslím si, že skôr by sa mali teraz spamätať opoziční, čo všetko narozprávali krížom - krážom a teraz nevedia, ako majú na to reagovať.“

Matej Baránek, moderátor

„Stále počúvate Sobotné dialógy, hosťom je predseda vlády Robert Fico. Pán premiér, vy ste sa vrátili tento týždeň s delegáciou podnikateľov z Číny. Podpisali ste tam strategické partnerstvo, aké sú vaše odhady tohto partnerstva prepočítané na financie v nadchádzajúcich rokoch?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Strategické partnerstvo sa podpisuje s inými krajinami, či je to ja, neviem, Južná Kórea a ďalšie štáty. Strategické partnerstvo znamená v praxi pán redaktor, že vytvárate určitý súhrn inštitúcií, spoločné komisie, pracovné komisie, tie komisie musia pracovať, musia vyhodnocovať konkrétne projekty. Pre mňa je najpodstatnejšie to, že čínski partneri prejavili záujem o PPP projekty, hlavne...“

Matej Baránek, moderátor

„Tunel Karpaty.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Áno, momentálne sa pracuje intenzívne na možnosti spolupráce s čínskymi partnermi na tejto téme. Potom sú ešte otázky, ktoré sú predmetom diskusií a to je modernizácia slovenských mostov, modernizácia prístavu v Bratislave, hovorím teraz o prístave lodnom. Je tu téma spolupráce, pokiaľ ide o nákladnú leteckú dopravu, ale čo ja považujem za najpodstatnejšie je, že došlo definitívne k dohode

s obrovskou čínskou spoločnosťou Gotion, pokiaľ ide o výrobu bateriek do elektrických vozidiel na Slovensku. Prosím, dávam na vedomie, že jeden z vlastníkov tejto spoločnosti aj Volkswagen, takže bavíme sa o firme, kde viac ako 20 percent akcií vlastní nemecký Volkswagen, lebo si uvedomujú automobilky v Európe, aké je dôležité mať tie komponenty, ktoré potrebujú výroby elektrických vozidiel tu na Slovensku, je to alebo v Európe. Je to 1.4 miliardy, 1300 nových pracovných miest. Absolútne inovatívna výroba. Príde sem aj výskum, aj vývoj, príde aj recyklácia, čiže nemusí sa nikto obávať ja veľmi vítam rozhodnutie, ktoré urobili poslanci mestského zastupiteľstva v Šuranoch, ktorí rozhodovali o pozemkoch. Tento projekt posúva a posúva ďalej.“

Matej Baránek, moderátor

„Keď ste tu boli minulý mesiac, vy ste sme sa o tom rozprávali, odmietli ste razantne krízu automobilového priemyslu, že by u nás na Slovensku niečo podobné bolo. Ona tu však tá kríza je, keď sa pozrieme napríklad do Nemecka, prepúšťanie zamestnancov z fabrík, znižovanie objemu objednávok, stav zhoršujúcej sa kondície nemeckej ekonomiky, čo už dopadá aj na susedné Česko.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Neviem o tom, že by som povedal.“

Matej Baránek, moderátor

„Treba v tomto kontexte čítať povedzme vašu návštevu v Číne?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Dobre, urobili ste si barličku, o ktorej ja neviem. Ja som nikdy nepovedal, že nie je kríza v automobilovom priemysle. My sme nie schopní konkurovať Číne, pokiaľ ide o elektromobilitu, to je úplne evidentné, aj preto dnes sa zdá, že zavedenie napríklad tých vyšších cieľ na čínske elektromobily je nezmyslom. Včera som na Európskej rade vyzval komisiu, aby rokovala s čínskou stranou a hľadala inú alternatívu ako zavedenie 35 percentného cla, čo znamená, že čínska strana nám to vráti v tom, že luxusné autá, ktoré sa vyrábajú tuná Bratislave, sa nebudú môcť predávať zase v Číne. To je také akože my prijímeme sankciu akože a na konci zistíme, že tá sankcia ide predovšetkým, predovšetkým proti nám. Ak máme my problém, je v tom, že tu je nejaký prísľub Európskej únie, že skončí obdobie spaľovacích motorov. Čo všetci atakujeme. Ja verím, že dôjde k nejakému rozumnému rozhodnutiu, že ten rok 25 nebude konečným rokom.“

Matej Baránek, moderátor

„35.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Pardon, 35, že nebude tým konečným rokom a súčasne musíme urobiť všetko pre to, aby v elektromobilitě sme minimálne vytvorili štruktúru nabíjacích staníc, ktorá nám v Európe chýba, aby sa čo najviac komponentov na výrobu elektrických vozidiel predovšetkým bateriek vyrábalo tu v Európe a v tomto je Slovensko premiantom. Všetci veľmi pozitívne prijali správu, že Slovensko ide do toho, že bude mať baterkárňu, ktorá tiež vyvoláva obrovské, obrovské vášne, čiže robíme všetko. My sme mali v Košiciach, ak si pamätáte, na začiatku môjho mandátu tejto vlády veľkú vládu o budúcnosti automobilového priemyslu na Slovensku, tá koncentrácia tu je obrovská. Ešte ak si zoberiete, že Volvo ide teraz o chvíľku vyrábať autá pri Košiciach, tak to bude možno 1.3 milióna áut ročne. To je úplne, že svetový rekord na hlavu, preto vláda musí byť v pozore, stále v pozore a to, že sme v pozore, aj to preukázalo, že sme v Číne dokázali dohodnúť túto investíciu.“

Matej Baránek, moderátor

„Podľa štatistík narástol za posledný rok obchodný obrat medzi USA a Čínou, aktuálne sa pohybuje na úrovni zhruba 570 miliónov dolárov. Zmení sa tento trend príchodom Donalda Trumpa, alebo sa naopak ešte zintenzívni? Aký je váš odhad?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Myslím si, že nový americký prezident bude robiť obchodné prekážky pre Čínu, teda bude chrániť americký, americký trh. Amerika si to môže dovoliť, ale Európska únia nemôže súperiť s Čínou sankciami. Ak chceme súperiť s Čínou, musíme súperiť v kvalite, musíme súperiť v cene. Treba čítať tie veci, dnes v Číne prechádzajú do úplne novej politiky od kvantity ku kvalite, teda chcú sa sústrediť predovšetkým na kvalitu, aj preto vedci majú 5 percentný hospodársky rast. My hovoríme, že zabrzdlí hospodársky rast, lebo sa sústreďujú predovšetkým na výšku kvality, na inovácie a ja odporúčam každému, jedným z výsledkov tejto návštevy je aj to, že ak vycestujete do 15 dní, ale teda na 15 dní

a nie dlhšej do Číny, tak nemáte víza. Odporúčam každému, kto má krvavé oči, sadnite do lietadla a chodte tam, myslím si, že budete mať ešte ústa otvorené 2 týždne po tom, čo sa vrátite.“

Matej Baránek, moderátor

„Zakončíme túto sériu otázok a odpovedí o Číne vašou reakciou na varovanie opozície, ktorá hovorí o bezpečnostnom riziku, pripomením správu Slovenskej informačnej služby z roku 2018, v ktorej okrem iného stojí, citujem: “Zo strany viacerých krajín, ktorým Čína ponúkla participáciu na infraštruktúrnych projektoch alebo tam chcela investovať do strategických odvetví, narastali obavy z toho, že čínske investície by z dlhodobého hľadiska mohli byť rizikové pre ich národnú bezpečnosť. Dôvodom obáv bolo najmä to, že by čínska strana v budúcnosti mohla využiť svoj ekonomický vplyv ako nátlakový nástroj zahraničnej politiky”, koniec citácie. Myslíte, ako premiér, pri strategickom partnerstve s Čínou aj na tieto opodstatnené obavy?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Krajiny, ktoré sú preúverované z Číny, môžu mať s týmto problém, ale my nie sme prevúrovaná krajina, pokiaľ ide o Čínu a ideme do projektov, ktoré sú pre Slovensko dôležité. Opäť vždy keď chcete psa biť, tak si palicu nájdete, tak keď to nie sú ľudské práva, tak sa teraz prišlo s tézou, že akákoľvek investícia, ktorá príde z Číny do Európy alebo do iného sveta, zámená pre túto krajinu bezpečnostné riziko.“

Matej Baránek, moderátor

„Pán premiér, to hovorí Slovenská informačná služba.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Počkajte, v roku 2018 som už ja nebol predsedom vlády.“

Matej Baránek, moderátor

„Ale stále to bola vaša vláda.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Nebola to moja vláda. Nebol som vo vláde myslím, nebol som predsedom vlády, ani som nekandidoval ako líder Smer v roku 2020, takže tiež by som bol rád, keby boli niektoré veci úplne úplne jasné. Prečo tú istú otázku nepostavíte na iné krajiny, prečo ja neviem, že keď sem príde investícia z Južnej Kórey, tak je taká istá bezpečnostná, také isté bezpečnostné ohrozenia ako v prípade Číny, Toto ja neberiem tieto veci, veď krajina má svoje vnútorné nástroje, ktoré používame na odhaľovanie akýchkoľvek negatívnych vplyvov, ktoré ohrozujú našu vnútornú bezpečnosť, takže nehľadajte palicu za každú cenu. Čína je krajina, s ktorou sa oplatí spolupracovať. Čína je krajina, ktorá nám, malej krajine, dáva veľké príležitosti a ja som veľmi rád, že cesta do Číny bola podľa môjho názoru dôležitá, významná a ja ju považujem za najvýznamnejšiu zahranično-politickú aktivitu v roku 2024.“

Matej Baránek, moderátor

„Napriek tomu zopakujem tú otázku ešte raz, pokiaľ sem budú prichádzať čínske investície vy ako predseda vlády v tom nevidíte bezpečnostné riziko?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Bavíme sa o investícii spoločnosti, kde má viac ako 20 percent Volkswagen, tak ja neviem, o čom sa stále tu bavíme?“

Matej Baránek, moderátor

„Myslím teraz napríklad tunel Karpaty, pokiaľ by išli stavať?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Tunel Karpaty je otázka PPP projektu, to je úplne niečo, to je súkromno-verejné partnerstvo, kde vám potom ten projekt, ktorý je výsledkom partnerstva, prechádza do vlastníctva štátu, to nie je štandardná investícia. Jednoducho, je to iba otázka prefinancovania takéhoto projektu. My nemáme typické projekty, že sem príde veľká krajina ako je Južná Kórea, Čína, alebo Rusko, alebo ktokoľvek a povie tu vám postavíme železniciu a vy to budete platiť, alebo tu vám postavíme celú diaľnicu a vy to budete platiť. Takýto projekt na Slovensku nemáme.“

Matej Baránek, moderátor

„V Sobotných dialógoch nás čaká ešte posledná téma. V nedeľu si pripomenieme 35. výročie od udalostí zo 17. novembra 1989 - odkaz Nežnej revolúcie pre predsedu slovenskej vlády Roberta Fica. Kam sme sa, pán premiér, posunuli a čo sme za tých možno 35 rokov od novembra nestihli?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Pán redaktor, v histórii by sa mali hrať historici a nie, nie politici. Ja som to už spomenul, že máme 25. výročie Smeru v nedeľu a ja určite nebudem hovoriť o histórii, ale budem hovoriť o budúcnosti. Čo sa udialo najhoršie po roku 89 bolo, že sme opustili akékoľvek prvky plánovania a nejakých strategických dokumentov. Všetko sa nechalo na voľnú ruku trhu, čo prinieslo obrovské rozdiely v životnej úrovni. Ďalší veľký problém je, že sme boli pápežskejší ako pápež. Pokiaľ ide o mnohé práva, pod demokraciou si ľudia na Slovensku predstavujú anarchiu. Pozrite sa, ja dnes nemám možnosť, efektívne sa domôcť práva, pokiaľ ide o médiá, lebo každý sa bojí predložiť nejakú právnu úpravu. My sme predložili právnu úpravu na právo na odpoveď, právo na odpoveď právo na informácie, hneď to bolo samozrejme zrušené. Navrhovali sme, že poďme urobiť nejakú stratégiu rozvoja Slovenska do roku 2030, urobili sme to, opozícia to vtedy odmietla. Toto nás pravdepodobne všetko čaká ešte raz. Tie pokusy, ktoré som urobil v prvej aj druhej vláde, budeme musieť opakovať znovu, pretože Európska únia ide do veľkých zmien, pripomínam obsahových, nie inštitucionálnych, aby nedošlo k nejakému omylu. Na to bude musieť Slovensku reagovať. Tam je treba nájsť nejaký súlad aj s opozíciou, že bez ohľadu na to, kto bude vo vláde po nasledujúcich voľbách, tak budeme pokračovať v týchto stratégiách. Ďalej je tu otázka politického systému. Tento politický systém, ktorý má 100 strán, ako, tu naozaj treba urobiť nejaké zásahy do politického systému.“

Matej Baránek, moderátor

„Hlas-SD už avizoval zmeny čo sa týka volebného systému.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Ale to je volebný systém, ten s tým nemá nič spoločné s politickým systémom.“

Matej Baránek, moderátor

„Čiže vy si aký systém predstavuje?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Ja si jednoducho myslím, že je potrebné urobiť kroky, ktoré budú viesť k zníženiu počtu politických strán na slovenskej politickej scéne.“

Matej Baránek, moderátor

„To sú aké?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Pán redaktor, ja sa vôbec nebránim predstave, že by bolo treba zvýšiť kvórum do parlamentu na 7 percent, prečo nie? Napríklad. Ďalej si myslím, že bude treba uvažovať o väčších kauciách, že chceš ísť pardon do parlamentu kandidovať? Tak nie, že zaplatíš kauciu 17 000 eur a umožňuje ti to kandidovať do parlamentu ako politickej strane, no tak nech je to pol milióna eur. Asi takých kto iba tak skúša šťastie povie - no stojí mi to za to, dám pol milióna eur, nezískam 3 percentá a mi to prepadne. Tie kroky sú všelijaké, ale to je vec, kde musí byť dohoda s ostatnými. Ja teraz hovorím o budúcnosti, ja vôbec nehovorím o zmenách pre tento, pre toto obdobie. Zopakujem to ešte raz pre tých, ktorí nerozumejú.“

Matej Baránek, moderátor

„Ale tieto zmeny chcete robiť v tomto volebnom období?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Ja hovorím, že musíme sa najprv dohodnúť, ale hovorím o zmenách pre budúcnosť a ja to poviem ešte raz po slovensky, pretože už opäť vidím ja všetci teraz budú jačať ako Viktory na splave. Hovoríme o potrebách zmeny politického systému, chcem o tom hovoriť s politickými stranami. Ak bude dohoda, dohodneme sa, ak nebude dohoda, budeme pokračovať v tomto politickom systéme. Ja musím povedať, že spôsob, akým my politickí riadime túto krajinu, škodí slovenskej ekonomike, škodí riadeniu celého štátu. Musíme znížiť počet politických strán, ktoré budú reprezentované v národnej rade.“

Matej Baránek, moderátor

„Ak sa vrátim ešte k tomu novembru, aká je podľa vás úroveň demokracie za toto obdobie, čo je potrebné zmeniť, aby bola demokracia a život v nej pre ľudí znovu možno atraktívny?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Pán redaktor, pán redaktor....“

Matej Baránek, moderátor

„A nesiahali po často populistickým a extrémnych riešeniach?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Ja nepoznám demokratickejšiu krajinu ako je Slovensko. Tu si každý robí čo chce, bez akejkoľvek zodpovednosti, takže ak niekto hovorí o zvyšovaní a v čom chcete ešte zvyšovať demokraciu, tak to si fakt teraz zoberiem pero a papier. V čom chcete zvýšiť ešte demokraciu? Čo vám chýba? Povedzte mi. Čo vás obmedzuje?“

Matej Baránek, moderátor

„Ja sa pýtam, aká je úroveň demokracie na Slovensku od novembra 89.?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Opakujem ešte raz – patríme k najdemokratickejším krajinám na svete. Povedzte mi, čo vám chýba, vám to urobím. V demokracii. No, vidíte.“

Matej Baránek, moderátor

„Nebudem vám odpovedať.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„No, vidíte. No lebo nemáte čo povedať, nemáte čo povedať. Ako novinári si môžete hovoriť čo chcete, nenesie žiadnu zodpovednosť, každý si môže založiť politickú stranu, každý si môže povedať čo chce, nie je žiadna úcta k ničomu. Jednoducho, viete, každý si hovorí, robí čo chce, tak preto opakujem - toto bol asi najväčší problém v roku 89 sa to takto rozbehlo a my sa musíme vrátiť k niektorým veciam, ktoré sme otvárali už v období, keď som bol predsedom vlády. Máme dnes na stole pán redaktor tému mimovládnych organizácií a ich financovania zo zahraničia. Toto je obrovský problém Slovenskej republiky, ja plne podporujem myšlienku - poďme prijať zákon a ak nejaká mimovládna organizácia vyvíja politickú činnosť a berie peniaze zo zahraničia, budeme mať právo o nej hovoriť - áno, to je mimovládna organizácia, ktorá je platená zo zahraničia a tak ju aj budeme brať vážne.“

Matej Baránek, moderátor

„Bude predseda vlády Slovenskej republiky oslavovať 17. november?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„My 17. november oslavujeme, máme 25. výročie vzniku strany a pri tej príležitosti bude určite aj odkaz k 17. novembru, ale znovu - ja sa už nebudem hrať hrabať v minulosti. Chcem predovšetkým hovoriť o budúcnosti, pretože aj ja som povinný, pán redaktor, v mojom veku pripraviť Smer slovenskú sociálnu demokraciu na budúcnosť. Ja to nechcem nechať tak, že odídem a skončí to celé. To tak nemôže byť.“

Matej Baránek, moderátor

„Čiže pripravujete aj nástupcu?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Strana sa musí pripraviť na úplne nové obdobia, ktoré prídu. Však nikto tu nie je na večné veky. Ja nepotrebujem, aby niektoré strany skončili tak, ako to ukázal pán Dzurinda, alebo ako to bolo v prípade pána Mečiara, že.“

Matej Baránek, moderátor

„Chcete sa vyhnúť tomuto osudu?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Áno, ja chcem pripraviť stranu tak, aby ďalej bola pevnou súčasťou slovenského politického systému, aby vyhrávala parlamentné voľby. My sa musíme pripraviť, na to aj personálne, pretože nemôže len tak hocikto nabehnúť a stať sa ministrom, alebo nejakým významným štátnym funkcionárom. A toto sú presne témy, o ktorých budem hovoriť na sneme, preto niečo som teraz načal, niečo som naznačil, ale všetko presne pomenujem na sneme.“

Matej Baránek, moderátor

„Tolko predseda vlády a líder strany Smer- SD Robert Fico, veľká vďaka.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Ďakujem pekne aj ja.“

Matej Baránek, moderátor

„Reláciu pripravili a vysielali zvukový majster Juraj Tima a Matej Baránek.“

* * *

Podľa § 16 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. „Poskytovateľ obsahovej služby poskytuje obsahovú službu slobodne a nezávisle. Do jej obsahu možno zasahovať iba na základe zákona a v jeho medziach.“

Podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.: „Vysielateľ, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a nestrannosti programov, je povinný zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.“

* * *

Ako bolo uvedené vyššie, dňa 9. 11. 2024 odvysielala rozhlasová programová služba Rádio Slovensko program *Sobotné dialógy*, ktorého hosťom bol predseda vlády Slovenskej republiky Robert Fico. Hlavnými témami predmetného programu boli spory vo vládnej koalícii, zvolenie Donalda Johna Trumpa za prezidenta Spojených štátov amerických, vládna návšteva Číny, zahraničnopolitická orientácia Slovenskej republiky a pripomenutie si 35. výročia Nežnej revolúcie. Host programu počas programu uvádzal okrem iného vyjadrenia na adresu bývalého prezidenta Slovenskej republiky Andreja Kisku, na adresu opozície, médií, ktoré kritizoval za neobjektívnosť a obvinil ich zo šírenia propagandy, vyjadrenia o hrozacej vládnej kríze, o legislatívnych zmenách, ktoré by obmedzili možný počet politických strán v krajine, vyjadrenia, ktorými kritizoval Európsku úniu za jej politiku, vyjadrenia na adresu prezidenta Spojených štátov amerických Donalda Trumpa, na adresu moderátora, ktorého kritizoval za to, že sa nezaobera skutočne dôležitými témami, vyjadrenia k spolupráci Slovenskej republiky s Čínou a k jeho vystúpeniu v ruskej televízii *Rossija 1*.

Rada začala správne konanie z dôvodu možného porušenia povinnosti zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť programu aktuálnej publicistiky podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z., a to vzhľadom na to, že ku prezentovaným vyjadreniam a názorom hosta programu v dostatočnej miere neodznali iné relevantné názory, pohľady alebo relevantné protiargumenty a moderátor tieto vyjadrenia ani dostatočným spôsobom nevyvažoval alebo v dostatočnej miere nekládol vyvažujúce, resp. doplňujúce otázky. V danom prípade išlo skôr o prezentovanie jednostranných názorov hosta programu bez snahy moderátora uviesť takéto vyjadrenia do širších súvislostí a kontextu a predmetný program preto mohol pôsobiť jednostranne a nevyvážené. Vychádzajúc z vyššie uvedeného preto podľa Rady vzniklo dôvodné podozrenie, že mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti vysielateľa podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť programu aktuálnej publicistiky.

Účelom správneho konania bolo teda preveriť podozrenie z porušenia § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. zo strany vysielateľa.

* * *

Podľa § 8 ods. 4 zákona č. 264/2022 Z. z. „Aktuálna publicistika je program tematicky spätý so spravodajstvom, ktorý obsahuje komentáre k správam a udalostiam, analýzy vývoja, politické stanoviská k udalostiam alebo názory politikov na jednotlivé témy.“ Predmetný program *Sobotné dialógy* vzhľadom na svoj obsah a témy, späté so spravodajstvom, vzhľadom na to, že sa zaoberal aktuálnym politickým dianím, a vzhľadom na to, že obsahoval komentáre k správam a udalostiam, politické stanoviská k udalostiam alebo názory politikov na jednotlivé témy, spĺňa znaky aktuálnej publicistiky.

* * *

Všeobecné východiská posudzovania objektivity, nestrannosti a vyváženosti programov aktuálnej publicistiky:

K všeobecným východiskám posudzovania objektivity a nestrannosti spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky možno uviesť, že za hlavné kritériá objektivity sa vo všeobecnosti

považujú: relevancia, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absencia stránenia.

V predmetnom prípade bolo potrebné posúdiť, či boli v predmetnom programe v náležitej miere dodržané kritériá, resp. požiadavky **vyváženosti a rôznorodosti**.

Pri posudzovaní objektivity a nestrannosti, resp. vyváženosti predmetného programu a otázky, či vysielateľ zabezpečil dostatočnú vyváženosť programu, je vždy potrebné zohľadniť **účel zákonnej povinnosti objektivity a nestrannosti**.

O účele zákonnej povinnosti zabezpečiť objektivitu a nestrannosť programu Ústavný súd SR v náleze sp. zn. II. ÚS 307/2014 zo dňa 18. decembra 2014 uviedol, že „*týmto zákonným obmedzením slobody prejavu ... sa má predchádzať šíreniu a uvádzaniu jednostranných názorov, myšlienok a ideí na konkrétnu tému v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov, ktoré pri ich jednostrannosti ... zároveň môžu ... znamenať ohrozenie práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ohrozenie verejného zdravia a mravnosti. (...) In concreto môže ísť napríklad o šírenie a uvádzanie jednostranných názorov, myšlienok alebo ideí úmyselne popierajúcich ľudské práva a slobody, popierajúce alebo schvaľujúce holokaust, zločiny politických režimov, podporujúcich náboženský extrémizmus a terorizmus, podporujúcich výlučne jednu politickú stranu, hnutie či skupinu s cieľom poškodiť na právach názorových a politických oponentov v rámci demokratického politického súboja v podmienkach reprezentatívnej demokracie, podporujúcich totalitné štátne zriadenie alebo propagandu politických režimov založených na fašistickej, komunistickej alebo obdobnej ideológii, podporujúcich národnú, rasovú alebo etnickú nenávisť a pod. V uvedených intenciách sú povinné orgány verejnej moci interpretovať a aplikovať obmedzenie slobody prejavu vyplývajúce z § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní.*“ Pri výklade obsahu a rozsahu povinnosti zabezpečiť objektivitu, nestrannosť a vyváženosť programov (a tiež pri posudzovaní, či vysielateľ, resp. moderátor zabezpečil dostatočnú vyváženosť programu) je vždy potrebné zohľadniť aj čl. 31 Ústavy SR, ktorý znie: „*Zákonná úprava všetkých politických práv a slobôd a jej výklad a používanie musia umožňovať a ochraňovať slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti.*“

Podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Sžo 33/2013 zo dňa 3. 6. 2014 účelom ustanovenia o povinnosti vysielateľa zabezpečiť objektivitu a nestrannosť spravodajských programov „...je **vytvorenie priestoru pre diskusiu o otázkach, ktoré sú predmetom verejného záujmu, pri súčasnom zamedzení zneužitia vysielacieho času v spravodajských a politicko-publicistických programoch na prezentovanie jednostranne zameraných informácií. Je zrejmé, že mediálna prezentácia názorov len jednej názorovej skupiny je v demokratickej spoločnosti nežiaducim javom, čo vyplýva aj z rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva.**“

Z judikatúry súdov možno tiež vyvodiť, že jedným z účelov zákonnej povinnosti objektivity a nestrannosti je aj ochrana férovej a slobodnej súťaže politických síl v demokratickej spoločnosti (nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 307/2014), „*ochrana efektívneho fungovania politickej demokracie*“ (rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky č. k. 7 As 23/2010–79) a „*ochrana nevyhnutných požiadaviek na vedenie informovanej, demokratickej diskusie o veciach verejného záujmu*“ (nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 4035/14).

Princíp, že v prípadoch kontroverzných politických tém, politických sporov alebo sporov o otázky verejnej politiky by žiadna zo strán sporu nemala byť v spravodajskom programe ani v programe aktuálnej publicistiky zvýhodnená ani znevýhodnená, možno z účelu zákonnej požiadavky objektivity a nestrannosti (a teda aj vyváženosti) vyvodiť, avšak tento princíp je v niektorých právnych úpravách aj výslovne zakotvený. Napríklad podľa § 31 ods. 3 českého zákona č. 231/2001 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání „*Provozovatel vysílání je povinen zajistit, aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno zásad objektivy a vyváženosti a zejména nebyla*

v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí, popřípadě jejich názory nebo názory jednotlivých skupin veřejnosti, a to s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě.“

Povinnost vysílateľa odvysielať rôznorodé politické názory možno vyvodiť aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci *Manole a iní v. Moldavsko* (rozhodnutie zo 17. 9. 2009) uviedol, že štát má povinnosť zabezpečiť, aby „*verejnosť mala prostredníctvom televízie a rozhlasu prístup k nestranným a presným informáciám a ku škále názorov a komentárov, odrážajúcich okrem iného rôznorodosť politických názorov v krajine*“.

Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci *NIT S.R.L. v. Moldavsko* (rozhodnutie Veľkej komory z 5. 4. 2022) uviedol, že „*ako sa uvádza v odporúčaní Výboru ministrov CM/Rec (2007)2 o pluralite médií a rozmanitosti mediálneho obsahu... „pluralizmus informácií a rozmanitosť mediálneho obsahu nebudú automaticky zaručené znásobením prostriedkov komunikácie ponúkaných verejnosti“. Vyžaduje sa zaručenie rozmanitosti celkového obsahu programu, čo najviac odrážajúceho rôznorodosť názorov, s ktorými sa možno stretnúť v spoločnosti, na ktorú sú programy zamerané.*“.

Z rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva *NIT S.R.L. v. Moldavsko*, *ATV Zrt v. Maďarsko* a *Animal Defenders International v. Spojené kráľovstvo* možno vyvodiť, že účelom povinnosti vysílateľa zabezpečiť objektivitu a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky je **ochrana práva verejnosti na prístup k dôveryhodným, nestranným, rozmanitým a vyváženým informáciám o veciach verejného záujmu, resp. ochrana práva verejnosti byť objektívne a nestranne informovaný o veciach verejného záujmu a o spoločensky relevantných témach**, pričom toto právo možno podradiť pod „*práva iných*“ v zmysle čl. 26 ods. 4 Ústavy SR a čl. 10 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Na základe vyššie uvedeného možno konštatovať, že jedným z účelov zákonnej povinnosti objektivnosti a nestrannosti v spravodajských programoch a programoch aktuálnej publicistiky je aj snaha o zachovanie spoločného verejného priestoru pre výmenu názorov na politiku, verejné dianie, správu vecí verejných a záležitosti verejného záujmu, kde by malo zaznieť viacero relevantných názorov a argumentov, aby si diváci alebo poslucháči mohli vytvoriť názor na základe rozmanitých, pluralitných a rôznorodých informácií. Účelom povinnosti vysílateľa zabezpečiť objektivitu a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. je teda aj zabezpečenie možnosti pre recipientov (divákov, poslucháčov), **aby si mohli na predmetnú otázku vytvoriť názor na základe rozmanitých, pluralitných, resp. rôznorodých informácií.**

Z judikatúry súdov však tiež vyplýva, že požiadavky vyváženosti a rôznorodosti nemožno uplatňovať mechanicky, ale uplatnenie týchto požiadaviek sa vždy musí prispôbiť špecifickým okolnostiam konkrétneho prípadu, napr. téme programu alebo typu programu. Najvyšší súd SR vo vyššie citovanom rozsudku sp. zn. 3 Sžo 33/2013 uviedol: „*Pojmy objektivita a nestrannosť sú pružnými právnymi pojmami, ktoré nie je možné presne právne definovať, ich obsah sa môže meniť, býva podmienený okolnosťami prípadu, na ktorý sa aplikuje právna norma. Tieto pojmy nie je možné explicitne definovať pre otvorený okruh prípadov, keďže jednotlivé informácie a vyjadrenia je nutné vnímať v kontexte ich použitia, a to aj s prihliadnutím na osoby, ktoré dostanú v konkrétnom príspevku priestor na vyjadrenie.*“ Potrebná miera naplnenia jednotlivých kritérií objektivnosti teda vždy závisí od okolností konkrétneho prípadu a pri jej posudzovaní je tiež potrebné zohľadniť aj na jednej strane právo na slobodu prejavu vysílateľa a právo verejnosti na informácie a na druhej strane potrebu ochrany ústavných a verejných záujmov vo vysílaní.

Vzhľadom na absenciu judikatúry slovenských súdov, ktorá by sa špecificky a detailne zaoberala predmetnou problematikou je možné v rámci komparatívnej právnej argumentácie poukázať aj na rozhodnutia súdov z Českej republiky.¹

Porovnaniu požiadavky vyváženosti programov spravodajstva a programov politickej publicistiky (ktoré sú obdobou programov aktuálnej publicistiky) sa podrobne venoval rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky č. k. 7 As 36/2012-24 zo dňa 3. 4. 2012, v ktorom súd uviedol: „K pojmům zpravodajství a publicistika, jakož i objektivita a vyváženost, se podrobněji vyjádřil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 26. 5. 2010, č. j. 3 As 6/2010 - 71. Vyšel především z žurnalistické doktríny (...), podle níž je úkolem zpravodajství pohotově přinášet věcnou informaci o aktuální události, kdežto účelem publicistických sdělení je informace komentovat a hodnotit, své adresáty pak získávat, přesvědčovat a vybízet. Smyslem zpravodajství je tedy výlučně veřejnost nezaujatě informovat, teprve cílem publicistiky je veřejné mínění ovlivňovat. Objektivita je základním požadavkem kladeným na zpravodajství, které se pokouší věcně, nestranně a nemanipulativně oddělit zprávu od komentáře. Ústřední charakteristikou takového postupu je ověřování pravdivosti výpovědi. Pojem objektivita tedy v sobě zahrnuje správnost (přesnost), transparentnost (uvádění pramenů) a věcnost (absence vlastních hodnocení). Nevyvážeností je pak skrytá forma stranickosti, kdy jsou v určité kontroverzní situaci některé názory potlačovány ve prospěch názorů jiných. Zásada vyváženosti tak spočívá v požadavku na rovnoměrné zastoupení politických alternativ, co do rozsahu a úpravy zpravodajství. **Důraz na důsledné dodržování zásad objektivit a vyváženosti bude u zpravodajství o poznání větší, než v případě pořadů publicistických.** Minimálně aspekt věcnosti se pak v publicistice z povahy věci neuplatní vůbec. Míra tolerance vůči případným prohrěškům proti zákonem postulovaným zásadám objektivit a vyváženosti bude různá v závislosti na tom, půjde-li o pořad publicistický či o zpravodajskou relaci. (...) Vzhledem k tomu, že zásada objektivit byla v daném případě porušena v pořadu zpravodajském, lze takové pochybení dle názoru Nejvyššího správního soudu hodnotit jako relativně závažnější, než stalo-li by se tak v pořadu politicko-publicistickém.“

V rámci komparatívnej právnej argumentácie a pre porovnanie možno uviesť aj **štandardy britského mediálneho regulátora Ofcom** (Vysielací kódex Ofcomu), ktoré sa týkajú „**náležitej nestrannosti**“ (*due impartiality*) **spravodajských a publicistických programov** (tieto štandardy sú dostupné na <https://www.ofcom.org.uk/siteassets/resources/documents/tv-radio-and-on-demand/broadcast-codes/2025/guidance-notes-section-five-17-march-2025.pdf?v=392773>).

Podľa usmernenia 1.43 Vysielacieho kódexu Ofcomu „...vysielanie veľmi kritických komentárov týkajúcich sa napríklad politiky a činnosti niektorého štátu alebo inštitúcie nie je samo osebe porušením náležitej nestrannosti. V skutočnosti je nevyhnutné, aby programy týkajúce sa aktuálnych udalostí [current affairs programmes] boli schopné skúmať a preverovať problémy a zaujať stanovisko, aj keď je veľmi kritické. **Vysielateľ však musí zachovať primeranú a vhodnú úroveň nestrannosti pri prezentácii záležitostí politického sporu** [matters of politically controversy]. **V závislosti od špecifik danej problematiky môže byť v záujme splnenia požiadaviek na náležitú nestrannosť potrebné, aby sa odvysielali alternatívne názory** [that alternative viewpoints are broadcast].“

Podľa usmernenia 1.45 Vysielacieho kódexu Ofcomu „**Náležitá nestrannosť nebude zachovaná len tým, že sa ľuďom alebo inštitúciám, ktoré by mohli reprezentovať alternatívne názory (napríklad zástupcom zahraničnej vlády), ponúkne možnosť zúčastniť sa v programoch a títo ju odmietnu. Ak vysielateľ nemôže získať napríklad rozhovor alebo vyjadrenie, v ktorom by sa prezentoval určitý názor**

¹ Tieto interpretujú podobnú právnu úpravu, resp. zákonnú požiadavku „objektivity a vyváženosti“ spravodajských a politicko-publicistických programov zakotvenú v českom právnom poriadku. Relevancia použitia judikatúry českých súdov je okrem obdobnej právnej úpravy podporená aj skutočnosťou, že sa ide o členský štát EU. V harmonizovaných oblastiach je judikatúra iných členských štátov EU v použiteľná ako návod pre rozhodovanie v podobnej veci. V neposlednom rade zohráva rolu aj podobnosť právnej kultúry a jazyková blízkosť.

na záležitosť politického sporu alebo priemyselnú kontroverznú záležitosť alebo záležitosť aktuálnej verejnej politiky, potom **musí nájsť iné spôsoby, ako zabezpečiť zachovanie náležitej nestrannosti.**“

Podľa usmernenia 1.46 Vysielacieho kódexu Ofcomu „**Je vecou redakčného rozhodnutia vysielateľa, ako si zabezpečí náležitú nestrannosť.** Ak sa programy zaoberajú napríklad **kontroverznými politickými otázkami** a ak nie sú ľahko dostupné alternatívne názory (napríklad politik alebo politická organizácia odmietne poskytnúť rozhovor alebo komentár), **existuje celý rad redakčných techník na zachovanie náležitej nestrannosti, ktoré by mohli vysielatelia použiť.** Napríklad

- moderátori by mohli kritickejšie spochybňovať alternatívne názory vyjadrené napríklad hosťami programu alebo členmi obecnstva, aby sa zabezpečilo, že účastníci programu nebudú môcť presadzovať svoje názory spôsobom, ktorý by mohol ohroziť požiadavku náležitej nestrannosti;
- ak respondent vyjadruje určitý názor, moderátori/prezentátori by mohli odzrkadliť alternatívne názory prostredníctvom otázok, ktoré kladú respondentovi;
- alternatívne názory by mohli byť v rámci programu zhrnuté, a to s náležitou objektivitou a v kontexte;
- mať k dispozícii respondentov, ktorí by mohli vyjadriť alternatívne názory, alebo
- ak nie je možné získať alternatívne názory od konkrétnych inštitúcií, vlád alebo jednotlivcov, vysielatelia by sa mohli odvolávať na verejné vyhlásenia takýchto inštitúcií, vlád alebo jednotlivcov, alebo by takéto názory mohli byť vyjadrené napríklad prostredníctvom otázok moderátorov pre respondentov.“

Pre spravodajské a publicistické programy, ktoré sa zaoberajú záležitosťami **závažných politických** a priemyselných **sporov** a **závažnými záležitosťami súvisiacimi s aktuálnou verejnou politikou** („*matters of major political or industrial controversy and major matters relating to current public policy*“) však Vysielací kódex Ofcomu stanovuje **sprísnené** požiadavky.

Podľa pravidla 5.12 Vysielacieho kódexu Ofcomu „**Pri zaoberaní sa záležitosťami závažných politických a priemyselných sporov a závažnými záležitosťami súvisiacimi s aktuálnou verejnou politikou musí byť zahrnutá a náležite zohľadnená primerane široká škála významných názorov** [an appropriately wide range of significant views], a to v **každom programe** [in each programme] **alebo v jasne prepojených a včas uvedených programoch** [in clearly linked and timely programmes].“

Podľa usmernenia 1.61 Vysielacieho kódexu Ofcomu „**Pravidlo 5.12 jasne stanovuje, že ak ide o závažné politické alebo priemyselné spory a závažné otázky týkajúce sa aktuálnej verejnej politiky, potom, po prvé, musí byť do programu zaradená primerane široká škála významných názorov** (alebo do jasne prepojených a včas uvedených programov) **a po druhé, takýmto názorom sa musí venovať náležitá pozornosť.**“ Podľa usmernenia 1.64 Vysielacieho kódexu Ofcomu „...**ak alternatívne pohľady na tieto otázky nie sú rýchlo dostupné** [not readily available], vysielatelia môžu zvážiť použitie jednej alebo viacerých redakčných techník uvedených v bode 1.22.“, pričom v bode 1.22 sa uvádza: „Medzi redakčné techniky na zachovanie náležitej nestrannosti by mohli patriť napríklad: - hľadanie alternatívnych pohľadov z rôznych zdrojov; - objektívne a kontextuálne zhrnutie alternatívnych pohľadov, napr. prostredníctvom respondentov vyjadrujúcich alternatívne pohľady; - primerane časté a zreteľné upozorňovanie na to, že vysielateľ hľadal alternatívne pohľady u konkrétnych jednotlivcov alebo organizácií; - a/alebo zabezpečenie, aby názory vyjadrené v spravodajskom príspevku boli kriticky spochybnené moderátormi a reportérmi v rámci programov.“

Obdobné princípy uplatnila Rada v rozhodnutí č. RL/30/2024 zo dňa 3. 7. 2024, ktoré sa týkalo posudzovania vyváženosti spravodajského programu. Z rozhodnutia Rady č. RL/30/2024 vyplýva, že vyváženosť spravodajstva spočíva aj **v požiadavke vyváženého zastúpenia relevantných politických pohľadov.** Rada v rozhodnutí č. RL/30/2024 výslovne uviedla: „Z účelu požiadavky vyváženosti možno v špecifických okolnostiach predmetného prípadu vyvodiť, že **väčší dôraz na vyváženosť spravodajského programu musí byť uplatnený vtedy, keď má téma spravodajského príspevku**

výraznejší vplyv na formovanie demokratickej diskusie a verejnej mienky, a teda aj na fungovanie štátu. To platí napríklad v prípade, ak je témou spravodajského príspevku závažný politický spor, pretože názory divákov alebo poslucháčov na závažné politické spory sa následne odrážajú aj vo voľbách a formujú fungovanie a podobu štátu. V prípade, ak je témou spravodajského príspevku závažný politický spor, existuje verejný záujem na tom, aby si diváci (a prípadní voliči) mohli urobiť názor na základe pluralitných a rôznorodých informácií odvysielaných v tomto spravodajskom príspevku. To znamená, že by sa z konkrétneho spravodajského príspevku diváci mali **dozvedieť o významných a relevantných názoroch oboch alebo všetkých relevantných strán závažného politického sporu.** Zároveň, ak je témou spravodajského príspevku závažný politický spor, nemala by v spravodajskom príspevku byť zvýhodnená ani znevýhodnená žiadna strana tohto sporu, a teda v prípade závažného politického sporu medzi vládnu koalíciu a opozíciu by v spravodajskom príspevku mal dostať priestor na vyjadrenie predstaviteľ vládnej koalície aj predstaviteľ opozície. **“Tieto princípy možno analogicky vzťahovať aj na programy aktuálnej publicistiky,** ktorých témou sú závažné politické spory alebo závažné otázky aktuálnej verejnej politiky, a to pri rešpektovaní väčšej miery redakčnej slobody, ktorá prináleží programom aktuálnej publicistiky v porovnaní so spravodajskými programami.

V rámci komparatívnej argumentácie a pre porovnanie možno tiež uviesť, že podľa bodu 14.6 **írskeho Kódexu mediálnych služieb pre vysielacie služby** (Kódex férovosti, objektívnosti a nestrannosti v spravodajstve a programoch aktuálnej publicistiky), vydaného írskym mediálnym regulátorom na základe írskeho zákona o vysielaní, **„Dôležitou súčasťou úlohy moderátora programu, ktorého obsahom sú aktuálne udalosti [current affairs programme], je zabezpečiť, aby publikum malo prístup k širokej škále názorov na tému programu alebo príspevku, a prispieť k vyjadreniu názorov účastníkov programu** [to facilitate the expression of contributors' opinions] - **niekedy aj formou dôrazného kladenia otázok [forceful questioning], a odzrkadľovať názory tých, ktorí sa nemôžu zúčastniť alebo sa rozhodli nezúčastniť na obsahu programu. Vzhľadom na to moderátor a/alebo reportér v programe, ktorého obsahom sú aktuálne udalosti, nesmie vyjadrovať svoje vlastné názory na záležitosti, ktoré sú buď predmetom verejnej kontroverzie [views on matters that are either of public controversy], alebo sú predmetom aktuálnej verejnej diskusie, a to tak, že sa obhajuje stranícky postoj [or the subject of current public debate such that a partisan position is advocated].“** (dostupné na <https://www.cnam.ie/app/uploads/2024/12/Code-of-Fairness-Objectivity-Impartiality-December-2024.pdf>)

Treba zohľadniť aj skutočnosť, že **požiadavka vyváženosti programu neznamená „mechanickú“ vyváženosť,** v zmysle ktorej by museli dostať úplne rovnaký priestor zástancovia dvoch veľmi vyhranených a protichodných, resp. polaritných názorov, pretože vynucovanie takejto „mechanickej“ vyváženosti by bolo založené na mylnom predpoklade, že „pravda je uprostred“, čo by v konečnom dôsledku **mohlo viesť k skresleniu objektívneho obrazu reality alebo k podpore pozícií, ktoré sú v rozpore s ústavnými alebo všeobecne uznávanými hodnotami** (napr. k podpore porušovania ľudských práv, k podpore diktátorských a nedemokratických režimov alebo vojenskej agresie atď.). Snaha niektorých médií o mechanickú vyváženosť, ktorá sa prejavuje takým spôsobom, že sa mechanicky poskytne rovnaký priestor na vyjadrenie dvom veľmi vyhraneným a protichodným pohľadom, pričom sa neprihliada na relevanciu jednotlivých názorov alebo na všeobecne uznávané hodnoty, býva často predmetom kritiky v odbornej literatúre (napr. McQuail, D.: Žurnalistika a spoločnosť. Praha: Karolinum, 2016, s. 117; Křeček J. a kol.: Vyváženosť ve vysílání. Praha: Grada, 2022, s. 26–27; Remišová, A.: Etika médií. Bratislava: Kalligram, 2010, s. 210). Obdobne možno poukázať aj na Vysielací kódex Ofcomu, podľa ktorého **„náležitá nestrannosť“ (due impartiality), ktorá musí byť podľa dodržaná v spravodajských a publicistických programoch, „neznamená, že každému názoru musí byť venovaný rovnaký časový priestor alebo že každý argument a každý aspekt každého argumentu musí byť zastúpený.“** Podľa usmernenia 1.41 Vysielacieho kódexu Ofcomu **„Zachovanie náležitej nestrannosti si nevyžaduje aby vysielateľ zaradil každý argument na určitú tému alebo aby v každom prípade poskytol priamo protichodný argument k argumentu prezentovanému v programe.“** Podľa usmernenia 1.42 Vysielacieho kódexu Ofcomu **„Aby sa zachovala náležitá nestrannosť, nie vždy**

je potrebné prezentovať opačný názor, ktorý je v rozpore s názormi väčšiny alebo v rozpore s preukázanou skutočnosťou. Či bola alebo nebola zachovaná náležitá nestrannosť, bude tiež závisieť od celého radu ďalších faktorov, ako sú: povaha programu, prezentácia argumentov programu; transparentnosť jeho agendy, publikum, ktorému je určený a očakávania divákov.“ Odborná literatúra uvádza, že „náležitá nestrannosť“ uplatňovaná vo Veľkej Británii znamená stupeň nestrannosti primeraný danému problému. (McNair, B.: Sociologie žurnalistiky. Praha: Portál, 2004. s. 73)

Podľa odbornej literatúry z oblasti teórie žurnalistiky, pojem „objektivita“ „*môže znamenať protikladné pojmy, ako napríklad presnosť a vyváženosť. Ak je správa presná, potom nemusí byť vyvážená; a ak je vyvážená (medzi rôznymi konkurenčnými názormi), potom nemusí byť presná.*“ (Hearns-Branaman, J: Journalism and the Philosophy of Truth. Beyond Objectivity and Balance. Routledge, 2016). Presnosť, resp. pravdivosť na jednej strane a vyváženosť na druhej strane sa teda môžu navzájom aj vylučovať. Pri nesporných či preukázaných faktoch alebo pri takých faktoch, na ktorých je široký vedecký konsenzus, musí preto byť dôraz na pravdivosti a presnosti, a nie na vyváženosti. Vyvažovanie preukázaného faktu, alebo faktu, na ktorom je široký vedecký konsenzus, by totiž znamenalo skresľovanie reality alebo relativizáciu pravdy, čo by bolo v priamom rozpore s požiadavkou objektivity. **Ak sú však prezentované kontroverzné alebo doposiaľ nepreukázané fakty, vtedy treba klásť dôraz skôr na vyváženosť.**

Pri posudzovaní vyváženosti programu je potrebné posúdiť aj otázku, či bol v programe daný priestor názorom, ktoré sú vo vzťahu ku konkrétnej téme programu významné a relevantné. Odborná literatúra k rozhodovaniu novinárov o tom, akým názorom alebo pohľadom dajú priestor, uvádza: „*Nestrannosť je do značnej miery spôsob myslenia. Je to spôsob myslenia, ktorý: sa snaží hľadať fakty a názory relevantné pre konkrétny príbeh, a to bez predsudkov alebo predpojatosti; zhromažďuje fakty a názory, ktoré účastníci príbehu považujú za dôležité a relevantné; zvažuje a posudzuje tieto fakty a názory, aby bez zaujatosti alebo predsudkov dospel k úsudku o tom, kde leží hlavná os* [ťažisko, hlavná línia] *diskusie a ktoré sú dôležité argumenty na tejto osi.*“ (Marsh, K.: Issues of Impartiality in News and Current Affairs – Some Practical Considerations, s. 219. In: Barkho, L.: From Theory to Practice. How to Assess and Apply Impartiality in News and Current Affairs. Intellect - The University of Chicago Press, 2013)

* * *

Všeobecné východiská k aktivite moderátora v diskusných programoch:

Rada sa už opakovane zaoberala požiadavkou zachovania objektívnosti a nestrannosti v prípade, ak je obsahom programu **politická diskusia len s jedným politickým predstaviteľom**, resp. len s politickými predstaviteľmi iba jedného politického prúdu, resp. tábora. Prítomnosť iba jedného hosťa v diskusii, a teda absencia oponenta, nemusí nevyhnutne znamenať rozpor s požiadavkami objektívnosti a nestrannosti, avšak v takom prípade sú **zvýšené nároky na aktivitu moderátora**. Z rozhodovacej praxe Rady vyplýva, že najmä v prípade, ak je hosťom programu zástupca len jedného politického prúdu, je práve úlohou moderátora kladením **vyvažujúcich otázok a prezentovaním názorov, pohľadov a argumentov druhej strany** zabezpečiť objektivitu a nestrannosť, a teda aj vyváženosť predmetného programu. Podľa možností by mal moderátor **konfrontovať kritické vyjadrenia hosťa s názormi a argumentmi druhej strany**. V prípade potreby (napríklad v prípade kontroverzných skutkových tvrdení, ktoré nie sú verejne známe, na ktorých pravdivosti neexistuje všeobecný konsenzus a ktoré sa negatívne dotýkajú práv, napr. dobrej povesti inej osoby) je úlohou moderátora upozorniť diskutujúceho na neprítomnosť dotknutej strany a jej nemožnosť brániť sa. Rada tiež vo svojich rozhodnutiach uvádza, že je potrebné, aby vysielateľ zabezpečil názorovú pluralitu tak, aby si recipient mohol vytvoriť na predmetnú tému názor na základe pluralitných a rozmanitých informácií a ponúknuť mu za týmto účelom viaceré relevantné pohľady, názory alebo informácie. Vysielateľ je povinný túto pluralitu a rozmanitosť **zabezpečiť aj prostredníctvom otázok alebo reakcií moderátora programu.**

Požiadavka na prácu moderátora pri zabezpečovaní plurality názorov v programe vyplýva aj z judikatúry Najvyššieho súdu SR, ktorý v rozsudku sp. zn. 4 Sžo 13/2012 zo dňa 29. 5. 2012 konštatoval: „Úloha moderátora je v predmetnom programe nepochybne dôležitá pri usmerňovaní samotného priebehu diskusie a v prípade potreby je jeho úlohou upozorniť diskutujúcich na neprítomnosť diskusiou dotknutej osoby a jej nemožnosť brániť sa. **Rovnako by mal konfrontovať jednotlivé tvrdenia hostí vyznievajúce kriticky s názormi a argumentmi druhej strany. ...**“

Rada v rozhodnutí č. RZK/148/2023 zo dňa 20. 12. 2023 uviedla: „**Moderátor nesmie byť v prípade politickej diskusie týkajúcej sa takto závažnej témy pasívny, ale je práve jeho úlohou konfrontovať diskutujúcich s ich predchádzajúcimi postojmi a výrokmí, ktoré protirečia ich súčasnému postoju, a zistiť, prečo došlo k zmene ich názoru.**“

Odborná literatúra z oblasti teórie žurnalistiky k úlohe médií uvádza: „Úloha **vystaviť názory mocných a vplyvných ľudí verejnej diskusii a kritike** je jedným z hlavných pilierov tézy, že slobodné spravodajské médiá sú pre demokraciu nevyhnutné.“ (Boyd, A.: Broadcast Journalism. Techniques of Radio and Television News. Fifth Edition. Focal Press, 2001, s. 96)

Odborná literatúra z oblasti teórie žurnalistiky uvádza: „...**novinári sa zvyčajne snažia nájsť rovnováhu medzi dvoma konkurenčnými koncepciami „objektivity“.** Na jednej strane je objektivita ako nestrannosť: od novinárov sa očakáva, že budú nezainteresovaní a neutrálni pri kladení otázok verejným činiteľom. Očakáva sa od nich, že budú rešpektovať fakty a perspektívy, ktoré im ich respondenti oznamujú, a že budú robiť na tom, aby sa tieto informácie dostali na verejnosť. **Na druhej strane je objektivita ako kontradiktórnosť** [adversarialness]. **Pre dosiahnutie faktickej presnosti a vyváženosti perspektív by mali novinári aktívne spochybňovať svojich respondentov a nie byť len ich hovorcami.** (...) Pretože v otázkach sú nevyhnutne zakódované názory a úsudky o relevantnosti, nemôžu byť nikdy striktne neutrálne. Neexistuje ani kontradiktórnosť, ktorá by nezahrňala úsudky o tom, čo je a čo nie je vhodné.“ (Clayman, S. – Heritage, J.: The News Interview. Journalists and Public Figures on the Air. Cambridge University Press, 2004, s. 29)

Odborná literatúra z oblasti teórie žurnalistiky uvádza: „Norma objektivity stojí v napätí s druhou, rovnako dôležitou normou žurnalistiky: normou, podľa ktorej **by sa novinári mali snažiť o primeranú kontradiktórnosť. Mali by aktívne spochybňovať svoje zdroje, a nie byť ich hovorcami alebo bábkami.** Norma kontradiktórnosti je norma, ktorá tlačí na moderátorov, **aby zabránili tomu, aby sa rozhovor stal akousi platformou alebo tribúnou, z ktorej môžu politickí lídri vystupovať so svojimi vlastnými názormi na udalosti.** Moderátor rozhovoru je zodpovedný za to, **aby tieto názory boli podrobené kontrole a spochybnené. Moderátori slúžia ako strážni psi** [watch-dogs], **ktorí kladú otázky, na ktoré, ako sami hovoria, chce verejnosť dostať odpovede: ich úlohou je pýtať sa verejných činiteľov v mene „verejnosti“** (Clayman 2002). Moderátori teda budú svoje otázky formulovať tak, aby **spochybňovali alebo dokonca odhaľovali rozpory či usvedčovali verejné osobnosti.** (...) Tieto dve normy sú, samozrejme, vo vzájomnom napätí. Toto napätie sa dá vyriešiť, **keď novinári sformulujú otázky, ktoré sú prenikavé a dôrazné** [penetrating and hard-hitting] **bez toho, aby sa vzdali svojej role kladenia otázok, ktorá je ich ochranným štítom proti obvineniam z neférovosti a zaujatosti.**“ (Heritage, J. – Clayman, S.: Talk in Action: Interactions, Identities, and Institutions. Wiley-Blackwell, 2010, s. 227)

Odborná literatúra z oblasti teórie žurnalistiky k prvkom kontradiktórnosti v diskusných programoch uvádza: „**Záměrem moderujícího novináře bývá přimět osobnost veřejného života, zejména politika, k formulaci jednoznačné odpovědi na zadanou otázku a k zaujetí stanoviska k bodu často velmi spornému,** zatímco politik, kdyby záleželo jen na něm, by zpravidla rád využil příležitosti interview k tomu, aby plédoval pro svoji politickou stranu a pronesl projev na téma, jež se jemu jeví výhodné. (...) Druhý konstitutivní moment souvisí s tím, že mediální dialog, v němž je mluvčí interviewován rozhlasovým či televizním redaktorem a/nebo konfrontován se svým odpůrcem, není dialogem v pravém slova smyslu. Jeho důležitým konstitutivním rysem je **jeho obrácenost k publiku, orientace**

na posluchače či diváka, ktorý je svedkom a ešte výstižnejšie rečeno pravým cieľom, k němuž je dialog směřován. (Čmejrková, S.: Mediální dialog jako žánr veřejného projevu. In.: Čmejrková, S. – Hoffmannová, J. (eds.): Jazyk, média, politika. Praha: Academia, 2003, s. 84)

Odborná literatúra z oblasti teórie žurnalistiky ku kontradiktórnemu dialógu uvádza: „*Kontradiktórny [adversarial] prístup by nikdy nemal byť vnímaný ako čelný stret medzi tým, kto vedie rozhovor a respondentom. Reportér zastupuje publikum alebo vystupuje v mene verejnej mienky. ... Pri kontradiktórnem rozhovore je snaha spochybniť alebo vyvrátiť argument jeho priamym a verejným konfrontovaním.*” (Boyd, A.: Broadcast Journalism. Techniques of Radio and Television News. Fifth Edition. Focal Press, 2001, s. 103)

Odborná literatúra z oblasti teórie žurnalistiky k formulovaniu otázok moderátorom uvádza: „*Formulácia otázok má zjavne významný vplyv na správanie respondentov. (...) Formulácia otázok s predslovom umožňuje novinárom uniknúť z bezprostredných hraníc stanovených okolnosťami rozhovoru, široko sa pohybovať v rámci tém, informovať spravodajské publikum o pozadí relevantnom pre otázku (...) . Rozličným spôsobom možno použitie domnienok a preferencií využiť na vyvíjanie značného tlaku na postoje respondentov, čím sa do značnej miery rozširuje rozsah ich verejnej zodpovednosti. V skutočnosti možno oprávnene tvrdiť, že interaktívna zodpovednosť za odpovede na otázky je základným východiskom zodpovednosti verejných činiteľov.*” (Clayman, S. – Heritage, J.: The News Interview. Journalists and Public Figures on the Air. Cambridge University Press, 2004, s. 234)

Odborná literatúra z oblasti teórie žurnalistiky k formulovaniu otázok moderátorom tiež uvádza: „*Schopnosť čeliť vyhybavosti [respondentov] je základom profesionálnej reputácie moderátora. Najoceňovanejší a najúspešnejší moderátori sa vo všeobecnosti správajú voči verejne známym osobnostiam kontradiktórne a sú schopní tlačiť na nepoddajných respondentov.*” (Clayman, S. – Heritage, J.: The News Interview. Journalists and Public Figures on the Air. Cambridge University Press, 2004, s. 240)

Možno konštatovať, že nie je v právomoci Rady presne stanoviť, akým konkrétnym spôsobom má moderátor programu v konkrétnych situáciách na vyjadrenia hosta programu reagovať. Vo všeobecnosti však možno konštatovať, že **moderátor môže reagovať napríklad** uvedením iných relevantných názorov, pohľadov alebo relevantných protiargumentov, resp. prostredníctvom upozornenia na to, že na konkrétnu tému existuje aj iný relevantný pohľad, prezentovaním stanoviska dotknutých osôb alebo upozornením, že dotknuté osoby sú neprítomné a nemôžu sa brániť, spresňovaním uvádzaných informácií, upozornením na prílišnú paušálnosť tvrdení hosta, kladením vyjasňujúcich alebo dopĺňujúcich otázok, ktoré by vyzývali hosta programu, aby svoje vyjadrenia bližšie vysvetlil, alebo otázok, z ktorého konkrétneho zdroja informácií alebo z akých faktov host programu vychádzal pri urobení svojich vyjadrení (faktických tvrdení alebo hodnotiacich úsudkov).

Možno konštatovať, že v prípade diskusných programov s jedným hosťom je teda **najmä úlohou moderátora programu, aby svojimi otázkami a reakciami** zabezpečil dodržanie požiadaviek objektívnosti, nestrannosti, názorovej vyváženosti a plurality názorov. Reakcie moderátora reagujúce na vyjadrenia resp. hodnotenia hostí programu však **nie sú jediným spôsobom, ako je možné zabezpečiť pluralitu názorov v programe.** Je vecou redakčnej slobody vysielateľa rozhodnúť o spôsobe spracovania nejakej témy. Pluralitu názorov je možné zabezpečiť aj inými spôsobmi, napríklad **odvysielaním alebo sprostredkovaním (zreprodukovaním) iných relevantných stanovísk** (napr. stanovísk politikov) v priebehu programu alebo **samotným znením otázok položených moderátorom,** ktoré v sebe zahŕňajú aj stanovisko, resp. názor druhej strany sporu, alebo sú polemizujúce či spochybňujúce voči stanovisku zastávanému hosťom programu, a teda majú vyvažujúci účinok a zabezpečujú pluralitu názorov. Keďže z vyššie citovanej judikatúry vyplýva, že pojmy objektivity a nestrannosti sú pružné a ich výklad a obsah závisí vždy od špecifických okolností konkrétneho prípadu, **aj miera povinnosti oponentúry zo strany moderátora závisí od špecifických okolností konkrétneho programu,** napr. od charakteru vyjadrení hostí programu. Prípadné oponujúce

reakcie moderátora by teda nemali byť moderátorom vykonávané mechanicky, „za každú cenu“ a „v každom prípade“, t. j. napríklad vo vzťahu ku každému jednému kritickému hodnotiacemu úsudku urobenému hosťom programu. Vo všeobecnosti tiež možno konštatovať, že reakcie moderátora, ktorými moderátor oponujúcim spôsobom reaguje na prípadné sporné tvrdenia hosta programu, by nemali byť iba samoúčelné a formálne, ale mali by byť racionálne a zmysluplne konštruované, resp. formulované, a mali by aj reálne prispievať k zvýšeniu názorovej plurality.

* * *

Z vyššie uvedených východísk a z účelu zákonnej povinnosti objektivity vyplýva, že čím má hosť programu väčší vplyv na formovanie politiky, čím má väčší vplyv na formovanie verejnej mienky alebo čím majú vyjadrenia hosta programu väčší vplyv na politickú súťaž alebo ochranu ústavných hodnôt, tým sa kladú na moderátora programu vyššie nároky a vyžaduje sa tým intenzívnejšie vyvažovanie vyjadrení takéhoto hosta, pretože názory, stanoviská a informácie prezentované takýmto hosťom majú potenciál intenzívne ovplyvniť tvorbu názorov verejnosti, verejnú mienku, chod vecí verejných alebo intenzívne zasiahnuť do politickej súťaže.

Možno konštatovať, že keďže je zložitá presne stanoviť potrebný počet vyvažujúcich reakcií, resp. iných relevantných názorov, ktoré by mali odznieť v konkrétnom programe, v záujme zachovania redakčnej slobody a slobody prejavu vysielateľa je potrebné rešpektovať istú mieru voľnej úvahy vysielateľa pri zabezpečovaní vyváženosti a rôznorodosti, resp. názorovej plurality programu. Aby však bol dosiahnutý účel zákonnej povinnosti objektivity, teda skutočná a účinná ochrana ústavných hodnôt uvedených v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR, táto **miera voľnej úvahy musí byť tým obmedzenejšia**, čím má hosť programu väčší vplyv na formovanie politiky (vnútroštátnej alebo zahraničnej), čím má väčší vplyv na formovanie verejnej mienky alebo čím majú vyjadrenia hosta programu väčší vplyv na politickú súťaž alebo ochranu ústavných hodnôt. V takomto prípade sa preto kladú na moderátora programu vyššie nároky a vyžaduje sa intenzívnejšie vyvažovanie vyjadrení hosta.

Zo skutočnosti, že účelom povinnosti objektivity nie je samoúčelná a mechanická vyváženosť, ale ochrana ústavných hodnôt uvedených v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR (t. j. práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, verejného zdravia a mravnosti) vrátane férovej a slobodnej súťaže politických síl, zároveň vyplýva, že otázku, či bola v predmetnom programe zabezpečená objektivita, nestrannosť a či bol predmetný program vyvážený, **nemožno posudzovať mechanicky iba podľa počtu vyjadrení**, resp. stanovísk odvysielaných v programe, ktoré neboli vyvážené iným názorom, alebo podľa počtu reakcií moderátora, ale **vždy treba zohľadniť aj obsah a závažnosť konkrétnych vyjadrení**, resp. stanovísk. Zohľadňovanie iba počtu (kvantity) vyjadrení, ktoré neboli vyvážené (resp. zohľadnenie iba kvantitatívneho pomeru „vyvážených“ a „nevyvážených“ vyjadrení odvysielaných v programe), alebo zohľadňovanie iba počtu reakcií moderátora, by totiž bolo iba formálnym a mechanickým poňatím vyváženosti, avšak skutočná a účinná vyváženosť zahŕňa aj zohľadnenie obsahu a závažnosti odvysielaných vyjadrení. Iba zohľadnením obsahu a závažnosti vyjadrení a zohľadnením vplyvu týchto vyjadrení na ochranu ústavných hodnôt môže dôjsť k skutočnej ochrane ústavných hodnôt a teda aj k naplneniu účelu zákonnej povinnosti objektivity.

Možno preto konštatovať, že v prípade tém s mimoriadne závažným spoločenským, vnútroštátnym, medzinárodným alebo geopolitickým dopadom (vrátane závažných politických sporov alebo závažných sporov o otázkach verejnej politiky), môže aj odvysielanie jednotlivého závažného jednostranného vyjadrenia či stanoviska, týkajúceho sa týchto závažných tém alebo sporov, ktoré nebolo vyvážené iným názorom alebo stanoviskom, mať za dôsledok nedostatok objektivity a nestrannosti programu. Vyššie uvedené konštatovala Rada už v rozhodnutiach č. ROP/3/2024 zo dňa 3. 7. 2024, č. RL/60/2023 zo dňa 20. 12. 2023, č. RL/59/2023 zo dňa 20. 12. 2023 alebo č. RZK/151/2023 a č. RZK/152/2023 zo dňa 22. 11. 2023.

* * *

Z rozhodovacej praxe Rady vyplýva, že moderátor diskusného programu je povinný reagovať aj na závažné, vyhranené alebo kontroverzné názory, ktoré sa týkajú medzinárodného diania, ktoré má vplyv na formovanie verejnej mienky alebo na politiku a politické smerovanie Slovenskej republiky. Možno konštatovať, že informácie a správy týkajúce sa medzinárodného diania v súčasnej dobe ovplyvňujú a polarizujú slovenskú spoločnosť čoraz viac – ako príklad možno uviesť informácie o vojne na Ukrajine, o Rusku, o Európskej únii, informácie o politickom vývoji v USA a o jeho vplyve na Európu, o izraelsko-palestínskom konflikte, informácie o migrácii, o epidémiách a šírení chorôb (napr. COVID-19), informácie o kultúrno-etických otázkach a sporoch v rámci tzv. kultúrnej vojny atď. Zároveň možno tiež konštatovať, že v rámci súčasnej geopolitickej situácie vo svete prebieha aj zápas o sféry vplyvu, pričom jedným z významných nástrojov tohto zápasu je šírenie správ, propagandy a informácií o udalostiach vo svete, a to v tradičných médiách aj na sociálnych sieťach, za účelom ovplyvniť verejnú mienku a názory a správanie voličov v jednotlivých krajinách.

Z nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 307/2014 zo dňa 18. decembra 2014 možno vyvodiť, že účelom zákonnej povinnosti objektivity je ochrana ústavných záujmov uvedených v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR – t. j. práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, verejného zdravia a mravnosti – a v záujme ochrany týchto ústavných záujmov môže byť pri uplatňovaní zákonnej povinnosti objektivity obmedzená sloboda prejavu vysielateľa a právo vysielateľa na šírenie informácií. Na základe vyššie uvedeného možno konštatovať, že informácie týkajúce sa medzinárodného diania a medzinárodných konfliktov, ktoré sú predmetom záujmu slovenskej verejnosti alebo ovplyvňujú verejnú mienku na Slovensku alebo politiku Slovenskej republiky, môžu mať vplyv na ochranu ústavných záujmov uvedených v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR a teda regulácia takýchto informácií je v záujme ochrany práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu (vrátane jeho informačnej bezpečnosti), verejného poriadku, verejného zdravia a mravnosti.

Napríklad téma vojny na Ukrajine, vrátane príčin jej vzniku, priebehu a možností jej ukončenia, je dlhodobo intenzívne pokrývaná všetkými hlavnými médiami a ide o tému, o ktorej sa v slovenskej spoločnosti intenzívne diskutuje, ktorá spoločnosť polarizuje, na základe ktorej si veľká časť spoločnosti utvára názor na súčasnú medzinárodnú situáciu, medzinárodný poriadok a zahraničnopolitickú orientáciu Slovenskej republiky, a ktorá je aj predmetom agendy a komunikácie politických strán. Treba pritom zohľadniť, že v téme vojny na Ukrajine sa vo verejnej diskusii často používajú aj vyjadrenia, resp. názory, ktoré sú súčasťou komplexnejších naratívov.

Naratív sa v teórii komunikácie definuje ako také vykreslenie udalostí, v ktorom sa popis a výklad udalosti alebo skutočnosti podriaďuje určitému zámeru. Pri posudzovaní závažnosti konkrétnych odvysielaných vyjadrení je preto potrebné zohľadniť skutočnosť, že jednotlivé vyjadrenie hostia programu nemusí mať iba význam tvrdenia jedného faktu alebo jedného názoru, ale že toto jedno vyjadrenie môže odkazovať na určitú konkrétnu interpretáciu celej témy (napr. celého vojenského konfliktu), a teda môže byť súčasťou určitého komplexného naratívu a môže mať schopnosť rámcovať celú diskusiu určitej témy tak, že pre divákov je potom presvedčivejšia jedna konkrétna interpretácia určitej témy (napr. vojenského konfliktu).

Pri posudzovaní objektivity, nestrannosti a teda aj názorovej vyváženosti programov a pri posudzovaní potrebnej miery aktivity a reakcií moderátora voči tvrdeniam a vyjadreniam hostí programu treba zohľadniť aj skutočnosť, že podľa teórie mediálnej komunikácie má verejnosť sklon uveriť tvrdeniam alebo naratívom, ktoré sú opakované. Odborná literatúra z oblasti teórie mediálnej komunikácie uvádza: „*Opakování nabízených obsahů má potvrzující funkci. Řečeno co nejjednodušeji, když se něco dostatečně často opakuje, mají příjemci tendenci to akceptovat a uvěřit tomu.*“ (Burton, G. - Jiráček, J.: Úvod do studia médií. Brno: Barrister & Principal, 2001, s. 156)

Keďže naratívy ohľadom vojny na Ukrajine sa týkajú závažného geopolitického sporu medzi krajinami Západu, Európskej únie, Ukrajinou a Ruskom, ktorý výrazne ovplyvňuje a polarizuje verejnú mienku obyvateľov Slovenska a názory voličov, a teda sa týka aj informačnej bezpečnosti štátu, je potrebné

zohľadniť nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 307/2014, že účelom objektivity je ochrana ústavných záujmov, a teda aj ochrana bezpečnosti štátu vrátane jeho informačnej bezpečnosti.

Rada už v minulosti viackrát rozhodla, že nereagovanie moderátora programu na vyhranené a kontroverzné vyjadrenia hosta, ktoré sa týkali medzinárodného diania, malo za následok porušenie zákonnej povinnosti objektivity a nestrannosti diskusného programu aktuálnej publicistiky. Išlo napríklad aj o vyjadrenia hostí programu na tému vojenského konfliktu na Ukrajine.

Rada v rozhodnutí č. RL/32/2023 zo dňa 30. 8. 2023 uviedla: „Ako vyplýva z vyššie citovaných častí programu, v predmetnom programe odzneli názory J. Sachsa [pozn.: hosta programu] na vojnu na Ukrajine. Konkrétne odzneli vyjadrenia o tom, že USA aj Rusko sa navzájom provokovali od roku 2014, o legitímnych požiadavkách Ruska na nerozširovanie NATO a to tom, že USA zrejme poradilo Ukrajine, aby odišlo z mierových rokovaní konajúcich sa v marci 2022, o tom, že USA, Ukrajina a NATO eskalujú vojnu tým, že hovoria o znovuzískaní Krymu pre Ukrajinu, o tom, že USA platia za Ukrajinu väčšinu mesačných nákladov vedenia vojny, o tom, že treba ubezpečiť Rusko, že po jeho stiahnutí sa z Ukrajiny sa NATO nedostane do Ukrajiny, o tom, že vojnu je možné ukončiť aj tak, že Ukrajina sa zaviazala, že NATO sa nerozšíri po Ukrajinu, že cestu na ukončenie vojny je možné nájsť niekde v strede, o tom, že európski diplomati sa stali najväčšími zástancami vojny a podporujú jej ďalšie trvanie. **Voči uvedeným vyhraneným názorom J. Sachsa neodzneli v rámci posudzovaného programu iné relevantné názorové východiská, či relevantné protiargumenty,** pričom vysielateľ ani iným spôsobom do ich prezentácie nezasiahol. Program tak pôsobil v konečnom dôsledku výlučne jednostranne. Je možné pripustiť, že na vojnu na Ukrajine existujú rôzne názory, o ktorých vysielateľ môže informovať. Zároveň však musí dbať na to, aby bol celý program aktuálnej publicistiky vyvážený a odzneli v ňom aj názory druhej strany. (...) Povinnosť zabezpečiť objektivitu a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. neznamena povinnosť vysielateľa „korigovať“ vyjadrenia, ktoré nie sú v súlade s oficiálnou politickou líniou štátu, ani povinnosť vysielateľa posudzovať správnosť resp. pravdivosť vyjadrení. Povinnosť vysielateľa spočíva vo vyvažovaní kontroverzných, sporných či jednostranných pohľadov, pričom na účely takéhoto vyvažovania disponuje širokou paletou možností. Povinnosť vyvažovať kontroverzné, sporné či jednostranné pohľady teda neznamena „korigovať“ ani „uvádzať na správnu mieru“, ale **v širšom zmysle kontextualizovať a poukázať na širšie súvislosti,** a to práve s cieľom umožniť recipientovi, aby si vytvoril na vec vlastný názor. Moderátorka v predmetnom programe dostatočným spôsobom nereagovala na vyššie uvedené závažné vyjadrenia hosta. Zo strany moderátorky v týchto prípadoch **absentovali jej reakcie, resp. doplňujúce či vyjasňujúce otázky voči hostovi, ktoré by vyzývali hosta, aby svoje závažné tvrdenia bližšie vysvetlil alebo aby uviedol konkrétne zdroje alebo fakty pre svoje tvrdenia alebo ktoré by konfrontovali jeho závažné hodnotenia a tvrdenia s inými relevantnými argumentmi.**“

Rada v rozhodnutí č. RL/12/2022 zo dňa 7. 9. 2022 uviedla: „...ak host programu prezentuje len jeden uhol pohľadu na diskutovanú tému, je práve úlohou moderátora kladením vyvažujúcich otázok a argumentov zabezpečiť objektivitu a nestrannosť prezentovaných informácií. (...) Rada uvádza, že média zohrávajú v súvislosti s informovaním verejnosti významnú úlohu. Nielen sprostredkovaním informácií ponúkajú recipientovi možnosť získať obraz o spoločenskom prostredí, ale ho určitým spôsobom aj formujú tým, že nastoľujú určité témy a ovplyvňujú spôsob ich spracovávaní recipientmi. Účastník konania informoval o téme, ktorá bola a aktuálne je **široko diskutovaná, rezonujúca v spoločnosti a majúca celosvetový význam.** Práve s ohľadom na tieto skutočnosti je nanajvýš dôležité zabezpečiť a dbať o uchovávanie plurality informácií v spravodajských a v publicistických programoch, keďže práve objektívne a nestranné informácie s rozdielnymi názormi a myšlienkami sú kľúčovým aspektom demokratickej spoločnosti. Podľa názoru Rady vyjadrenia [hosta programu] o príkladoch propagandy – o výlučne troch vojenských konfliktoch, v ktorých bolo zapojené USA, resp. NATO a ktoré nemali žiadny súvis s aktuálnou situáciou na Ukrajine, vyjadrenia, že konflikt v Donbase je skôr dôsledok toho, že sa NATO rozšírilo na východ, vyjadrenia, že za konflikt na Ukrajine môže aj americká vnútropolitická situácia, vyjadrenia, že požiadavky Ruska sú racionálne, že V. Putin nie je odtrhnutý

*od reality ani bláznivý diktátor, že zahraničná politika európskych štátov je v područí USA, či vykresľovanie NATO ako hrozby pre Rusko a naopak vyjadrovanie určitého pochopenia pre požiadavky Ruska, **vyznievali jednostranne**. Verejné vysielanie obsahov, ktorých esenciálnou súčasťou sú takéto vyjadrenia v čase potenciálne hroziaceho a neskôr už aj prebiehajúceho vojenského konfliktu na Ukrajine, môže nesporne z hľadiska verejného poriadku viesť k nárastu takých prejavov v spoločnosti, ktoré nie sú želanými spoločenskými atribútmi. Rada je ale toho názoru, že práve v takýchto prípadoch je vzhľadom na okolnosti dôvodné zo strany recipienta **očakávať adekvátny zásah moderátorov programov v podobe prípadnej korekcie, vyváženia, či dania sporných informácií do kontextu**. Hoci teda z formálneho hľadiska v programe ohľadom prezentovanej problematiky odznelo stanovisko relevantného respondenta, **záujem na ochrane verejného poriadku a informovania verejnosti je, podľa názoru Rady, v prípade témy programu tak vysoký, že odôvodňuje klásť zvýšený dôraz na jeho celkové spracovanie v podobe zabezpečenia jeho objektívnosti.***

* * *

Ako už bolo uvedené vyššie, z účelu zákonnej povinnosti objektivity, ktorým je ochrana ústavných hodnôt uvedených v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR (t. j. práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, verejného zdravia a mravnosti, vrátane férovej a slobodnej súťaže politických síl v demokratickej spoločnosti), vyplýva, že čím má hosť programu väčší vplyv na formovanie politiky, verejnej mienky alebo čím väčší vplyv majú vyjadrenia hosta programu na politickú súťaž alebo ochranu ústavných hodnôt, tým sa kladú na moderátora programu vyššie nároky a vyžaduje sa tým intenzívnejšie vyvažovanie vyjadrení takéhoto hosta, pretože názory, stanoviská a informácie prezentované takýmto hosťom majú potenciál intenzívne ovplyvniť tvorbu názorov verejnosti, verejnú mienku, vnútroštátnu aj zahraničnú politiku alebo intenzívne zasiahnuť do politickej súťaže.

Predseda vlády má obvykle z titulu výkonu svojej funkcie veľký priestor na vyjadrovanie svojich názorov v spravodajských programoch aj v programoch aktuálnej publicistiky. Aj z dôvodu jeho vplyvu na vnútroštátnu aj zahraničnú politiku a na správu vecí verejných mávajú médiá záujem o jeho vyjadrenia, a ak poskytne pre médiá vyjadrenie, toto vyjadrenie máva obvykle veľkú mediálnu publicitu. Zároveň, vyjadrenia predsedu vlády, ktorý je zároveň predsedom najsilnejšej strany vládnej koalície, sa netýkajú iba vnútroštátnej a zahraničnej politiky, správy vecí verejných a fungovania štátu (otázok verejnej politiky), ale týkajú sa aj politických sporov a politickej súťaže s inými politickými stranami. Vyjadrenia takéhoto hosta, ktorý je najsilnejším politikom v štáte, majú veľký vplyv na formovanie verejnej mienky, na formovanie voličských preferencií a názorov, na atmosféru v spoločnosti, na formovanie vnútroštátnej aj zahraničnej politiky štátu, medzinárodné vzťahy Slovenska s inými štátmi, a majú potenciál výrazne ovplyvňovať politickú súťaž medzi politickými stranami – a to v prospech hosta a jeho strany alebo v neprospech jeho politických súperov. Predseda vlády môže zároveň vo svojich vyjadreniach ohlasovať aj svoje politické zámery, ktoré bude presadzovať, získavať si podporu verejnosti pre svoje politické kroky a tým formovať politiku štátu, resp. verejnú politiku.

Z účelu zákonnej povinnosti objektívnosti, ako ju formuloval Ústavný súd SR v náleze sp. zn. II. ÚS 307/2014 možno vyvodíť, že v prípade programov, ktorých hostia sú osoby s výrazným politickým vplyvom, vplyvom na formovanie verejnej mienky a politickú súťaž, by mal byť aj moderátor programu viac aktívny, aby zabezpečil účinnú ochranu ústavných hodnôt uvedených v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR. V prípade hosta, ktorý je predsedom vlády a zároveň predsedom najsilnejšej politickej strany, by preto vysielateľ, resp. moderátor mal vo zvýšenej miere dbať na vyváženosť programu. Vzhľadom na to, že vyjadrenia predsedu vlády majú potenciál výrazne ovplyvňovať aj politickú súťaž medzi politickými stranami (a to v jeho prospech alebo v neprospech jeho politických súperov), za účelom, aby bola v programe zabezpečená vyváženosť a aby bolo zabránené zvýhodňovaniu, resp. znevýhodňovaniu niektorej zo strán v politickej súťaži, moderátor by mal vo zvýšenej miere dbať na vyvažovanie vyjadrení predsedu vlády inými relevantnými názormi a argumentmi, resp. názormi jeho politických súperov v politickej súťaži.

Pri zabezpečení vyváženosti programu je podstatné zabezpečenie názorovej plurality. Názorovú pluralitu môže vysielateľ zabezpečiť aj iným spôsobom ako otázkami a reakciami moderátora. Môže napríklad odvysielat' zábery s inými relevantnými názormi, resp. s názormi alebo stanoviskami politických súperov host'a programu. Avšak v bezprostrednej diskusii, kde vysielateľ ani moderátor nemôžu presne predvídať, aké vyjadrenie host'a programu prednesie, alebo akú tému či otázku otvorí, je možné zabezpečiť vyváženosť programu najmä reakciami moderátora – napr. otázkami (doplňujúcimi, vyjasňujúcimi) alebo upozorňovaním na iné relevantné argumenty na diskutovanú tému.

Z účelu zákonnej povinnosti objektivity a nestrannosti, ako ju formuloval Ústavný súd SR v náleze sp. zn. II. ÚS 307/2014, ktorým je skutočná a nie iba formálna ochrana ústavných hodnôt uvedených v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR, možno vyvodiť, že aj diskusie s takým host'om, ako je predseda vlády, ktorý má najsilnejší vplyv na formovanie verejnej mienky a politiky, nemožno posudzovať iba kvantitatívne a mechanicky podľa počtu reakcií moderátora alebo podľa kvantitatívneho pomeru vyvážených a nevyvážených vyjadrení. Vždy je potrebné zohľadniť aj obsah a závažnosť vyjadrení host'a programu, ktoré zostali nevyvážené iným relevantným názorom.

* * *

Posúdenie predmetného programu a aplikácia vyššie uvedených východísk na predmetný prípad:

V predmetnom programe odznelo nasledovné:

Matej Baránek, moderátor

„Je niečo, čoho sa možno ako predseda vlády obávate v súvislosti a použijem to slovo s nepredvídateľnosťou Donalda Trumpa?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Donald Trump sa stal víťazom amerických volieb, rešpektujeme to. Ja chápem, že ja vám dám taký príklad z toho Gruzínska, že v Gruzínsku vyhral voľby ten, kto nemal vyhrať a teraz všetci, všetci sú na nohách a kričia - bože, veď vyhral ten, čo nemal vyhrať. Lebo Soros si vybral nejakú politickú stranu, mimovládne organizácie si vybrali nejakú politickú stranu a tá prehrala. Vyhral niekto iný. To isté pri pánovi Trumpovi. Aký nepredvídateľný? Je to americký prezident, ktorý tu...“

Matej Baránek, moderátor

„Podľa vás to je predvídateľný partner?“

Z vyššie uvedeného citátu vyplýva, že otázka moderátora sa síce týkala toho, čo host' programu predseda vlády Robert Fico očakáva od Donalda Trumpa, avšak host' programu vo svojej odpovedi otvoril novú a závažnú tému výsledku parlamentných volieb v Gruzínsku, a to s tým, že uviedol a podporil takú interpretáciu výsledku volieb v Gruzínsku, ktorá je v súlade so stanoviskom gruzínskej vládnej strany *Gruzínsky sen*, ktorá bola gruzínskou prezidentkou a opozíciou obvinená zo sfaľšovania a zmanipulovania parlamentných volieb.² Host' programu konkrétne uviedol: „...ja vám dám taký príklad z toho Gruzínska, že **v Gruzínsku vyhral voľby ten, kto nemal vyhrať a teraz všetci, všetci sú na nohách a kričia - bože, veď vyhral ten, čo nemal vyhrať. Lebo Soros si vybral nejakú politickú stranu, mimovládne organizácie si vybrali nejakú politickú stranu a tá prehrala. Vyhral niekto iný.**“

K výsledku volieb v Gruzínsku možno podotknúť, že v čase odvysielania predmetného programu dňa 9. 11. 2024 už bolo známe, že gruzínska prezidentka a gruzínske opozičné strany obvinili vládnu stranu *Gruzínsky sen*, ktorá presadzuje proruskú politiku a orientáciu na Rusko, zo sfaľšovania a zmanipulovania parlamentných volieb. V čase odvysielania predmetného programu tiež bolo známe, že pozorovatelia z Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe upozornili, že pri parlamentných voľbách v Gruzínsku sa objavili prípady kupovania hlasov či zastrašovania a že hlasovanie sa konalo

² <https://www.teraz.sk/zahranicie/volebna-komisia-volby-gruzinsku-vyhr/832174-clanok.html>

v napätí a nenávisťnej atmosfére.³ Pozorovatelia z Európskeho parlamentu uviedli, že pri voľbách sa objavili znaky snahy zmanipulovať hlasovanie, objavili sa správy o zneužívaní verejných zdrojov a administratívnych kapacít v prospech vládnucej strany, o nátlaku na štátnych zamestnancov, aby sa zúčastňovali na podujatiach kampane a hlasovali, o zabavovaní identifikačných dokladov, a že všetky uvedené skutočnosti spolu vytvárajú jasný obraz sofistikovanej, rozsiahlej a dobre zorganizovanej schémy. Pozorovatelia z Európskeho parlamentu vyjadrili osobitné znepokojenie nad správami o násilí, zastrašovaní, nenávisťných prejavoch, prenasledovaní a represiách voči opozícii, občianskej spoločnosti a nezávislým médiám.⁴ V čase odvysielania predmetného programu tiež bolo známe, že ministri zahraničných vecí 13 členských krajín Európskej únie vo svojom spoločnom stanovisku požiadali o nestranné prešetrenie sťažností na priebeh volieb a nápravu zistených porušení a konštatovali, že medzinárodní pozorovatelia zaznamenali porušenia zákona počas volebnej kampane, ako aj v deň volieb.⁵

Zo strany hosta programu teda išlo o vyhranené a závažné vyjadrenie týkajúce sa nielen situácie v Gruzínsku, ale v širšom zmysle aj prebiehajúceho geopolitického boja a teda aj zahraničnopolitickej orientácie Slovenska, ktoré naznačilo, že voľby v Gruzínsku sa snažil ovplyvniť americký milionár George Soros a mimovládne organizácie, avšak sa im to nepodarilo a preto teraz panuje nespokojnosť s výsledkom volieb. Moderátor však na toto vyhranené a závažné vyjadrenie žiadnym spôsobom nereagoval, napríklad upozornením, že existuje aj iný relevantný názor na výsledok volieb v Gruzínsku. Namiesto toho moderátor prešiel k ďalšej otázke, ktorá sa týkala Donalda Trumpa.

V predmetnom programe tiež odznelo nasledovné:

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Vieme, čo robil, predsa. Veď bol 4 roky americký prezident a vieme, čo presne robil. Vieme ako stiahol vojakov z Afganistanu, to znamená, že my môžeme čakať, pán redaktor, že bude nejaké zásadné rozhodnutie aj pokiaľ ide o vojnu na Ukrajine a to je druhé zdesenie, pokiaľ ide o Európsku úniu. A povieť, povieť prečo. Americký prezident, teda nový, bude inaugurovaný až v januári budúceho roku, povedal jeden zo silných predvolebných sľubov, že vie ukončiť vojnu na Ukrajine do 24 hodín. Ja tomu pripisujem predvolebný charakter, do 24 hodín sú veci veľmi komplikované skončiť, ale on bude musieť doručiť. Tak ako teraz pripravuje masívne deportácie migrantov zo Spojených štátov mimo územia Spojených štátov, on bude musieť prísť a bude musieť niečo povedať. A teraz je otázka - môže prísť a môže povedať prezidentovi Putinovi - pán prezident, ak neskončíš vojnu na Ukrajine, nahádzem na teba atómové bomby? Toto nemôže povedať. Takže má asi iba druhé riešenie a to druhé riešenie a to druhé riešenie je, že dôjde k výraznému zníženiu podpory Ukrajiny zo strany Spojených štátov amerických. Ja som videl na vlastné oči prezidenta Zelenského na tlačovke teraz v Budapešti. Vy ste už videli niekedy človeka, ktorý sa bojí, že skončí vojna? Tak ja som ho videl a volá sa prezident Zelenský. Prezident Zelenský je šokovaný z toho, že vyhral americký prezident Trump a že by mohlo dôjsť k zastaveniu pomoci zo strany Spojených štátov, pretože má na to množstvo dôvodov. Veď on je momentálne bez politického mandátu, krajina je odkázaná na obrovské pôžičky.“

Z vyššie uvedeného citátu vyplýva, že hosť programu neodpovedal iba na otázku moderátora týkajúcu sa D. Trumpa v znení „Podľa vás to je predvídateľný partner?“, ale otvoril špecifickú tému predvolebného sľubu D. Trumpa, že ukončí vojnu na Ukrajine do 24 hodín. Hosť programu následne vyjadril aj svoj názor na to, aké je riešenie na ukončenie vojny na Ukrajine. Hosť programu uviedol, že **„Takže má asi iba druhé riešenie a to druhé riešenie a to druhé riešenie je, že dôjde k výraznému zníženiu podpory Ukrajiny zo strany Spojených štátov amerických.“** Ide o názor na ukončenie vojny na Ukrajine, ktorý možno považovať za vyhranený, resp. kontroverzný, a to z dôvodu, že na túto závažnú otázku existujú aj odlišné relevantné názory – a to názory, že výrazné zníženie vojenskej

³ <https://hnonline.sk/svet/96177219-oficialne-vysledky-volieb-v-gruzinsku-su-statisticky-nemozne-tvrdi-firma-harrisx>

⁴ <https://www.europarl.europa.eu/news/sk/press-room/20241027IPR24996/georgian-elections-raise-further-concerns-about-democratic-backsliding>

⁵ <https://www.auswaertiges-amt.de/en/newsroom/news/elections-georgia/2681910>

podpory Ukrajiny by viedlo k víťazstvu Ruska a k porážke Ukrajiny, čím by Rusko dosiahlo ciele svojej vojenskej agresie voči Ukrajine. Moderátor programu však na tento vyhranený názor hosťa programu na závažnú medzinárodnopolitickú tému nereagoval, napríklad doplňujúcou otázkou, čo by takýto krok znamenal pre Ukrajinu, alebo poukázaním na to, že na otázku riešenia vojenského konfliktu na Ukrajine existujú aj iné relevantné názory.

Následne hosť programu uviedol vyjadrenie v znení **„Ja som videl na vlastné oči prezidenta Zelenského na tlačovke teraz v Budapešti. Vy ste už videli niekedy človeka, ktorý sa bojí, že skončí vojna? Tak ja som ho videl a volá sa prezident Zelenský.“**, ktoré možno tiež považovať za kontroverzné a vyhranené vyjadrenie na závažnú tému ukončenia vojny na Ukrajine a otázku, kto je príčinou, že vojna na Ukrajine ešte stále pokračuje. Toto vyjadrenie naznačuje, že za pokračovanie vojny sú zodpovední predstavitelia Ukrajiny, najmä prezident Zelenský, a nie Rusko. Tvrdenie, že prezident Ukrajiny Zelenský sa bojí skončenia vojny, býva súčasťou používaného naratívu, že vojnu na Ukrajine nepredlžuje Rusko, ale samotní ukrajinskí politici, že ukrajinským politickým predstaviteľom nejde o záujmy Ukrajiny, ale iba o svoje vlastné egoistické záujmy a udržanie sa pri moci, resp. že Ukrajina je „bábkový“ štát, ktorý bráni záujmy a ciele západných krajín a ukrajinských politikov, snažiacich sa udržať pri moci, a to bez ohľadu na záujmy a životy vlastných obyvateľov, že krajinám Západu nejde o mier, ale ide im o zástupnú (tzv. proxy) vojnu proti Rusku, ktorej cieľom je oslabiť Rusko, a to aj za cenu obetovania životov Ukrajincov. Tvrdenie o tom, že prezident Ukrajiny Zelenský sa bojí skončenia vojny, je tiež súčasťou naratívu interpretujúceho príčiny vojny tak, že vojnu vyprovokovala Ukrajina a krajiny Západu, aby oslabili Rusko a že krajiny Západu chcú bojovať s Ruskom aj za cenu obetovania životov Ukrajincov.⁶ Keďže tento naratív sa týka závažného geopolitického sporu medzi krajinami Západu, Ukrajinou a Ruskom, ktorý výrazne ovplyvňuje a polarizuje verejnú mienku obyvateľov Slovenska, a teda sa týka informačnej bezpečnosti štátu, je v predmetnom prípade potrebné zohľadniť nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 307/2014, že účelom objektivity je ochrana ústavných záujmov, a teda aj ochrana bezpečnosti štátu vrátane jeho informačnej bezpečnosti. Moderátor však ani na toto závažné vyjadrenie hosťa programu nereagoval, napríklad doplňujúcou otázkou, z akých faktov, skutočností alebo indícií vyvodzuje hosť programu, že prezident Ukrajiny sa bojí, že sa vojna na Ukrajine skončí, alebo upozornením, že na otázku, kto nechce ukončiť vojnu na Ukrajine, existujú aj iné relevantné názory.

V predmetnom programe tiež odznelo nasledovné:

Matej Baránek, moderátor

„V akom časovom horizonte očakávate ukončenie po nástupe Donalda Trumpa do Bieleho domu?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Dokončím to, to znamená, že predpokladajme, že takéto niečo, takéto niečo sa udeje. Čo hovorí na to Európa? Európa hovorí áno, musíme sa na to pripraviť, ale Európa dokola stále opakuje jednu vec. Že Rusko musí prehrať, to je jeden základný naratív, ktorý stále opakujeme a druhý naratív je, že Ukrajina musí byť silná pri vyjednávaniach o mieri a preto Ukrajinu podporujeme. Včera som postavil, predvčerom večer, prepáčte, bola tá nočná diskusia otázku - dámy a páni vy ste pripravení v Európskej únii zobrať všetky náklady vojny, lebo znovu sa správame ako vojenský kabinet vo vzťahu k Ukrajine? Ja na to odpovedám, že a za Slovensko, že my budeme pomáhať v rámci možností, ale odmietam predstavu, že keby Spojené štáty prestali pomáhať Ukrajine, že Európska únia zoberie všetky náklady vojny, lebo má stratégiu, ktorá je chybná a Európska únia si nechce priznať chybnosť.“

Matej Baránek, moderátor

„Aké riešenie teda predpokladáte v tejto súvislosti a dokedy by mohla byť vojna, ktorú vedie Rusko s Ukrajinou?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

⁶ Napr. <https://euvsdisinfo.eu/report/west-did-not-want-peace-it-prodded-ukraine-into-war/>;
<https://euvsdisinfo.eu/russian-so-called-peace-proposals-are-empty-pr-stunts/?swcfpc=1>

„Keď som sa stretol s čínskym prezidentom aj s čínskym predsedom vlády, počas mojej návštevy štátnej v Číne, veľmi správne sme našli spoločnú zmenu v jednom. Vojná nemôže skončiť dovtedy, pokiaľ, pokiaľ bude taká masívna podpora zo západu tejto vojny, pretože stále prevláda nejaký názor, že keď budeme podporovať Ukrajinu, tak Rusko dostaneme na kolená. Ale nefunguje to, evidentne to nefunguje. Putin je populárnejší a populárnejší, má väčšie územné zisky, sankcie nefungujú, ruská ekonomika ide ďalej.“

Matej Baránek, moderátor

„Urýchlili Trumpov návrat do Bieleho domu, povedzme reformu Európskej únie, po ktorej volajú nielen vy, ale aj český premiér Petr Fiala, alebo francúzsky prezident Emmanuel Macron?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Keď sa ma pýtate na to, čo sa môže udiť. Za najväčšiu chybu budem považovať, ak Spojené štáty povedia, že dávajú, povedzme, urobia nejaký odklon od tej vojny a Európska únia sa ešte viacej ponorí do vojny, pokiaľ ide o Ruskú federáciu. To bude najväčšia chyba. Ja si myslím, že teraz treba povedať - áno, bola to nejaká stratégia, ktorá bola postavená na spoločnej pomoci Spojených štátov, Európskej únie a neviem koho. Ale teraz je zmena, v Spojených štátoch je niečo nové, no tak poďme na stranu mieru. Je veľmi dobrý čínsko-brazílsky mierový plán, veď už konečne urobme niečo pre zastavenie zabíjania Slovanov na Ukrajine.“

Matej Baránek, moderátor

„Dobre, pán premiér dokedy to teda očakávate? Donald Trump nastúpi v januári do Bieleho domu. Váš odhad.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Ja nedržím sviečku, odhad je asi taký, že on, keďže mal silné predvolebné vyhlásenia, bude musieť s niečím prísť. Všimnite si pozitívnu reakciu ruského prezidenta, ktorý ihneď zareagoval, že áno, však poďme obnoviť vzťahy, ale ruský prezident to povedal veľmi jasne. Že my potrebujeme nový svetový poriadok. Svetový poriadok nemôže byť postavený na dominancii jedného regiónu, alebo jedného štátu vo svete. Musí to byť nejaká rovnováha.“

Matej Baránek, moderátor

„A teraz k tej mojej druhej otázke čo sa týka reformy...“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Január a február môže byť dátum, kedy môžu nastať nejaké vážne rozhovory pokiaľ ide, ja som za mier na Ukrajine, ešte raz, zastavme to nezmyselné zabíjanie a za slovenskú vládu, ktorej som predsedom, hovorím, že odmietam predstavu, že v prípade, že by Spojené štáty prestali podporovať, že Európska únia preberie zodpovednosť za celú vojnu na Ukrajine. Európska únia je mierový projekt a musí tú vojnu zastaviť. Teraz hovoríte o nejakej nejakej reforme Európskej reforme.“

Matej Baránek, moderátor

„O tej reforme. Skúsme v stručnosti a posunieme sa ďalej.“

Z vyššie uvedeného citátu vyplýva, že hosť programu uviedol svoje vyhranené a kritické názory na spôsob ukončenia vojny na Ukrajine, a to napríklad nasledovnými vyjadreniami: **„Vojna nemôže skončiť dovtedy, pokiaľ, pokiaľ bude taká masívna podpora zo Západu tejto vojny, pretože stále prevláda nejaký názor, že keď budeme podporovať Ukrajinu, tak Rusko dostaneme na kolená. Ale nefunguje to, evidentne to nefunguje. Putin je populárnejší a populárnejší, má väčšie územné zisky, sankcie nefungujú, ruská ekonomika ide ďalej.“** (...) **„Za najväčšiu chybu budem považovať, ak Spojené štáty povedia, že dávajú, povedzme, urobia nejaký odklon od tej vojny a Európska únia sa ešte viacej ponorí do vojny, pokiaľ ide o Ruskú federáciu. To bude najväčšia chyba. Ja si myslím, že teraz treba povedať - áno, bola to nejaká stratégia, ktorá bola postavená na spoločnej pomoci Spojených štátov, Európskej únie a neviem koho. Ale teraz je zmena, v Spojených štátoch je niečo nové, no tak poďme na stranu mieru. Je veľmi dobrý čínsko-brazílsky mierový plán, veď už konečne urobme niečo pre zastavenie zabíjania Slovanov na Ukrajine.“** (...) **„...ja som za mier na Ukrajine, ešte raz, zastavme to nezmyselné zabíjanie a za slovenskú vládu, ktorej som predsedom, hovorím, že odmietam predstavu, že v prípade, že by Spojené štáty prestali podporovať, že Európska únia preberie zodpovednosť za celú vojnu na Ukrajine. Európska únia je mierový projekt a musí tú vojnu zastaviť.“**

Otázka spôsobu ukončenia vojny na Ukrajine je závažnou a veľmi aktuálnou otázkou. Možno konštatovať, že vo verejnosti existujú rôzne vyhranené názory na spôsob ukončenia vojny na Ukrajine a že táto otázka polarizuje verejnú mienku aj na Slovensku, pričom otázka pomoci Ukrajine je aj témou politických strán a politickej súťaže. Ako vyplýva z vyššie uvedených vyjadrení hosta programu, host uviedol vyhranený a kritický názor na spôsob skončenia vojny, ktorý možno vystihnúť vyjadrením hosta programu, že „**Vojna nemôže skončiť dovtedy, pokiaľ, pokiaľ bude taká masívna podpora zo Západu tejto vojny, pretože stále prevláda nejaký názor, že keď budeme podporovať Ukrajinu, tak Rusko dostaneme na kolená. Ale nefunguje to, evidentne to nefunguje.**“. Možno konštatovať, že ide o určitý vyhranený názor na spôsob skončenia vojny na Ukrajine, avšak existuje aj úplne opačný relevantný názor na zastavenie vojenskej podpory Ukrajine – a to názor, že zastavenie alebo výrazné obmedzenie vojenskej podpory Ukrajiny zo strany západných krajín bude mať logicky za následok vojenskú porážku Ukrajiny alebo dotlačenie Ukrajiny ku kapitulácii alebo k veľmi nespravodlivej dohode, na základe ktorej bude donútená vzdať sa rozsiahlych území, ktoré Rusko neoprávnene okupuje, alebo aj ďalších území, ktoré Rusko momentálne ešte neokupuje a ktoré sú stále pod kontrolou Ukrajiny. Moderátor však na vyjadrenia hosta programu, v ktorých prezentoval svoj vyhranený názor na spôsob ukončenia vojny na Ukrajine, žiadnym spôsobom vyvažujúco nereagoval, napríklad nepoložil hostovi vyjasňujúcu otázku, aké by podľa neho malo zastavenie vojenskej pomoci Ukrajine dôsledky pre Ukrajinu na bojisku, resp. na frontovej línii s Ruskom, ani neupozornil, že na zastavenie vojenskej podpory Ukrajine existuje aj úplne opačný relevantný názor.

Moderátor tiež žiadnym spôsobom nereagoval ani na vyjadrenie hosta programu v znení „...**podme na stranu mieru. Je veľmi dobrý čínsko-brazílsky mierový plán, veď už konečne urobme niečo pre zastavenie zabíjania Slovanov na Ukrajine**“, napríklad položením vyjasňujúcej otázky, v čom spočíva hosťom spomínaný čínsko-brazílsky mierový plán, ktorý host označil za „veľmi dobrý“.

Možno konštatovať, že moderátor síce otvoril závažnú a polarizujúcu tému ukončenia vojny na Ukrajine, avšak keď host programu vyjadril svoje vyhranené názory na spôsob ukončenia vojny na Ukrajine, moderátor na tieto vyhranené názory hosta programu žiadnym spôsobom vyvažujúco nereagoval, neprispôbil svoje reakcie a otázky vyjadreniam hosta, ale obmedzil sa iba na kladenie všeobecných otázok, a to v znení: „*V akom časovom horizonte očakávate ukončenie [pozn.: vojny na Ukrajine] po nástupe Donalda Trumpa do Bieleho domu?*“; „*Aké riešenie teda predpokladáte v tejto súvislosti a dokedy by mohla byť vojna, ktorú vedie Rusko s Ukrajinou?*“; „*Dobre, pán premiér dokedy to teda očakávate? Donald Trump nastúpi v januári do Bieleho domu. Váš odhad.*“ Týmto postupom moderátor nechal v závažnej téme spôsobu ukončenia vojny na Ukrajine voľný priestor, v ktorom zaznel iba vyhranený a jednostranný názor hosta programu, a to bez toho, aby moderátor položil hostovi doplňujúcu otázku alebo aby upozornil na existenciu iného relevantného názoru, napr. na zastavenie alebo výrazné obmedzenie vojenskej pomoci Ukrajine.

V predmetnom programe tiež odznelo nasledovné:

Matej Baránek, moderátor

„Vrátim sa ešte k tomu Rusku. Pred časom ste vystúpili v ruskej štátnej televízii. Za tento krok vás kritizovali osobnosti nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí. Televízia Russia 1.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Aké osobnosti na Slovensku ma kritizovali?“

Matej Baránek, moderátor

„Je tam petícia.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Tak ja neviem aké osobnosti a nech teda viem, že kto je osobnosťou na Slovensku?“

Matej Baránek, moderátor

„Napríklad sa mi zdá, že tam bol Ivan Mikloš a podobní.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Pozrite sa ja, si Ivana Mikloša vážim ako politického oponenta, tak a čo tak asi čakáte od Ivana Mikloša, že ma pochváli? Ivan Mikloš, je na úplne inej strane, úplne inej strane barikády a teraz Ivan Mikloš, s ktorým sme sa tĺkli hlava nehlava ako politickí rivali príde a povie, že má iný názor ako Fico a teraz sa vytvára obraz slovenskej osobnosti Ivan Mikloš má námietky proti tomu.“

Matej Baránek, moderátor

„Pán premiér. Skúsím dokončiť tú otázku.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Však keď mi závidí pán Mikloš nech aj on ide do ruskej televízie, nech tam vystúpi.“

Matej Baránek, moderátor

„Televízia Rossija 1 je považovaná za významný nástroj prokremlskej propagandy. Bola to typická provokácia Roberta Fica a ak áno, s akým cieľom?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Pán redaktor, bavme sa o veciach úplne otvorene a viete, že ja nemám problém veci pomenovať. Máte pocit, že neexistuje západná propaganda? Veď sa pozrite na to, čo ste vysielali aj v Slovenskej televízii od začiatku vojny na Ukrajine. To bola typická západná propaganda, ktorá spočívala v tom - Rusi všetko prehrávajú a Ukrajinci všetko berú a víťazia. Rusi utekajú so spadnutými nohavicami, Rusi nie sú schopní ani obsadiť nejakú prašnú cestu pri nejakej dedine. Toto ste tvrdili 2 roky, že tá Ukrajina vyhráva a všetko je absolútne, absolútne perfektné. A zrazu zisťujeme, že pravda je niekde inde. Áno, každá krajina si háji svoje názory. Prečo by nemala mať Ruská federácia svoju vlastnú propagandu? Čo vám na tom vadí? Však my máme vlastnú a niekedy ju máme tupú. Tá propaganda, prepáčte, tak tupá pán redaktor, že na jednej strane ste 2 roky hovorili, že Ukrajina vyhráva, vyhráva vyhráva, Rusi nič nemôžu a druhým dychom ste hovorili - no pozor, ale Ruská federácia napadne celý svet. Tak ako môže niekto, kto nie je schopný dobiť malú dedinu, napadnú celý svet. Takže, prosím, nechajte mňa na pokoji, pokiaľ ide o výber, čo ja robím, alebo nerobím. Ja som predsa oznámil, vyhrali historicky.“

Matej Baránek, moderátor

„Vybrali ste si médium, ja sa len pýtam, či išlo o provokáciu z vašej strany.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Ja nemám problém urobiť zajtra rozhovor s...“

Matej Baránek, moderátor

„Pretože vás, pretože vás za to vystúpenie naozaj kritizovala aj mediálna obec aj odborná obec na Slovensku.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Dobre, keď pôjdem, keď pôjdem do BBC, tak možno časť osobností zase povedia, že Fico šíril zase západnú propagandu. Pán redaktor, priznajme si to ešte raz, pokiaľ ide o vojnu na Ukrajine, tak je tu mimoriadne silná propaganda na oboch stranách, na oboch stranách. Samozrejme, že je na oboch stranách tak ruská televízia háji národné záujmy Ruskej federácie, ako sa snažia televízie tuná v Európe hájiť národné záujmy neviem koho, pretože národné záujmy Slovenskej republiky nehája. To, čo ste predvádzali v súvislosti s vojnou slovenské médiá 2 roky, bola tupá, pretupelá propaganda, tak čo mne prebaha vyčítate? Však chodím aj k vám, však som sem 2 roky chodil, to znamená, že ak vy šírite tupú propagandu, tak k vám môžem chodiť a ak tvrdíte, že tupú propagandu šíri ruská televízia, tak tam nemôžem chodiť.“

Matej Baránek, moderátor

„Čo vám toto vystúpenie prinieslo?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Ja som suverénny predseda, chcem ukázať, že robíme suverénnu zahraničnú politiku, to je to isté presne ako keď sa sťažovali opoziční poslanci, že čo robím v Číne? To akože ja sa mám spovedať opozičným poslancom, či môžem ísť do Číny riešiť ekonomické veci? Snáď tam sme sa nedostali. Od začiatku som tvrdil, že budem robiť suverénnu slovenskú zahraničnú politiku orientovanú na všetky 4 svetové strany. Mám cieľ, hoci som predsedom vlády malej krajiny so slabou ekonomikou a s malým počtom obyvateľov maximálne prispieť k ukončeniu vojny na Ukrajine, hlavne chodiť po svete a obhajovať naše záujmy. Pán redaktor, čo sa stane, podľa vás, keď skončí vojna na Ukrajine? Vy si myslíte, že padne nejaká železná opona? To sa veľmi mýlite, všetci sa vrátia naspäť na ruský trh, všetci do 1 sa vrátia naspäť na ruský trh. Prečo by sme my nemali viesť dialóg s Ruskou federáciou?“

Ja opakujem a budem to opakovať, stále - som za absolútnu štandardizáciu vzťahov s Ruskou federáciou po tom, ako tento vojenský konflikt skončí a bude pokračovať politika zahraničná, ktorú robím na všetky 4 svetové strany. O chvíľku idem do Brazílie, kde opäť budeme rokovať o vážnych veciach.“

Ako vyplýva z vyššie uvedeného citátu, moderátor položil hosťovi programu kritické otázky týkajúce sa vystúpenia hosťa programu Roberta Fica v ruskej štátnej televízii, a to v znení: *„Pred časom ste vystúpili v ruskej štátnej televízii. Za tento krok vás kritizovali osobnosti nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí. Televízia Russia 1.“ (...) „Televízia Rossija 1 je považovaná za významný nástroj prokremeľskej propagandy. Bola to typická provokácia Roberta Fica a ak áno, s akým cieľom?“*

Na tieto otázky moderátora odpovedal hosť programu nasledovne: *„(...) Máte pocit, že neexistuje západná propaganda? Ved' sa pozrite na to, čo ste vysielali aj v Slovenskej televízii od začiatku vojny na Ukrajine. To bola typická západná propaganda, ktorá spočívala v tom - Rusi všetko prehrávajú a Ukrajinci všetko berú a víťazia. Rusi utekajú so spadnutými nohavicami, Rusi nie sú schopní ani obsadiť nejakú prašnú cestu pri nejakej dedine. Toto ste tvrdili 2 roky, že tá Ukrajina vyhráva a všetko je absolútne, absolútne perfektné. A zrazu zisťujeme, že pravda je niekde inde. **Áno, každá krajina si háji svoje názory. Prečo by nemala mať Ruská federácia svoju vlastnú propagandu? Čo vám na tom vadí?** Všetci my máme vlastnú a niekedy ju máme tupú. (...) Takže, prosím, nechajte mňa na pokoji, pokiaľ ide o výber, čo ja robím, alebo nerobím. Ja som predsa oznámil, vyhrali historicky.“*

Moderátor následne na toto vyjadrenie hosťa programu reagoval otázkami v znení: *„Vybrali ste si médium, ja sa len pýtam, či išlo o provokáciu z vašej strany.“ (...) „Pretože vás, pretože vás za to vystúpenie naozaj kritizovala aj mediálna obec aj odborná obec na Slovensku.“*

Na tieto otázky moderátora odpovedal hosť programu nasledovne: *„Pán redaktor, **priznajme si to ešte raz, pokiaľ ide o vojnu na Ukrajine, tak je tu mimoriadne silná propaganda na obidvoch stranách, na obidvoch stranách. Samozrejme, že je na obidvoch stranách tak ruská televízia háji národné záujmy Ruskej federácie, ako sa snažia televízie tuná v Európe hájiť národné záujmy neviem koho, pretože národné záujmy Slovenskej republiky nehája.**“*

Moderátor následne na toto vyjadrenie hosťa programu reagoval otázkou v znení: *„Čo vám toto vystúpenie prinieslo?“*

Možno konštatovať, že moderátor položil hosťovi programu kritické otázky, v ktorých sa spýtal, či išlo zo strany hosťa o provokáciu a pripomenul mu, že za vystúpenie v ruskej štátnej televízii hosťa kritizovala aj mediálna a odborná obec na Slovensku. Moderátor však nereagoval na vyššie citované vyhranené vyjadrenia hosťa v znení *„Áno, každá krajina si háji svoje názory. Prečo by nemala mať Ruská federácia svoju vlastnú propagandu? Čo vám na tom vadí?“* a v znení *„Pán redaktor, priznajme si to ešte raz, pokiaľ ide o vojnu na Ukrajine, tak je tu mimoriadne silná propaganda na obidvoch stranách, na obidvoch stranách. Samozrejme, že je na obidvoch stranách tak ruská televízia háji národné záujmy Ruskej federácie...“*.

Možno konštatovať, že ide o vyhranené vyjadrenia hosťa programu naznačujúce, že „propaganda“ zo strany Ruska na jednej strane, a Ukrajiny, resp. západných štátov na druhej strane, je rovnako legitímna, a že propaganda Ruskej federácie iba legitímne háji názory Ruska a že ruská televízia háji národné záujmy Ruskej federácie.

Možno konštatovať, že na otázku otvorenú hosťom programu existuje vo verejnej diskusii aj iný zrejmý a relevantný argument, ktorý na otázku miery legitímnosti propagandy vrhá výrazne iné svetlo – a to je argument, že treba rozlišovať, kto je vo vojnovom konflikte agresor a kto je obeť agresie, resp. kto bol vojensky napadnutý, a že propaganda, ktorej cieľom je obhajoba vojenskej agresie alebo zjavného porušovania medzinárodného práva, nie je rovnako legitímna. Možno tiež konštatovať, že tieto vyhranené vyjadrenia hosťa programu sa týkajú ochrany ústavných hodnôt uvedených v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR, pričom ochrana týchto ústavných hodnôt je podľa nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 307/2014 účelom zákonnej povinnosti objektivity. Nereagovanie moderátora na vyjadrenie naznačujúce, že každá strana určitého vojenského konfliktu používa rovnako legitímnu propagandu,

napríklad upozornením, že na túto otázku existuje aj iný relevantný argument, by mohlo u recipientov (divákov, resp. poslucháčov) alebo u verejnosti prispieť k vytvoreniu obrazu, že „všetci rovnako klamú“ alebo že „pravda je niekde uprostred“, čo by predstavovalo skreslenie reality, relativizáciu a spochybnenie možnosti priblížiť sa k pravde (a teda aj spochybnenie možnosti objektivity, medzi ktorej kritériá patrí aj presnosť a úplnosť), dôsledkom čoho by bola aj relativizácia všeobecne uznávaných hodnôt a zásad medzinárodného práva. Na vyššie uvedené vyhranené a závažné vyjadrenia hosta však moderátor programu nereagoval, napríklad doplňujúcou otázkou smerujúcou k vyjasneniu vyjadrení hosta programu, prípadne upozornením na to, že vo verejnej diskusii existuje aj závažný a relevantný argument, že nie každá propaganda každej strany nejakého vojenského konfliktu je rovnako legitímna.

Na otázku moderátora v znení „Čo vám toto vystúpenie prinieslo?“ reagoval host programu nasledovným vyjadrením: **„Ja som suverénny predseda, chcem ukázať, že robíme suverénnu zahraničnú politiku, to je to isté presne ako keď sa sťažovali opoziční poslanci, že čo robím v Číne? To akože ja sa mám spovedať opozičným poslancom, či môžem ísť do Číny riešiť ekonomické veci? Snád tam sme sa nedostali. Od začiatku som tvrdil, že budem robiť suverénnu slovenskú zahraničnú politiku orientovanú na všetky 4 svetové strany. Mám cieľ, hoci som predsedom vlády malej krajiny so slabou ekonomikou a s malým počtom obyvateľov maximálne prispieť k ukončeniu vojny na Ukrajine, hlavne chodiť po svete a obhajovať naše záujmy. Pán redaktor, čo sa stane, podľa vás, keď skončí vojna na Ukrajine? Vy si myslíte, že padne nejaká železná opona? To sa veľmi mylíte, všetci sa vrátia naspäť na ruský trh, všetci do 1 sa vrátia naspäť na ruský trh. Prečo by sme my nemali viesť dialóg s Ruskou federáciou? Ja opakujem a budem to opakovať, stále - som za absolútnu štandardizáciu vzťahov s Ruskou federáciou po tom, ako tento vojenský konflikt skončí a bude pokračovať politika zahraničná, ktorú robím na všetky 4 svetové strany. O chvíľku idem do Brazílie, kde opäť budeme rokovať o vážnych veciach.“**

Na tieto vyjadrenia hosta programu už moderátor žiadnym spôsobom nereagoval a prešiel k ďalšej otázke na inú tému. Išlo však o vyhranené a závažné vyjadrenia obhajujúce potrebu robiť zahraničnú politiku „na všetky 4 svetové strany“. Táto koncepcia slovenskej zahraničnej politiky je považovaná časťou slovenskej verejnosti, vrátane odbornej verejnosti a diplomatov, za kontroverznú, kontraproduktívnu alebo priamo škodlivú pre záujmy Slovenskej republiky. Napriek tomu, že na túto kontroverznú koncepciu slovenskej zahraničnej politiky existujú aj iné alebo odlišné relevantné názory, moderátor sa tejto koncepcii už nevenoval, a neupozornil, že ide o kontroverznú koncepciu, ktorá je aj predmetom kritiky a na ktorú existujú aj iné relevantné názory.⁷

V predmetnom programe tiež odznelo nasledovné:

Matej Baránek, moderátor

„Tento týždeň grilovali europoslanci aj kandidáta Slovenska na eurokomisára Maroša Šefčoviča, vy ste pred verejným vypočúvaním vyhlásili, že mu hnutie PS pripravuje peklo. Napokon to ale ako peklo nevyzeralo, nebol to vypustený balónik, akási jemná manipulácia zo strany predsedu vlády, keďže pomery v europarlamente hovoria jasnou rečou v prospech Leyenovej kabinetu a bolo viac než nepravdepodobné, že by Maroš Šefčovič ako skúsený európsky politik nebol akceptovaný? Dokončím to - prečo si možno myslíte, že médiá a rôzne osobnosti tak radi riešia veci, ktoré im predhadzujete?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Pán redaktor, ja som sa stretol pred týmto hearingom s predsedníčkou Európskeho parlamentu a predsedníčka Európskeho parlamentu mala, ja som skoro odpadol, keď mi to povedala, problém s tým, že som si dovoľil podať civilnú žalobu na redaktora Aktuálit kvôli tomu, že porušil zákon. Pozeral

⁷ Napr. <https://dennikn.sk/4365505/ficovo-presmerovanie-zahranicnej-politiky/>; <https://domov.sme.sk/c/23432779/fico-rusko-slovensko-zahranicna-politika.html?ref=av-center>; <https://komentare.sme.sk/c/23358701/orban-ukazal-suverennu-zahranicnu-politiku-na-styri-svetove-strany.html>; <https://standard.sk/723098/na-co-zabudla-ficova-suverenna-zahranicna-politika>; <https://www.aktuality.sk/clanok/c7CvUD2/stracame-spojencov-a-sme-slabsi-experti-hodnotia-zahranicnu-politiku-juraja-blánara-anketa>; <https://dennikn.sk/4344407/tragedia-ako-zahranicnopoliticka-strategia/>

som na ňu ako puk, že čo vlastne odo mňa chce? No a v tej súvislosti sme sa bavili o téme, a to je hearing Maroša Šefčoviča, kde samotná pani predsedníčka Európskeho parlamentu mi naznačovala, že rôzne témy budú zneužívané proti Marošovi Šefčovičovi. Ja som to povedal, pretože my dobre vieme, že poslanci za opozíciu v európskom parlamente chodia, burcujú, aby nám boli zobraté fondy, aby bolo toto, aby bola správa o právnom štáte taká, alebo onaká. Chodte a spýtajte sa niektorých ľudí v európskom parlamente či chodili alebo nechodili naši slovenskí europoslanci za opozíciu, za inými poslancami z iných krajín a žiadali ich, aby kládli Marošovi Šefčovičovi otázky, ktoré sa už oni báli položiť po tom všetkom, čo som ja doma varoval, že pozor.“

Matej Baránek, moderátor

„Opakujem, ako peklo to nevyzeralo, ako vypočúvali.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„No, chvalabohu, budme radi, pretože čo mi odkázala opozícia? Opozícia mi odkázala, že najväčším nebezpečenstvom pre Maroša Šefčoviča som vraj ja. No, ale, zdá sa, že Maroš Šefčovič uhral ten súboj v európskom parlamente perfektne, naviac všetci rozprávajú, že aké máme renomé. My sme snáď asi prvýkrát v histórii s európskou komisiou viedli vážny konštruktívny dialóg a sme odmietli správu o právnom štáte na Slovensku, ktorá obsahovala veľké nepravdy a museli to akceptovať, že tie nepravdy tam boli. Dostali sme platbu 800 miliónov, o ktorej sa toľko rozprávalo? Dostali. Napriek tomu, že opoziční poslanci, europoslanci tam za Slovensko chodili a žiadali opačné veci. Budme radi, ja blahoželám Marošovi Šefčovičovi, hearing zvládol perfektne hovoril som chvíľku o tom aj s predsedníčkou Európskej komisie. To znamená, že výber, ktorý vláda Slovenskej republiky urobila, bol dobrý, ja som veľmi rád. Si myslím si, že skôr by sa mali teraz spamätať opoziční, čo všetko narozprávali krížom - krážom a teraz nevedia, ako majú na to reagovať.“

Ako vyplýva z vyššie uvedeného citátu, hosť programu uviedol vyjadrenie v znení: „Ja som to povedal, pretože **my dobre vieme, že poslanci za opozíciu v európskom parlamente chodia, burcujú, aby nám boli zobraté fondy, aby bolo toto, aby bola správa o právnom štáte taká, alebo onaká. (...) Dostali sme platbu 800 miliónov, o ktorej sa toľko rozprávalo? Dostali. Napriek tomu, že opoziční poslanci, europoslanci tam za Slovensko chodili a žiadali opačné veci.**“ Možno konštatovať, že ide o závažné skutkové tvrdenie týkajúce sa opozičných politických strán, ktoré stavia tieto strany do negatívneho svetla a naznačuje, že poškodzujú záujmy Slovenska a snažia sa, aby boli Slovensku odobrané eurofondy, a ktoré môže hosťa programu a jeho politickú stranu zvýhodniť v politickej súťaži a naopak opozičné politické strany môže v politickej súťaži znevýhodniť, resp. poškodiť. Moderátor však na toto závažné tvrdenie s potenciálom ovplyvniť politickú súťaž žiadnym spôsobom nereagoval, napríklad nepoložil žiadnu doplňujúcu otázku, napríklad že na základe akých faktov, dôkazov alebo indícií hosť programu urobil toto skutkové tvrdenie, alebo že či je možné nejak preukázať či doložiť tieto závažné skutkové tvrdenie alebo že o ktorých poslancov, resp. o poslancov za aké konkrétne opozičné strany išlo (vzhľadom na to, že vyjadrením hosťa programu boli dotknuté paušálne všetky opozičné strany).

Ako vyplýva z vyššie uvedeného citátu, hosť programu uviedol aj vyjadrenie v znení: „My sme snáď asi prvýkrát v histórii s európskou komisiou viedli vážny konštruktívny dialóg a sme odmietli správu o právnom štáte na Slovensku, ktorá obsahovala veľké nepravdy a **museli to akceptovať, že tie nepravdy tam boli.**“ Vyjadrenia hosťa programu R. Fica sa týkali závažného sporu medzi Európskou komisiou a vládou SR o obsah, závery a odporúčania správy Európskej komisie o stave právneho štátu na Slovensku 2024.⁸ Európska komisia poukázala na to, že reformy v rámci trestného práva v niektorých členských krajinách môžu podkopávať boj proti korupcii, pričom vo svojej správe poukázala aj na takúto reformu na Slovensku v súvislosti so znížením trestov za korupciu a s ňou spojené zločiny a uviedla, že boj s korupciou môže na Slovensku oslabiť aj zrušenie Špeciálnej prokuratúry. Podľa Komisie Slovensko nemá zadefinované, za akých podmienok môže vláda odvolať členov Súdnej rady SR. Komisia v správe tiež kritizovala vplyv vládnej moci na súdnictvo. Komisia v správe Slovensku odporučila zaistiť efektívne a nezávislé vyšetrovanie a stíhanie prípadov korupcie na vysokej úrovni a obmedzenie využívania právomocí generálneho prokurátora zrušiť konečné rozhodnutia týkajúce sa ich

⁸ Správa je dostupná na https://slovakia.representation.ec.europa.eu/news/sprava-o-pravnom-state-2024-2024-07-24_sk

vyšetrovania a stíhania.⁹ Premiér Robert Fico správu Európskej komisie kritizoval za dvojaký meter a vo svojom vyjadrení uviedol, že „dôvodom sú suverénne postoje súčasnej vlády k mnohým zásadným zahranično-politickým témam, kde Európska komisia očakáva od členských krajín EÚ absolútnu poslušnosť“.^{10, 11} Podľa ministra spravodlivosti Borisa Suska správa Európskej komisie o stave právneho štátu neodráža vo vzťahu k Slovensku realitu a považuje ju za metodologicky nesprávne spracovanú, nevyváženú a v niektorých častiach až za zavádzajúcu.^{12, 13, 14} Vyjadrenie premiéra R. Fica ku správe Európskej komisie bolo neskôr verejne kritizované ako nepravdivé.¹⁵

Ako bolo uvedené vyššie, v predmetnom programe hosť programu R. Fico uviedol na adresu Európskej komisie tvrdenie, že „museli to akceptovať, že tie nepravdy tam boli“, a teda že Európska komisia priznala, že v jej správe o stave právneho štátu na Slovensku boli uvedené nepravdy. Vzhľadom na to, že išlo o veľmi závažný a vyostrený politický spor medzi Európskou komisiou a vládou SR, a hosť programu urobil vo vysielaní veľmi závažné tvrdenie na adresu Európskej komisie, že komisia „musela akceptovať“, že v jej správe o stave právneho štátu na Slovensku boli „nepravdy“, bolo v diskusii potrebné toto závažné skutkové tvrdenie bližšie objasniť. Moderátor však na toto závažné skutkové tvrdenie hosťa programu na adresu Európskej komisie, že správa Európskej komisie bola nepravdivá a Európska komisia to nakoniec sama uznala (a teda vrhajúce správu Európskej komisie do negatívneho svetla), žiadnym spôsobom nereagoval, napr. doplňujúcou otázkou smerujúcou k objasneniu toho, kedy a akým spôsobom Európska komisia mala akceptovať, že v jej správe o Slovensku boli „nepravdy“, a nepravdivosť akých záverov uvedených v jej správe o Slovensku mala Európska komisia akceptovať.

V predmetnom programe tiež odznelo nasledovné:

Matej Baránek, moderátor

„Zakončíme túto sériu otázok a odpovedí o Číne vašou reakciou na varovanie opozície, ktorá hovorí o bezpečnostnom riziku, pripomením správu Slovenskej informačnej služby z roku 2018, v ktorej okrem iného stojí, citujem: “Zo strany viacerých krajín, ktorým Čína ponúkla participáciu na infraštruktúrnych projektoch alebo tam chcela investovať do strategických odvetví, narastali obavy z toho, že čínske investície by z dlhodobého hľadiska mohli byť rizikové pre ich národnú bezpečnosť. Dôvodom obáv bolo najmä to, že by čínska strana v budúcnosti mohla využiť svoj ekonomický vplyv ako nátlakový nástroj zahraničnej politiky”, koniec citácie. Myslíte, ako premiér, pri strategickom partnerstve s Čínou aj na tieto opodstatnené obavy?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Krajiny, ktoré sú preuvereňované z Číny, môžu mať s týmto problém, ale my nie sme prevúrovaná krajina, pokiaľ ide o Čínu a ideme do projektov, ktoré sú pre Slovensko dôležité. Opäť vždy keď chcete psa biť, tak si palicu nájdete, tak keď to nie sú ľudské práva, tak sa teraz prišlo s tézou, že akákoľvek investícia, ktorá príde z Číny do Európy alebo do iného sveta, zamená pre túto krajinu bezpečnostné riziko.“

Matej Baránek, moderátor

„Pán premiér, to hovorí Slovenská informačná služba.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Počkajte, v roku 2018 som už ja nebol predsedom vlády.“

Matej Baránek, moderátor

⁹ <https://spravy.stvr.sk/2024/07/na-slovensku-a-v-madarsku-pretrvavaju-vyznamne-problemy-ohrozujuce-boj-proti-korupcii-a-nezavislost-medii-uviedla-ek/>; <https://spravy.stvr.sk/2024/07/europska-komisia-vplyv-slovenskej-vladnej-moci-na-sudy/>;

¹⁰ <https://www.facebook.com/robertficosk/posts/pfbid0JntQo4x1rsBGC1zmvEH2wrRV5NYpat85tp6CiLeXVspFUFJTwvayfPX7D75NDmdBI>

¹¹ <https://sita.sk/europska-komisia-bola-v-rokoch-2020-az-2023-hlucha-a-slepa-vyhlasil-fico-podla-premiera-eurokomisia-uplatnuje-dvojity-kilometer/>

¹² <https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/718299-fico-odporucania-ek-nezohladnuju-mnohe-opatrenia-prijate-koaliciou/>

¹³ <https://spravy.stvr.sk/2024/07/vlada-sa-voci-sprave-ek-o-stave-pravneho-statu-na-slovensku-ohradzuje-hovori-ze-zavadza/>

¹⁴ <https://www.teraz.sk/slovensko/schvalili-reakciu-k-tohtorocnej-sprav/817133-clanok.html>

¹⁵ Napr. <https://euractiv.sk/section/spolocnost/news/fico-v-statuse-o-eurokomisii-nehovori-pravdu/>

„Ale stále to bola vaša vláda.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Nebola to moja vláda. Nebol som vo vláde myslím, nebol som predsedom vlády, ani som nekandidoval ako líder Smer v roku 2020, takže tiež by som bol rád, keby boli niektoré veci úplne úplne jasné. Prečo tú istú otázku nepostavíte na iné krajiny, prečo ja neviem, že keď sem príde investícia z Južnej Kórey, tak je taká istá bezpečnostná, také isté bezpečnostné ohrozenia ako v prípade Číny. Toto ja neberiem tieto veci, veď krajina má svoje vnútorné nástroje, ktoré používame na odhaľovanie akýchkoľvek negatívnych vplyvov, ktoré ohrozujú našu vnútornú bezpečnosť, takže nehľadajte palicu za každú cenu. Čína je krajina, s ktorou sa oplatí spolupracovať. Čína je krajina, ktorá nám, malej krajine, dáva veľké príležitosti a ja som veľmi rád, že cesta do Číny bola podľa môjho názoru dôležitá, významná a ja ju považujem za najvýznamnejšiu zahranično-politickú aktivitu v roku 2024.“

Matej Baránek, moderátor

„Napriek tomu zopakujem tú otázku ešte raz, pokiaľ sem budú prichádzať čínske investície vy ako predseda vlády v tom nevidíte bezpečnostné riziko?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Bavíme sa o investícii spoločnosti, kde má viac ako 20 percent Volkswagen, tak ja neviem, o čom sa stále tu bavíme?“

Matej Baránek, moderátor

„Myslím teraz napríklad tunel Karpaty, pokiaľ by išli stavať?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Tunel Karpaty je otázka PPP projektu, to je úplne niečo, to je súkromno-verejné partnerstvo, kde vám potom ten projekt, ktorý je výsledkom partnerstva, prechádza do vlastníctva štátu, to nie je štandardná investícia. Jednoducho, je to iba otázka prefinancovania takéhoto projektu. My nemáme typické projekty, že sem príde veľká krajina ako je Južná Kórea, Čína, alebo Rusko, alebo ktokoľvek a povie tu vám postavíme železniciu a vy to budete platiť, alebo tu vám postavíme celú diaľnicu a vy to budete platiť. Takýto projekt na Slovensku nemáme.“

Z vyššie uvedeného citátu z diskusie vyplýva, že hosť programu pri odpovedi na otázku moderátora uviedol vyhranené tvrdenie v znení: **„Prečo tú istú otázku nepostavíte na iné krajiny, prečo ja neviem, že keď sem príde investícia z Južnej Kórey, tak je taká istá bezpečnostná, také isté bezpečnostné ohrozenia ako v prípade Číny.“** Možno konštatovať, že okrem tohto vyhraneného tvrdenia uviedol hosť programu aj iné argumenty, prečo podľa jeho názoru investície zo strany Číny nepredstavujú pre Slovensko bezpečnostné riziko, ale vyššie citované vyjadrenie hosta obsahuje tvrdenie, že bezpečnostné ohrozenie, ktoré predstavujú investície z Číny, je také isté, ako bezpečnostné ohrozenie, ktoré predstavujú investície z Južnej Kórey. Ido o vyhranené tvrdenie, ktoré predstavuje zľahčenie prípadného bezpečnostného rizika zo strany Číny tým, že tvrdí, že bezpečnostné riziko zo strany Číny je také isté ako bezpečnostné riziko zo strany iných krajín – konkrétne Južnej Kórey.

V čase odvysielania predmetného programu 9. 11. 2024 nebolo známe, že by sa v doterajšej verejnej diskusii vyskytla informácia, že Južná Kórea predstavuje bezpečnostné riziko pre krajiny Európskej únie alebo NATO. Podľa verejne dostupných informácií, Južná Kórea nadviazala s NATO bezpečnostnú spoluprácu, napríklad v oblasti kybernetickej bezpečnosti, obranných a bezpečnostných technológií a boja proti terorizmu.¹⁶ Juhokórejská spravodajská služba sa v roku 2022 stala členom centra kybernetickej obrany NATO, pričom je to prvýkrát, čo sa takýmto členom stala nejaká ázijská krajina.¹⁷ V roku 2022 Južná Kórea otvorila stálu diplomatickú misiu pri NATO.¹⁸ V júni 2022 sa juhokórejský prezident zúčastnil na summite NATO v Madride. V júli 2023 sa Južná Kórea zúčastnila na summite

¹⁶ „NATO - Topic: Relations with the Republic of Korea“, dostupné na https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_50098.htm

¹⁷ „South Korea's intelligence agency joins NATO's cyber defense center as first in Asia“, dostupné na <https://www.koreaherald.com/article/2859343>; „NATO a Južná Kórea prehlbujú spoluprácu v kyberbezpečnosti“, dostupné na <https://infosecurity.sk/zahranicne/nato-a-juzna-korea-prehlbuju-spolupracu-v-kyberbezpecnosti/>

¹⁸ „Jižní Korea otvírá Stálou misi při NATO“, dostupné na https://www.natoaktual.cz/v-mediich/jizni-korea-ambasada-nato.A221123_165411_na_media_m02

na úrovni hláv štátov a vlád NATO vo Vilniuse.¹⁹ Južná Kórea nadviazala oficiálne bezpečnostné a obranné partnerstvo aj s Európskou úniou.²⁰

Keďže predmetné vyhranené tvrdenie hosta sa týka existencie, resp. neexistencie bezpečnostných rizík pre Slovensko, týka sa aj bezpečnosti štátu, a teda v predmetnom prípade je potrebné zohľadniť nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 307/2014, z ktorého vyplýva, že účelom zákonnej povinnosti objektivitu je aj ochrana bezpečnosti štátu. Z dôvodu, že vyhranené tvrdenie hosta sa týka bezpečnosti štátu, mal moderátor na toto vyhranené tvrdenie hosta nejakým spôsobom reagovať, a to za účelom jeho bližšieho objasnenia, resp. vysvetlenia. Moderátor však na toto vyhranené tvrdenie hosta programu žiadnym spôsobom nezareagoval, napríklad doplňujúcou a vyjasňujúcou otázkou, na základe akých faktov, dôkazov, indícií alebo argumentov host zastáva názor, že Južná Kórea predstavuje pre Slovensko rovnaké bezpečnostné riziko ako Čína.

V predmetnom programe tiež odznelo nasledovné:

Matej Baránek, moderátor

„V Sobotných dialógoch nás čaká ešte posledná téma. V nedeľu si pripomenieme 35. výročie od udalostí zo 17. novembra 1989 - odkaz Nežnej revolúcie pre predsedu slovenskej vlády Roberta Fica. Kam sme sa, pán premiér, posunuli a čo sme za tých možno 35 rokov od novembra nestihli?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Pán redaktor, v histórii by sa mali hrabať historici a nie, nie politici. Ja som to už spomenul, že máme 25. výročie Smeru v nedeľu a ja určite nebudem hovoriť o histórii, ale budem hovoriť o budúcnosti. Čo sa udialo najhoršie po roku 89 bolo, že sme opustili akékoľvek prvky plánovania a nejakých strategických dokumentov. Všetko sa nechalo na voľnú ruku trhu, čo prinieslo obrovské rozdiely v životnej úrovni. Ďalší veľký problém je, že sme boli pápežskejší ako pápež. Pokiaľ ide o mnohé práva, pod demokraciou si ľudia na Slovensku predstavujú anarchiu. Pozrite sa, ja dnes nemám možnosť, efektívne sa domôcť práva, pokiaľ ide o médiá, lebo každý sa bojí predložiť nejakú právnu úpravu. My sme predložili právnu úpravu na právo na odpoveď, právo na odpoveď právo na informácie, hneď to bolo samozrejme zrušené. Navrhovali sme, že poďme urobiť nejakú stratégiu rozvoja Slovenska do roku 2030, urobili sme to, opozícia to vtedy odmietla. Toto nás pravdepodobne všetko čaká ešte raz. Tie pokusy, ktoré som urobil v prvej aj druhej vláde, budeme musieť opakovať znovu, pretože Európska únia ide do veľkých zmien, pripomínam obsahových, nie inštitucionálnych, aby nedošlo k nejakému omylu. Na to bude musieť Slovensko reagovať. Tam je treba nájsť nejaký súlad aj s opozíciou, že bez ohľadu na to, kto bude vo vláde po nasledujúcich voľbách, tak budeme pokračovať v týchto stratégiách. Ďalej je tu otázka politického systému. Tento politický systém, ktorý má 100 strán, ako, tu naozaj treba urobiť nejaké zásahy do politického systému.“

Matej Baránek, moderátor

„Hlas-SD už avizoval zmeny čo sa týka volebného systému.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Ale to je volebný systém, ten s tým nemá nič spoločné s politickým systémom.“

Matej Baránek, moderátor

„Čiže vy si aký systém predstavujete?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Ja si jednoducho myslím, že je potrebné urobiť kroky, ktoré budú viesť k zníženiu počtu politických strán na slovenskej politickej scéne.“

Matej Baránek, moderátor

„To sú aké?“

¹⁹ „Jižní Korea jako globální partner Severoatlantické aliance“, dostupné na https://1gr.cz/data/soubory/na_knihovna/88A231004_M02_026_Factbox-NATOaJizni.pdf

²⁰ „Security and defence partnership between the European Union and the Republic of Korea“, dostupné na <https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/documents/2024/EU-RoK%20Security%20and%20Defence%20Partnership.pdf>

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Pán redaktor, ja sa vôbec nebránim predstave, že by bolo treba zvýšiť kvórum do parlamentu na 7 percent, prečo nie? Napríklad. Ďalej si myslím, že bude treba uvažovať o väčších kauciách, že chceš ísť pardon do parlamentu kandidovať? Tak nie, že zaplatíš kauciu 17 000 eur a umožní ti to kandidovať do parlamentu ako politickej strane, no tak nech je to pol milióna eur. Asi takých kto iba tak skúša šťastie povie - no stojí mi to za to, dám pol milióna eur, nezískam 3 percentá a mi to prepadne. Tie kroky sú všelijaké, ale to je vec, kde musí byť dohoda s ostatnými. Ja teraz hovorím o budúcnosti, ja vôbec nehovorím o zmenách pre tento, pre toto obdobie. Zopakujem to ešte raz pre tých, ktorí nerozumejú.“

Matej Baránek, moderátor

„Ale tieto zmeny chcete robiť v tomto volebnom období?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Ja hovorím, že musíme sa najprv dohodnúť, ale hovorím o zmenách pre budúcnosť a ja to poviem ešte raz po slovensky, pretože už opäť vidím ja všetci teraz budú jačať ako Viktory na splave. Hovoríme o potrebách zmeny politického systému, chcem o tom hovoriť s politickými stranami. Ak bude dohoda, dohodneme sa, ak nebude dohoda, budeme pokračovať v tomto politickom systéme. Ja musím povedať, že spôsob, akým my politicky riadime túto krajinu, škodí slovenskej ekonomike, škodí riadeniu celého štátu. Musíme znížiť počet politických strán, ktoré budú reprezentované v národnej rade.“

Matej Baránek, moderátor

„Ak sa vrátim ešte k tomu novembru, aká je podľa vás úroveň demokracie za toto obdobie, čo je potrebné zmeniť, aby bola demokracia a život v nej pre ľudí znovu možno atraktívny?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Pán redaktor, pán redaktor....“

Matej Baránek, moderátor

„A nesiahali po často populistickým a extrémnych riešeniach?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Ja nepoznám demokratickejšiu krajinu ako je Slovensko. Tu si každý robí čo chce, bez akejkoľvek zodpovednosti, takže ak niekto hovorí o zvyšovaní a v čom chcete ešte zvyšovať demokraciu, tak to si fakt teraz zoberiem pero a papier. V čom chcete zvýšiť ešte demokraciu? Čo vám chýba? Povedzte mi. Čo vás obmedzuje?“

Matej Baránek, moderátor

„Ja sa pýtam, aká je úroveň demokracie na Slovensku od novembra 89.?“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„Opakujem ešte raz – patríme k najdemokratickejším krajinám na svete. Povedzte mi, čo vám chýba, vám to urobím. V demokracii. No, vidíte.“

Matej Baránek, moderátor

„Nebudem vám odpovedať.“

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR, predseda strany

„No, vidíte. No lebo nemáte čo povedať, nemáte čo povedať. Ako novinári si môžete hovoriť čo chcete, nenesie žiadnu zodpovednosť, každý si môže založiť politickú stranu, každý si môže povedať čo chce, nie je žiadna úcta k ničomu. Jednoducho, viete, každý si hovorí, robí čo chce, tak preto opakujem - toto bol asi najväčší problém v roku 89 sa to takto rozbehlo a my sa musíme vrátiť k niektorým veciam, ktoré sme otvárali už v období, keď som bol predsedom vlády. Máme dnes na stole pán redaktor tému mimovládnych organizácií a ich financovania zo zahraničia. Toto je obrovský problém Slovenskej republiky, ja plne podporujem myšlienku - poďme prijať zákon a ak nejaká mimovládna organizácia vyvíja politickú činnosť a berie peniaze zo zahraničia, budeme mať právo o nej hovoriť - áno, to je mimovládna organizácia, ktorá je platená zo zahraničia a tak ju aj budeme brať vážne.“

Matej Baránek, moderátor

„Bude predseda vlády Slovenskej republiky oslavovať 17. november?“

Z vyššie uvedeného citátu vyplýva, že hosť programu na otázku moderátora, kam sa Slovensko za 35 rokov od Nežnej revolúcie posunulo a čo sme za tých 35 rokov nestihli, urobil viaceré vyhranené a kritické vyjadrenia na adresu stavu Slovenskej republiky. Hosť programu sa napríklad vyjadril nasledovne: **„Ďalší veľký problém je, že sme boli pápežskej ako pápež. Pokiaľ ide o mnohé práva,**

pod demokraciou si ľudia na Slovensku predstavujú anarchiu. Pozrite sa, ja dnes nemám možnosť, efektívne sa domôcť práva, pokiaľ ide o médiá, lebo každý sa bojí predložiť nejakú právnu úpravu. My sme predložili právnu úpravu na právo na odpoveď, právo na informácie, hneď to bolo samozrejme zrušené.“ Host programu, ktorý zastáva funkciu predsedu vlády SR a z titulu tejto funkcie je teda najvplyvnejším politikom v štáte, vo svojom vyjadrení naznačil, že Slovensko to so zakotvovaním ľudských práv prehnať (slovami „*Ďalší veľký problém je, že sme boli pápežskejšie ako pápež*“), pričom spochybnil význam alebo spôsob využívania mnohých práv zakotvených po novembri 1989 (slovami „*Pokiaľ ide o mnohé práva, pod demokraciou si ľudia na Slovensku predstavujú anarchiu*“), avšak následne host uviedol iba jeden svoj konkrétny problém, že sa nemôže efektívne domôcť svojho práva, pokiaľ ide o médiá, a konkrétne spomenul právo na odpoveď a právo na informácie. Vzhľadom na to, že host programu, ktorý zastáva funkciu predsedu vlády SR a z titulu tejto funkcie je najvplyvnejším politikom v štáte a má zodpovednosť za ochranu a presadzovanie základných práv a slobôd, možno konštatovať, že jeho kritické vyjadrenie naznačujúce, že Slovensko to so zakotvovaním ľudských práv po 17. novembri 1989 prehnať a že využívanie „mnohých práv“ v demokracii si ľudia predstavujú ako anarchiu, možno považovať za kontroverzné, pretože na túto otázku existujú aj iné relevantné názory, a vzhľadom na jeho vysokú ústavnú funkciu a vplyv na formovanie verejnej mienky aj za závažné. Zároveň, z vyjadrenia hosta nebolo jasné, aké všetky práva, ktoré sú podľa neho využívané nevhodne, mal host programu na mysli (keďže výslovne spomenul „mnohé práva“, avšak ako príklad uviedol iba svoje skúsenosti s médiami, čím chcel pravdepodobne upozorniť na podľa neho príliš rozsiahle práva médií). Moderátor však na toto vyhranené a závažné vyjadrenie hosta programu žiadnym spôsobom nereagoval, napríklad doplňujúcou alebo vyjasňujúcou otázkou smerujúcou k vyjasneniu toho, s akými ďalšími právami to Slovensko po 17. novembri 1989 podľa hosta programu prehnať.

Z vyššie uvedeného citátu tiež vyplýva, že host programu uviedol aj viaceré vyjadrenia, že je potrebné znížiť počet politických strán na slovenskej politickej scéne. Host programu napríklad uviedol: „**Ďalej je tu otázka politického systému. Tento politický systém, ktorý má 100 strán, ako, tu naozaj treba urobiť nejaké zásahy do politického systému. (...) Ja si jednoducho myslím, že je potrebné urobiť kroky, ktoré budú viesť k zníženiu počtu politických strán na slovenskej politickej scéne. (...) Ja musím povedať, že spôsob, akým my politicky riadime túto krajinu, škodí slovenskej ekonomike, škodí riadeniu celého štátu. Musíme znížiť počet politických strán, ktoré budú reprezentované v národnej rade.**“ Možno konštatovať, že zo strany hosta programu, ktorý zastáva funkciu predsedu vlády SR a z titulu tejto funkcie je najvplyvnejším politikom v štáte, išlo o závažné vyjadrenia o potrebe výrazného zásahu do politického systému (zníženie počtu politických strán), a že realizácia tohto zásahu by potencionálne mohla výrazne zmeniť fungovanie politického systému na Slovensku a fungovanie parlamentnej demokracie. Napriek tomuto závažnému vyjadreniu hosta o potrebe výrazného zásahu do politického systému, otázky moderátora nesmerovali k bližšiemu objasneniu, na základe akých skutočností, faktov alebo argumentov vyvodil host programu svoj záver o potrebe znížiť počet politických strán, nesmerovali ani k vysvetleniu dôvodu, účelu a zmyslu zníženia počtu politických strán, ani nesmerovali k vysvetleniu vyhraneného a bližšie nezdôvodnenému tvrdeniu hosta, že „*spôsob, akým my politicky riadime túto krajinu, škodí slovenskej ekonomike, škodí riadeniu celého štátu*“, s následne prezentovaným riešením „*Musíme znížiť počet politických strán, ktoré budú reprezentované v národnej rade.*“. Moderátor programu sa namiesto toho zamerával iba na popisné a procedurálne otázky v znení „*Čiže vy si aký systém predstavujete?*“; „*To sú aké?*“ [pozn.: kroky k zníženiu počtu politických strán]; „*Ale tieto zmeny chcete robiť v tomto volebnom období?*“, ktoré nesmerovali k objasneniu skutočností alebo dôvodov, pre ktoré je podľa hosta programu potrebné znížiť počet politických strán na slovenskej politickej scéne a urobiť tak výrazný zásah do politického systému.

Z vyššie uvedeného citátu tiež vyplýva, že host programu na otázku moderátora, aká je úroveň demokracie za obdobie od novembra 1989 a čo je potrebné zmeniť, aby bola demokracia a život v nej pre ľudí znovu atraktívny, uviedol nasledovné vyhranené vyjadrenia: „**Ja nepoznám demokratickejšiu krajinu ako je Slovensko. Tu si každý robí čo chce, bez akejkoľvek zodpovednosti, takže ak niekto hovorí o zvyšovaní a v čom chcete ešte zvyšovať demokraciu, tak to si fakt teraz zoberiem pero a papier. V čom chcete zvýšiť ešte demokraciu? Čo vám chýba? Povedzte mi. Čo vás obmedzuje?**“.

Na opakovanú otázku moderátora v znení „Ja sa pýtam, aká je úroveň demokracie na Slovensku od novembra 89?“ hosť programu znovu odpovedal: „Opakujem ešte raz – **patríme k najdemokratickejším krajinám na svete. Povedzte mi, čo vám chýba, vám to urobím. V demokracii. No, vidíte.**“ Na odpoveď moderátora hostovi programu v znení „Nebudem vám odpovedať.“ hosť programu pokračoval: „**No, vidíte. No lebo nemáte čo povedať, nemáte čo povedať. Ako novinári si môžete hovoriť čo chcete, nenesie žiadnu zodpovednosť, každý si môže založiť politickú stranu, každý si môže povedať čo chce, nie je žiadna úcta k ničomu. Jednoducho, viete, každý si hovorí, robí čo chce, tak preto opakujem - toto bol asi najväčší problém v roku 89 sa to takto rozbehlo a my sa musíme vrátiť k niektorým veciam, ktoré sme otvárali už v období, keď som bol predsedom vlády. Máme dnes na stole pán redaktor tému mimovládnych organizácií a ich financovania zo zahraničia. Toto je obrovský problém Slovenskej republiky, ja plne podporujem myšlienku - poďme prijať zákon a ak nejaká mimovládna organizácia vyvíja politickú činnosť a berie peniaze zo zahraničia, budeme mať právo o nej hovoriť - áno, to je mimovládna organizácia, ktorá je platená zo zahraničia a tak ju aj budeme brať vážne.**“ Na tieto vyjadrenia hosta programu moderátor žiadnym spôsobom nereagoval a pokračoval ďalšou otázkou na hosta programu v znení: „Bude predseda vlády Slovenskej republiky oslavovať 17. november?“

Možno konštatovať, že zo strany hosta programu, ktorý zastáva funkciu predsedu vlády SR a z titulu tejto funkcie je najvplyvnejším politikom v štáte, ktorého zodpovednosťou je dbať o úroveň demokracie a dodržiavania ľudských práv v štáte, išlo o **závažné a vyhranené vyjadrenia, naznačujúce, že úroveň demokracie je na Slovensku až príliš vysoká** (slovami „Tu si každý robí čo chce, bez akejkoľvek zodpovednosti“; „Ako novinári si môžete hovoriť čo chcete, nenesie žiadnu zodpovednosť, každý si môže založiť politickú stranu, každý si môže povedať čo chce, nie je žiadna úcta k ničomu.“), a že **úroveň demokracie na Slovensku už ani nemožno viac zvýšiť** (slovami „Ja nepoznám demokratickejšiu krajinu ako je Slovensko. ... V čom chcete zvýšiť ešte demokraciu? ... Opakujem ešte raz – **patríme k najdemokratickejším krajinám na svete.**“). Moderátor však na tieto vyjadrenia žiadnym spôsobom nereagoval. Moderátor neupozornil na existenciu aj iných relevantných názorov v otázke úrovne demokracie a ľudských práv na Slovensku (ktoré sú neoddeliteľne späté s princípom demokratického právneho štátu), neupozornil na to, že existujú ľudia, ktorí majú úplne opačný názor, a to taký, že na Slovensku je úroveň demokracie a ľudských práv nedostatočná, ani neuviedol žiaden príklad, kde boli konštatované nedostatky v dodržiavaní štandardov demokracie a ľudských práv (bolo možné vychádzať z mnohých medializovaných prípadov). Moderátor celú výmenu s hosťom programu zakončil iba replikou „Nebudem vám odpovedať“, čo mohlo pre niektorých poslucháčov vyznieť tak, akoby moderátor implicitne uznal, že Slovensko naozaj nemá v oblasti demokracie a ľudských práv žiaden problém.

Moderátor žiadnym spôsobom nereagoval ani na vyhranené vyjadrenie hosta programu v znení „**Ako novinári si môžete hovoriť čo chcete, nenesie žiadnu zodpovednosť...**“, napríklad poukázaním na existenciu aj iných relevantných názorov na túto otázku alebo poukázaním na všeobecne známu skutočnosť, že novinári a médiá nesú napríklad občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnené poškodenie povesti osoby podľa § 11 Občianskeho zákonníka (ustanovenia o ochrane osobnosti).

Hosť programu následne uviedol ďalšie vyhranené vyjadrenie v znení „**Jednoducho, viete, každý si hovorí, robí čo chce, tak preto opakujem - toto bol asi najväčší problém v roku 89 sa to takto rozbehlo...**“, naznačujúce, že úroveň demokracie je na Slovensku až tak vysoká, že to má škodlivé dopady („každý si hovorí, robí čo chce“) a že príliš vysoká úroveň demokracie bola najväčší problém roku 1989, kedy sa tento trend začal. Vzhľadom na hosta programu, ktorý zastáva funkciu predsedu vlády SR a z titulu tejto funkcie je najvplyvnejším politikom v štáte, ktorého zodpovednosťou je dbať o úroveň demokracie v štáte, možno toto vyhranené vyjadrenie považovať za závažné. Moderátor však ani na toto závažné vyjadrenie žiadnym spôsobom nereagoval, napríklad neupozornil na existenciu aj iných relevantných názorov v otázke úrovne demokracie a ľudských práv na Slovensku.

Host programu následne uviedol ďalšie vyhranené vyjadrenie v znení „...my sa musíme vrátiť k niektorým veciam, ktoré sme otvárali už v období, keď som bol predsedom vlády. **Máme dnes na stole pán redaktor tému mimovládnych organizácií a ich financovania zo zahraničia. Toto je obrovský problém Slovenskej republiky, ja plne podporujem myšlienku - podme prijať zákon a ak nejaká mimovládna organizácia vyvíja politickú činnosť a berie peniaze zo zahraničia, budeme mať právo o nej hovoriť - áno, to je mimovládna organizácia, ktorá je platená zo zahraničia a tak ju aj budeme brať vážne.**“ Možno podotknúť, že v čase vysielania predmetného programu v novembri 2024 už dlhšiu dobu prebiehala intenzívna verejná diskusia o návrhu zákona o mimovládnych organizáciách, ktorý bol predložený v marci 2024.²¹ Tento návrh zákona o mimovládnych organizáciách a navrhované označovanie tých mimovládnych organizácií, ktoré poberajú finančné prostriedky aj zo zahraničia, ako „organizácií so zahraničnou podporou“, vzbudila obavy u časti verejnosti, u mnohých mimovládnych organizácií aj u opozičných strán. Podľa zástupcov mimovládnych organizácií by takéto povinné označenie mohlo odstrašiť prispievateľov, aby finančne prispievali organizácii s týmto označením a aj samotné združenia by sa mohli začať vyhýbať prijímaniu príspevkov zo zahraničia, aby toto označenie neniesli. Zástupcovia mimovládnych organizácií argumentovali, že dôvera a dobré meno patrí v neziskovom prostredí k najdôležitejším aktívam každej organizácie a tento návrh zákona chce stigmatizovať organizácie a fakticky likvidovať ich dôveryhodnosť.²² Moderátor však na vyhranené a závažné vyjadrenia hosta programu na tému označovania mimovládnych organizácií ako platených zo zahraničia žiadnym spôsobom nereagoval, napríklad doplňujúcou otázkou na možné riziká tohto návrhu zákona alebo poukázaním na existenciu iných relevantných názorov na tento návrh zákona. Moderátor namiesto reakcie na závažné a vyhranené vyjadrenie hosta programu pokračoval ďalšou otázkou na hosta programu v znení: „*Bude predseda vlády Slovenskej republiky oslavovať 17. november?*“

Možno podotknúť, že ak moderátor otvoril v programe spoločensky dôležitú tému 35 rokov uplynulých od tzv. Nežnej revolúcie a 17. novembra 1989 a tému úrovne demokracie na Slovensku, a host programu, ktorý zastáva funkciu predsedu vlády SR a z titulu tejto funkcie je najvplyvnejším politikom v štáte, uviedol viaceré závažné a vyhranené vyjadrenia, týkajúce sa zmeny politického systému, ktorý bol zavedený po tzv. Nežnej revolúcii v roku 1989, úrovne demokracie a ľudských práv na Slovensku alebo kontroverzného návrhu zákona o mimovládnych organizáciách, moderátor mal byť pripravený na závažné a vyhranené vyjadrenia hosta programu vyvažujúco reagovať – napríklad doplňujúcimi a vyjasňujúcimi otázkami alebo upozornením, že na tieto témy existujú aj úplne odlišné relevantné názory. Z priebehu diskusie však možno vyvodiť, že moderátor sledoval najmä svoje pripravené otázky a obmedzil sa iba na popisné a procedurálne otázky, ktoré nesmerovali k vyjasneniu závažných a vyhranených vyjadrení hosta programu, ani moderátor neupozornil na skutočnosť, že na diskutované témy existujú aj odlišné relevantné názory.

* * *

Účastník konania zaslal svoje vyjadrenie k oznámeniu o začatí správneho konania, ktoré bolo Rade doručené dňa 7. 3. 2025 a v ktorom uviedol okrem iného aj nasledovné:

„Správny orgán vo svojom oznámení o začatí správneho konania odôvodňuje možné porušenie § 25 písm. b) mediálneho zákona skutočnosťou, že v dostatočnej miere neodznili k vyjadreniam hosta iné relevantné názory, pohľady alebo relevantné protiargumenty a moderátor tieto vyjadrenia podľa názoru správneho orgánu ani dostatočným spôsobom nevyvažoval alebo v dostatočnej miere nekládol vyvažujúce, resp. doplňujúce otázky. V danom prípade malo ísť podľa názoru správneho orgánu skôr

²¹ Napr. článok „Organizácie so zahraničnou podporou. SNS sa chce pozrieť na financovanie mimovládok“, dostupný na <https://domov.sme.sk/c/23305998/organizacie-so-zahranicnou-podporou-sns-predlozila-zmeny-v-zakone-o-neziskovych-organizaciach.html>

²² Napr. článok „Dankov zákon proti mimovládkam je ešte prísnejší než Orbánov“, dostupný na <https://euractiv.sk/section/spolocnost/news/sns-zakon-mimovladky-oznacenie-organizacie-so-zahranicnou-podporou-viktor-orban-madarsko/>.

o prezentovanie jednostranných názorov hosta programu bez snahy moderátora uviesť takéto vyjadrenia do širších súvislostí a kontextu.

Účastník konania nesúhlasí s prezentovaným názorom správneho orgánu. Ako vyplýva aj z prepisu predmetného programu, moderátor dostatočným spôsobom korigoval hosta programu v prípade, ak odbočil od aktuálnej témy, opakovane kládol hostovi doplňujúce otázky, usmerňoval diskusiu, vyvracal nepresné, resp. nepravdivé tvrdenia, konfrontoval hosta s vyjadreniami jeho názorových oponentov a dožadoval sa odpovedí na svoje otázky.

V tejto súvislosti si účastník konania dovoľuje poukázať na niektoré konkrétne príklady z prepisu odvysielaného programu:

Moderátor: „Pán premiér, k týmto všetkým témam sa dostaneme.“

(...)

Moderátor: „Zmením otázku. Pán premiér, videli sme tú situáciu v národnej rade, videli sme ako sa SNS-ke rozpadol klub, ako ste tam museli poslať svojho poslanca, aby ten klub prežil. Videli sme obštrukciu zo strany Rudolfa Huliaka, preto sa pýtam, že či prežije vládna koalícia zvyšné tri roky...“

Host: „Pán redaktor, ešte raz. Aká obštrukcia? Prešli všetci. Ja kladiem normálne jednoduchú otázku. Prešli všetky vládne návrhy zákonov, ktoré boli predložené do národnej rady? Prešli. Aká obštrukcia? Prešli všetky návrhy vo vláde, ktoré boli predložené? Prešli. O akej vládnej kríze hovoríte? Vládna kríza bude vtedy, ak bude zablokovaný parlament a parlament nebude môcť fungovať, lebo bude mať málo poslancov národnej rady. Takže znovu.“

Moderátor: „Čiže nepriblížili sme sa k predčasným voľbám?“

(...)

Moderátor: „Tá otázka znela, či neťažíte z tých sporov.“

(...)

Moderátor: „Spýtam sa vás ešte na jednu vec. Krajský súd odsúdil bývalého prezidenta Andreja Kisku za daňové podvody, rozsudok je právoplatný. Poznáme váš postoj k prezidentovi Andrejovi Kiskovi, poznajú ho aj poslucháči a aj voliči nielen vašej strany. Mňa však zaujíma to, pán premiér, či nejde možno do určitej miery o akúsi politickú pomstu voči bývalému prezidentovi, ktorému má byť ako odsúdenému odňatá doživotná renta, limuzína a ochranka. Váš komentár?“

Host: „Vy žartujete! Ja neviem. Počúvajte ma ešte raz, znovu. Píše sa rok 2024, sme na konci roka a vy sa ma pýtate na človeka, ktorý sa podvodom stal prezident, pretože on podvodne narábal s peniazmi v prezidentskej kampani. Došlo sa mu na to a súd ho odsúdil. Čo, to je môj súd? Čo je na tom súde, aký to bol súd? To bol myslím Okresný súd v Prešove, a potom Krajský súd v Prešove. Čiže, vy vlastne hovoríte, že moja pomsta spočíva v tom, že ja som si tam dal nejaký senát, nejakých sudcov krajského súdu...tak aká pomsta potom? O akej pomste hovoríme?“

Moderátor: „Nie pán premiér. Ja sa pýtam na tie benefity...“

(...)

Moderátor: „Vrátim sa ešte k tomu Rusku. Pred časom ste vystúpili v ruskej štátnej televízii. Za tento krok vás kritizovali osobnosti nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí. Televízia Russia 1.“

(...)

Moderátor: „Televízia Rossija 1 je považovaná za významný nástroj prokreml'skej propagandy. Bola to teda typická provokácia Róberta Fica a ak áno, s akým cieľom?“

Správny orgán v oznámení o začatí správneho konania poukazuje len na niektoré témy, ktoré boli predmetom odvysielaného programu a v ktorých malo dôjsť k nezabezpečeniu objektívnosti a nestrannosti programu aktuálnej publicistiky, kritizuje výkon moderátora, pričom nehodnotí odvysielaný program ako celok, jeho celkové vyznenie a vyváženosť.

Účastník konania si dovoľuje poukázať na skutočnosť, že požiadavku vyváženosti programov, ktorá vyplýva z požiadaviek objektivity a nestrannosti, nemožno uplatňovať mechanicky, ale uplatnenie tejto požiadavky vyváženosti sa musí prispôbiť špecifickým okolnostiam konkrétneho prípadu, napr. téme programu, typu programu, kontextu alebo spoločenským okolnostiam. Najvyšší súd Slovenskej

republiky v rozsudku sp. zn.: 3 Sžo 33/2013 uviedol : „Pojmy objektívnosť a nestrannosť sú pružnými právnymi pojmami, ktoré nie je možné presne právne definovať, ich obsah sa môže meniť, býva podmienený okolnosťami prípadu, na ktorý sa aplikuje právna norma. Tieto pojmy nie je možné explicitne definovať pre otvorený okruh prípadov, keďže jednotlivé informácie a vyjadrenia je nutné vnímať v kontexte ich použitia, a to aj s prihliadnutím na osoby, ktoré dostanú v konkrétnom príspevku priestor na vyjadrenie.“

Posudzovanie vyváženosti programu aktuálnej publicistiky by tak nemalo prebiehať len v rovine vynucovania falošnej, resp. mechanickej vyváženosti programu, ale pri posudzovaní vyváženosti konkrétneho prípadu a otázky, či moderátor zabezpečil dostatočnú názorovú oponentúru voči hosťovi programu a teda aj dostatočnú vyváženosť programu, je preto potrebné zohľadniť účel zákonnej povinnosti objektivity. O účele zákonnej povinnosti zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť programu Ústavný súd Slovenskej republiky v Náleze sp. zn.: II. ÚS 307/2014 (ďalej len „nálezu Ústavného súdu“) uviedol, že: „...týmto zákonným obmedzením slobody prejavu...sa má predchádzať šíreniu a uvádzaniu jednostranných názorov, myšlienok a ideí na konkrétnu tému v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov, ktoré pri ich jednostrannosti...zároveň môžu...znamenáť ohrozenie práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ohrozenie verejného zdravia a mravnosti... V uvedených intenciách sú povinné orgány verejnej moci interpretovať a aplikovať obmedzenie slobody prejavu vyplývajúce z § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní.“ Z nálezu Ústavného súdu vyplýva, že účelom povinnosti vysielateľa zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajského programu a/alebo programu aktuálnej publicistiky, nie je samoučelná a mechanická vyváženosť ani samoučelná a mechanická oponentúra zo strany moderátora, ale najmä ochrana ústavných hodnôt uvedených v čl. 26 ods. 4 zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“), t.j. práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ohrozenie verejného zdravia a mravnosti.

V zmysle uvedeného teda nie je úlohou moderátora na každé vyjadrenie hosta poskytnúť protinázor, čo by v konečnom dôsledku viedlo k falošnej, resp. mechanickej vyváženosti, ktorá nie je v súlade s požiadavkou objektivity daného programu. Pri hodnotení dodržiavania povinnosti vysielateľa zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť programu aktuálnej publicistiky v súlade s § 25 písm. b) mediálneho zákona, je potrebné hodnotiť komplexne celý odvysielaný program a jeho celkovú vyváženosť. V danom prípade teda nestačí, aby sa správny orgán pri svojom hodnotení zameral len na niektoré z vyjadrení hosta, ktoré odznali v odvysielanom programe a opomenul jeho celkový kontext a vyznenie.“

K tejto argumentácii účastníka konania možno uviesť, že komplexné hodnotenie programu ako celku a posudzovanie jeho celkového vyznenia a celkovej vyváženosti nemôže spočívať iba v kvantitatívnom prístupe a v mechanickom spočítavaní vyvažujúcich reakcií moderátora, bez zohľadnenia obsahu a závažnosti tých vyjadrení hosta, ktoré neboli vyvážené reakciou moderátora. Práve takýto kvantitatívny prístup a takéto mechanické spočítavanie vyvažujúcich reakcií moderátora by boli aplikáciou mechanickej vyváženosti.

Možno súhlasiť s tým, že nie je úlohou moderátora na každé vyjadrenie hosta poskytnúť protinázor, avšak pri posudzovaní vyváženosti programu je potrebné zohľadniť aj obsah a závažnosť vyjadrení hosta a vplyv hosta na formovanie verejnej mienky, politiky a jeho vplyv na politickú súťaž a ochranu ústavných hodnôt. Len tak môže prísť k naplneniu účelu zákonnej povinnosti objektivity, ktorým je skutočná a účinná, a nie iba formálna a mechanická ochrana ústavných hodnôt.

Možno konštatovať, že moderátor počas programu kládol aj kritické otázky a vo viacerých prípadoch reagoval vyvažujúcimi reakciami. Avšak skutočnosť, že moderátor počas programu kládol aj kritické otázky a vo viacerých prípadoch reagoval vyvažujúco, automaticky neznamena, že bola zabezpečená vyváženosť programu ako celku, pretože treba zohľadniť skutočnosť, že hosť programu počas vysielania otvoril viacero nových závažných tém a predniesol viacero závažných a vyhranených vyjadrení, na ktoré moderátor programu žiadnym spôsobom nereagoval.

V rámci komparatívnej právnej argumentácie možno poukázať na to, že aj podľa pravidla 5.12 Vysielacieho kódexu Ofcomu „*Pri zaoberaní sa záležitosťami závažných politických a priemyselných sporov a závažnými záležitosťami súvisiacimi s aktuálnou verejnou politikou musí byť zahrnutá a náležite zohľadnená primerane široká škála významných názorov...*“. Nemalo by teda ísť o mechanické posudzovanie kvantity reakcií moderátora, resp. mechanické spočítavanie počtu reakcií moderátora, ale malo by ísť o posudzovanie, či v diskutovaných, resp. otvorených závažných témach týkajúcich sa politických sporov, verejnej politiky, politickej súťaže alebo ochrany ústavných hodnôt zazneli v programe aj iné relevantné názory alebo sa moderátor v týchto témach snažil svojimi reakciami zabezpečiť názorovú pluralitu, rozmanitosť a vyváženosť (napr. dopĺňujúcimi otázkami alebo upozornením na to, že v konkrétnej téme existujú aj iné relevantné názory).

Ak účastník konania spomína oznámenie o začatí predmetného správneho konania, treba podotknúť, že obsah oznámenia o začatí správneho konania vymedzuje iba možný obsah a rozsah porušenia zákona, ktorý sa v priebehu konania môže prehodnotiť, a záväzným rozhodnutím vymedzujúcim obsah povinnosti a jej porušenie, je až výrok napadnutého rozhodnutia Rady.

Účastník konania vo svojom vyjadrení tiež uviedol:

„Zároveň, podľa názoru účastníka konania, pri posudzovaní dodržania povinnosti vysielateľa zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť odvysielaného programu vrátane jeho vyváženosti, nie je možné vychádzať len z hodnotenia kvality výkonu moderátora tak, ako to ostatne vyplýva aj z oznámenia o začatí správneho konania. Vo vzťahu k hodnoteniu obsahu samotného programu, resp. vrátane výkonu moderátora, správnym orgánom vo svojom rozhodnutí, Najvyšší správny súd Českej republiky v rozhodnutí zo dňa 5. mája 2010, sp. zn.: 7 As 23/2010 uviedol: „Stěžovatelka však vystupovala v roli správního orgánu ukládajícího sankcie, nikoli v roli odborného recenzenta či manažera příslušné redakce, kterým by jistě příslušelo hodnotil předmětnou reportáž z hlediska její kvality.““

K tejto argumentácii účastníka konania možno uviesť, že ako už bolo uvedené vyššie, Rada musí rešpektovať určitú mieru voľnej úvahy vysielateľa (resp. moderátora) pri zabezpečovaní vyváženosti programu, avšak táto miera voľnej úvahy je tým obmedzenejšia, čím v programe odznievajú závažnejšie vyjadrenia a čím má hosť programu väčší vplyv na formovanie verejnej mienky, politiky, politickú súťaž a ochranu ústavných hodnôt. Existuje teda určitá hranica, za ktorou sa menej kvalitný výkon moderátora stáva aj nezabezpečením dostatočnej vyváženosti programu, a teda aj porušením zákonnej povinnosti objektivnosti a nestrannosti. Argument, že v právomoci Rady nie je hodnotiť kvalitu výkonu moderátora, preto nemožno používať bez zohľadnenia okolností konkrétneho programu, napríklad závažnosti tém otvorených v programe, osoby hosťa programu, vplyvu vyjadrení hosťa programu na formovanie verejnej mienky, politiky, politickú súťaž a ochranu ústavných hodnôt, a teda bez rozlišovania a paušálne, pretože by to znamenalo popretie legitímnosti akýchkoľvek požiadaviek na aktivitu moderátora a jeho vyvažujúce reakcie, čo by malo za dôsledok, že vo väčšine diskusných programov by bolo nemožné zabezpečiť ich vyváženosť. Keďže zabezpečenie vyváženosti v diskusných programoch závisí hlavne na aktivite moderátora, jeho otázkach a reakciách, je potrebné pri posudzovaní vyváženosti programu hodnotiť aj výkon a aktivitu moderátora, a to vo vzťahu k závažným a vyhraneným vyjadreniam, ktoré predniesol hosť, a ktoré majú potenciál formovať verejnú mienku, verejnú politiku, zasiahnuť do politickej súťaže alebo sa dotknúť ochrany ústavných hodnôt uvedených v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR.

Účastník konania vo svojom vyjadrení tiež uviedol:

„V tejto súvislosti si účastník konania dovoľuje poukázať na právny názor Ústavného súdu SR, obsiahnutý v náleze (bod 76), podľa ktorého: „Občania (recipienti informácií) nie sú „šedá masa“, rozhodovanie a utváranie názorov ľudí nie je závislé od jednej spravodajskej relácie a v nej odprezentovaných názorov alebo jednej krátkej správy či jednej politicko-publicistickej diskusie. V dobe plurality zdrojov informácií je v zásade každá téma týkajúca sa verejného (politického) života

predmetom diskusie na viacerých verejných fórach a v publicistických príspevkoch či rozmanitých spravodajských programoch viacerých médií.“

Témam, na ktoré poukazuje správny orgán v oznámení o začatí správneho konania, venoval účastník konania pozornosť nie len v rámci samotnej programovej služby Rádio Slovensko, ale na všetkých svojich programových službách, tak rozhlasových, ako aj televíznych, v rámci svojich spravodajských programov, ale aj programov aktuálnej publicistiky.“

K tejto argumentácii účastníka konania možno uviesť, že z ustanovenia § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. možno vyvodíť povinnosť vysielateľa zabezpečiť objektivitu a nestrannosť (a teda aj vyváženosť) v rámci každého programu aktuálnej publicistiky. Podľa § 8 ods. 1 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. program je audiovizuálny komunikát „*tvoriaci svojím obsahom, formou a funkciou uzavretý celok v rámci programovej služby vysielateľa*“. Podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. je teda potrebné zabezpečiť objektivitu a nestrannosť v rámci každého programu, a teda v rámci každého uzavretého celku, a nie iba v rámci celej programovej služby.

Skutočnosť, že účastník konania (vysielateľ) témam diskutovaným v predmetnom programe údajne venoval pozornosť „*nie len v rámci samotnej programovej služby Rádio Slovensko, ale na všetkých svojich programových službách, tak rozhlasových, ako aj televíznych, v rámci svojich spravodajských programov, ale aj programov aktuálnej publicistiky*“, nezabúva vysielateľa zabezpečiť objektivitu a nestrannosť v každom programe aktuálnej publicistiky – a teda aj v predmetnom programe *Sobotné dialógy*.

Ak by pre posúdenie dodržania požiadavky vyváženosti konkrétneho programu aktuálnej publicistiky mala byť relevantná skutočnosť, že témam diskutovaným v predmetnom programe „*venoval účastník konania pozornosť nie len v rámci samotnej programovej služby Rádio Slovensko, ale na všetkých svojich programových službách, tak rozhlasových, ako aj televíznych, v rámci svojich spravodajských programov, ale aj programov aktuálnej publicistiky*“, znamenalo by to faktické popretie povinnosti zabezpečiť objektivitu a nestrannosť (a teda aj vyváženosť) konkrétnych programov aktuálnej publicistiky a takýto prístup k posudzovaniu objektivity, resp. vyváženosti by zároveň urobil dodržiavanie tejto povinnosti úplne nekontrolovateľné a nevynútiteľné. Takýto výklad zákona by viedol k záveru, že v zmysle § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. nie je potrebné zabezpečiť vyváženosť programov, ale stačí vyváženosť zabezpečiť v rámci celej programovej služby, čo by vlastne úplne poprelo zmysel existencie ustanovenia § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. Takýto výklad by viedol k stotožneniu obsahu povinnosti vysielateľa podľa § 25 písm. a) zákona č. 264/2022 Z. z. „*zabezpečiť všestrannosť informácií a názorovú pluralitu v rámci vysielanej programovej služby*“ a povinnosti vysielateľa podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. „*zabezpečiť objektivitu a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky*“, čím by sa stala existencia ustanovenia § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. zbytočnou, čo by bolo v rozpore so všeobecne uznávanými zásadami výkladu právnych predpisov. Z týchto dôvodov je preto výklad zákonnej povinnosti objektivity a nestrannosti zo strany účastníka konania neprípustný.

Možno tiež podotknúť, že hosť predmetného programu R. Fico otvoril počas vysielania programu nové a závažné témy a otázky a vzhľadom na špecifický formát diskusného programu *Sobotné dialógy* nemožno automaticky predpokladať, že v iných programoch vysielaných účastníkom konania by bola možnosť s týmto hosťom programu o týchto témach diskutovať a prípadne ho konfrontovať s inými relevantnými názormi na predmetné témy a otázky.

Čo sa týka skutočnosti, že účastník konania sa odvoláva na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 307/2014, v ktorom bolo uvedené, že „*rozhodovanie a utváranie názorov ľudí nie je závislé od jednej spravodajskej relácie a v nej odprezentovaných názorov alebo jednej krátkej správy či jednej politicko-publicistickej diskusie*“, možno podotknúť, že tento nález sa týkal posudzovania objektivity a vyváženosti spravodajského programu – konkrétne špecifického formátu veľmi krátkych niekoľkosekundových správ v rozsahu niekoľkých viet (tzv. flashových správ), a preto závery tohto

nálezu nemôžu byť úplne automaticky vzťahované a aplikované aj na diskusné programy aktuálnej publicistiky. Pri tzv. flashovej správe možno zohľadniť krátkosť spravodajského príspevku, do ktorého z jeho povahy nemožno zahrnúť stanoviská všetkých dotknutých strán alebo všetkých strán sporu, avšak v prípade predmetného diskusného programu aktuálnej publicistiky *Sobotné dialógy* o takýto špecifický prípad nešlo.

K argumentácii účastníka konania citátom z nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 307/2014, že občania, resp. recipienti informácií nie sú „šedá masa“, pretože existuje pluralita informačných zdrojov, možno podotknúť, že od roku 2014, kedy bol predmetný nález sp. zn. II. ÚS 307/2014 vydaný, sa objavili nové poznatky o tom, ako funguje utváranie názorov a ako fungujú algoritmy sociálnych sietí, z ktorých mnohí ľudia čerpajú väčšinu informácií o politickom a spoločenskom dianí (a prostredníctvom ktorých sú zdieľané a šírené aj informácie z „klasických“ médií). Tieto nové empirické poznatky do veľkej miery spochybňujú predpoklady o utváraní názorov recipientmi informácií, z ktorých vychádzal nález sp. zn. II. ÚS 307/2014. Z nových výskumov týkajúcich sa fungovania súčasných médií vyplýva, že názory jednotlivcov sú manipulovateľné algoritmami sociálnych sietí, ktoré ľuďom vopred vyberajú informácie podľa ich preferencií a uzatvárajú ich tak do informačných „bublín“, v ktorých sa nestretávajú s rôznorodými názormi a informáciami, ktoré by spochybňovali alebo konfrontovali ich názory a podnecovali by ich k hľadaniu pravdy, ale stretávajú sa tam najmä s názormi a informáciami, ktoré zodpovedajú ich vopred vytvoreným predsudkom a postojom (tzv. echo chambers). Z nových poznatkov o fungovaní súčasných médií tiež vyplýva, že fungovanie ideálneho konceptu „voľného trhu myšlienok“, na ktorom by jednotlivé myšlienky mali navzájom súťažiť, kde by sa malo jasne ukázať, čo je pravda a čo je lož, a kde by ľudia mali jasne rozoznať pravdu od lži a pravda by mala nakoniec „zvíťaziť“, je v dôsledku pôsobenia algoritmov sociálnych sietí a veľkej rýchlosti šírenia nepravdivých informácií na sociálnych sieťach tiež spochybnené. Z nových poznatkov o utváraní názorov tiež vyplýva, že pri utváraní názorov má veľký vplyv tzv. konfirmačné skreslenie (tzv. confirmation bias), čo znamená, že ľudia majú prirodzenú tendenciu vyhľadávať tie informácie, ktoré im potvrdzujú ich už vopred vytvorený postoj a predsudok, a majú tendenciu sa vyhýbať informáciám, ktoré by spochybňovali ich názore a postoje, aj keby tieto informácie boli pravdivé.²³ V situácii, v ktorej pôsobia vyššie uvedené mechanizmy, má preto stále veľký význam dbať na to, aby bola objektívnosť, nestrannosť a vyváženosť zabezpečená v každom programe aktuálnej publicistiky.

Účastník konania vo svojom vyjadrení tiež uviedol:

„Účastník konania si ďalej dovoľuje poukázať na skutočnosť, že otázkou legitímneho cieľa, ktorého ochranu Rada pre mediálne služby zabezpečuje sankcionovaním vysielateľov za porušenie povinnosti obsiahnutej v ustanovení § 25 písm. b) mediálneho zákona (pozn. predtým povinnosť podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách) sa zaoberal Ústavný súd SR a vo svojom náleze uviedol: „Zákonodarca požiadavkou objektívnosti a nestrannosti teda od istej miery obmedzil slobodu prejavu vysielateľov (porovnaj II. ÚS 647/2014). Cieľ obmedzenia možno nájsť v ochrane kvalifikovaných záujmov v zmysle čl. 26 ods. 4 ústavy a zároveň implicitne aj v čl. 31 ústavy, podľa ktorého zákonná úprava všetkých politických práv a slobôd (t.j. aj úprava slobody prejavu vysielateľov zákonom o vysielaní, pozn.) a jej výklad a používanie musia umožňovať a ochraňovať slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti. Zákonodarca tak vytvoril diskrečný rámec (porov. bod 57), v ktorom sa pohybuje rada pre vysielanie, všeobecne súdy, ako aj ústavný súd. Iba ak sa neobjektívnosť a nestrannosť informovania dostáva do kolízie s niektorým z limitačných dôvodov podľa čl. 26 ods. 4 ústavy, tak je

²³ napr. Nutil, P.: Média, lži a príliš rýchly mozek. Průvodce postpravdivým světem. Praha: Grada Publishing a.s., 2018; Wikfors, A.: Alternativné fakty. O poznání a jeho nepřítelích. Bratislava: Ikar, 2021; Jurkovič, M. a kol.: Prečo ľudia veria nezmyslom. Bratislava: Premedia, 2019; Ariely, D.: Nesmyslnost. Jak je možné, že racionálně uvažující lidé uvěří neracionálním „pravdám“? Praha: Práh, s.r.o., 2024; Lombardi, C.: The Illusion of the “Marketplace of Ideas” and the Right to Truth. American Affairs 3(1), 2019, článok je dostupný na <https://americanaffairsjournal.org/2019/02/the-illusion-of-a-marketplace-of-ideas-and-the-right-to-truth/>; „The Marketplace of Ideas is a Failed Market“, článok je dostupný na <https://medium.com/@danmcgee/the-marketplace-of-ideas-is-a-failed-market-5d1a7c106fb8>

možnosť intervenovať zo strany rady pre vysielanie za splnenia ústavných podmienok (pozri ďalej body 62 až 63) opodstatnená. Inak povedané, zákonné obmedzenie slobody prejavu médií požiadavkou (i keď racionálnou) na objektívne a nestranné informovanie v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov v zmysle § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní a s tým spojenou právomocou rady pre vysielanie ukladať sankcie za porušenie tohto ustanovenia je potrebné v dnešnej pluralitnej spoločnosti vykladať striktné v súvislosti s ochranou práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ochranou verejného zdravia a mravnosti (porov. čl. 26 ods. 4 ústavy a obdobne čl. 10 ods. 2 dohovoru), a otázku, či nesplnenie požiadavky uloženej v § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní zo strany vysielateľa (médiá) sa dostáva do kolízie s verejným záujmom v zmysle čl. 26 ods. 4 ústavy a čl. 10 ods. 2 dohovoru, je potrebné skúmať vždy jednotlivo, vzhľadom na konkrétnosti daného prípadu a charakter nedodržania požiadavky na objektívne a nestranné informovanie.“ Ďalej konštatoval, že: „...účelom zákonného obmedzenia slobody prejavu médií požiadavkou na objektívne a nestranné informovanie v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov v zmysle § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní a s tým spojenou právomocou rady pre vysielanie ukladať sankcie za porušenie tejto požiadavky je ochrana práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochrana verejného zdravia a mravnosti (porovnaj čl. 26 ods. 4 ústavy a obdobne čl. 10 ods. 2 dohovoru) a v istom zmysle implicitne s tým spojené napĺňanie požiadavky čl. 31 ústavy...“.

S poukazom na uvedený právny názor Ústavného súdu SR, požiadavka na objektívne a nestranné informovanie v zmysle § 25 písm. b) mediálneho zákona sa považuje za prípustné (zákonné) obmedzenie slobody prejavu vysielateľa len za splnenia podmienky, že v danom konkrétnom prípade ide o obmedzenie, ktorým sa chránia práva a slobody iných, bezpečnosť štátu, verejný poriadok, verejné zdravie alebo mravnosť. Z oznámenia o začatí správneho konania nie je zrejmé, s ktorým z uvedených kvalifikovaných vyššie uvedených verejných záujmov by mala kolidovať účastníkom konania uplatnená sloboda prejavu.

Na základe uvedených skutočností má účastník konania za to, že odvysielaním predmetného programu nedošlo ku kolízii s konkrétnym verejným záujmom, ktorý by umožňoval obmedziť slobodu prejavu vysielateľa v zmysle čl. 26 ods. 4 Ústavy SR alebo čl. 10 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, ktorého ochrana by si vyžadovala intervenciu zo strany štátu, resp. Rady pre mediálne služby v podobe rozhodnutia o porušení § 25 písm. b) mediálneho zákona. Na základe uvedených skutočností má účastník konania za to, že odvysielaním predmetného programu nedošlo k porušeniu povinnosti vysielateľa zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť programu aktuálnej publicistiky uvedenej v § 25 písm. b) mediálneho zákona.“

K tejto argumentácii účastníka konania možno uviesť, že podľa čl. 26 ods. 4 Ústavy SR je možné obmedziť slobodu prejavu aj v prípade, ak „ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu **práv a slobôd iných** (...)“. Podľa čl. 10 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd výkon práva na slobodu prejavu „môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme (...) ochrany (...) **práv iných** (...)“. Ako už bolo uvedené vyššie, z rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva *NIT S.R.L. v. Moldavsko*, *ATV Zrt v. Maďarsko* a *Animal Defenders International v. Spojené kráľovstvo* možno vyvodiť, že účelom povinnosti vysielateľa zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky je ochrana práva verejnosti na prístup k dôveryhodným, nestranným, rozmanitým a vyváženým informáciám o veciach verejného záujmu, resp. ochrana práva verejnosti byť objektívne a nestranne informovaný o veciach verejného záujmu a o spoločensky relevantných témach, pričom toto právo možno podradiť pod „**práva iných**“ v zmysle čl. 26 ods. 4 Ústavy SR a čl. 10 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

V predmetnom prípade teda môže byť sloboda prejavu účastníka konania (vysielateľa) obmedzená v dôsledku vyvodenia administratívnoprávnej zodpovednosti za porušenie povinnosti vysielateľa

zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť programu aktuálnej publicistiky, sledujúc legitímny cieľ - ochrana práva verejnosti na prístup k dôveryhodným, nestranným, rozmanitým a vyváženým informáciám o veciach verejného záujmu, resp. ochrana práva verejnosti byť objektívne a nestranne informovaný o veciach verejného záujmu a o spoločensky relevantných témach, pričom toto právo možno podradiť pod „práva iných“ v zmysle čl. 26 ods. 4 Ústavy SR a čl. 10 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Rada pri zabezpečovaní objektivnosti a nestrannosti programov aktuálnej publicistiky teda sleduje legitímny ústavný cieľ „ochrany práv iných“.

Možno tiež podotknúť, že v zmysle čl. 31 Ústavy Slovenskej republiky by mal výklad a používanie slobody prejavu „umožňovať a ochraňovať slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti“. V zmysle ochrany tohto ústavného záujmu je teda možné zabezpečovať vyváženosť programov aktuálnej publicistiky a zabezpečovanie, aby žiadny z aktérov politickej nebol v programoch aktuálnej publicistiky neodôvodnene znevýhodnený, možno považovať za ochranu férovej a slobodnej súťaže politických síl v demokratickej spoločnosti. Možno tiež podotknúť, že Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze sp. zn. II. ÚS 307/2014 uviedol, že dôvodom na obmedzenie slobody prejavu vysielateľa môže byť aj „šírenie a uvádzanie jednostranných názorov, myšlienok alebo ideí ... podporujúcich výlučne jednu politickú stranu, hnutie či skupinu s cieľom poškodiť na právach názorových a politických oponentov v rámci demokratického politického súboja v podmienkach reprezentatívnej demokracie“.

* * *

Na základe vyššie uvedeného možno konštatovať, že moderátor programu síce počas diskusie sledoval svoju líniu a postupnosť svojich pripravených otázok, a v ním naplánovaných témach diskusie svoje otázky na hosta aj viackrát zopakoval, ak na ne nedostal odpoveď, avšak nedostatočne reagoval na viaceré vyššie uvedené vyhranené a závažné vyjadrenia alebo tvrdenia v závažných témach, ktoré otváral a prinášal host programu. Moderátor v takom prípade často iba prešiel k ďalšej svojej otázke, a nepoložil hostovi doplňujúcu otázku alebo neupozornil, že na diskutovanú závažnú tému existuje aj iný relevantný pohľad alebo relevantný argument.

Postupoval tak aj v prípade tém alebo vyjadrení hosta programu, ktoré sú vnútropoliticky alebo zahraničnopoliticky závažné alebo ktoré majú veľký vplyv na formovanie verejnej mienky, verejnej politiky, ochranu ústavných hodnôt alebo politickú súťaž – konkrétne v prípade vyjadrení o výsledku parlamentných volieb v Gruzínsku, o tom, že riešením pre ukončenie vojny na Ukrajine je to, že dôjde k výraznému zníženiu podpory Ukrajiny zo strany Spojených štátov amerických, o tom, že ukrajinský prezident Zelenský sa bojí skončenia vojny na Ukrajine, o tom, že vojna na Ukrajine nemôže skončiť dovtedy, pokiaľ bude taká masívna podpora tejto vojny zo Západu, o tom, že ruská televízia háji národné záujmy Ruskej federácie a že Ruská federácia tiež môže mať svoju vlastnú propagandu, o tom, že bude pokračovať suverénna slovenská zahraničná politika orientovaná na všetky štyri svetové strany, o tom, že poslanci za opozíciu v Európskom parlamente žiadajú, aby boli Slovenskej republike odobraté eurofondy, o tom, že Európska komisia musela akceptovať, že jej správa o stave právneho štátu na Slovensku obsahovala nepravdy, o tom, že keď na Slovensko príde investícia z Južnej Kórey, tak je to také isté bezpečnostné ohrozenie ako v prípade Číny, o tom, že sme po novembri 1989 boli pápežskejší ako pápež a že pokiaľ ide o mnohé práva, pod demokraciou si ľudia na Slovensku predstavujú anarchiu, o tom, že je potrebné znížiť počet politických strán, ktoré budú reprezentované v Národnej rade SR, o úrovni demokracie na Slovensku, o tom, že novinári si môžu hovoriť čo chcú a nenesú žiadnu zodpovednosť a o mimovládnych organizáciách financovaných zo zahraničia.

Ako bolo uvedené vyššie, z účelu zákonnej povinnosti objektivnosti možno vyvodiť, že čím je závažnejšie vyjadrenie hosta programu a čím má host programu väčší vplyv na formovanie politiky, formovanie verejnej mienky alebo čím majú vyjadrenia hosta programu väčší vplyv na politickú súťaž alebo ochranu ústavných hodnôt, tým sa kladú na moderátora programu vyššie nároky a vyžaduje sa tým intenzívnejšie vyvažovanie vyjadrení takéhoto hosta, pretože názory, stanoviská a informácie

prezentované takýmto hosťom majú potenciál intenzívne ovplyvniť tvorbu názorov verejnosti, verejnú mienku, politiku, chod vecí verejných alebo intenzívne zasiahnuť do politickej súťaže.

Moderátor síce položil hosťovi programu aj kritické otázky, ale ak sa zohľadní nielen počet či kvantitatívny pomer vyjadrení hosťa programu, ktoré boli, resp. neboli reakciami moderátora vyvážené, ale ak sa zohľadní **aj obsah a závažnosť vyššie uvedených vyjadrení hosťa a výrazný vplyv hosťa predmetného programu na formovanie verejnej mienky, vnútroštátnej aj zahraničnej politiky, na politickú súťaž a na ochranu ústavných hodnôt**, a to v témach, ktorým sa v programe venoval, a ktoré neboli moderátorom dostatočne vyvážené, napríklad doplňujúcimi otázkami alebo inými relevantnými názormi, tak **predmetný program ako celok nemožno považovať za dostatočne vyvážený**.

Obdobne ako uviedla Rada napríklad v rozhodnutiach č. ROP/3/2024 zo dňa 3. 7. 2024, č. RL/60/2023 zo dňa 20. 12. 2023 alebo č. RL/59/2023 zo dňa 20. 12. 2023, treba uviesť, že povinnosť moderátora reagovať na závažné a vyhranené jednostranné, kontroverzné alebo paušalizujúce vyjadrenia alebo vniesť do diskusie aj iné pohľady a názory nemožno považovať za potláčanie alternatívnych či nemainstreamových názorov alebo za cenzúru. Nejde totiž o povinnosť moderátora, resp. vysielateľa potláčať určitý názor hosťa alebo presadzovať iba určitý jeden „správny“ názor ani o povinnosť „opravovať“ vyjadrenia, ktoré nie sú v súlade s oficiálnou alebo mainstreamovou politickou líniou. Ide o vyváženie závažných a vyhranených jednostranných, kontroverzných alebo paušalizujúcich vyjadrení a o vnesenie ďalších relevantných pohľadov, a to za účelom, aby si mohol recipient (divák alebo poslucháč) vytvoriť názor na základe pluralitných a rozmanitých informácií resp. názorov. Ako bolo uvedené vyššie, v prípade, ak je súčasťou diskusného programu iba jeden hosť prezentujúci jeden uhol pohľadu, je úlohou moderátora vyvažovať jeho závažné a vyhranené jednostranné, kontroverzné alebo paušalizujúce tvrdenia alebo hodnotenia. Takúto aktivitu moderátora nemožno považovať za neústavný zásah do slobody prejavu vysielateľa ani za neústavné obmedzovanie slobody prejavu hosťa programu.

Vzhľadom na všetky vyššie uvedené východiská a závery možno konštatovať, že odvysielaním programu *Sobotné dialógy* na programovej službe Rádio Slovensko dňa 9. 11. 2024 prišlo zo strany účastníka konania **k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektivitu a nestrannosť programu aktuálnej publicistiky podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.**

* * *

K posúdeniu ústavnosti obmedzenia slobody prejavu vysielateľa a k aplikácii ústavného testu proporcionality pri obmedzení slobody prejavu možno uviesť, že sloboda prejavu, zakotvená v čl. 26 Ústavy SR, patrí medzi základné politické práva v právnom poriadku každej demokratickej spoločnosti. Podľa čl. 26 ods. 1 Ústavy SR „*Sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.*“. Podľa čl. 26 ods. 2 Ústavy SR „*Každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu. Vydávanie tlače nepodlieha povoleniu konaniu. Podnikanie v odbore rozhlasu a televízie sa môže viazať na povolenie štátu. Podmienky ustanoví zákon.*“.

Avšak sloboda prejavu nie je bez hraníc, t. j. nemá absolútny charakter. Ústava SR v čl. 26 ods. 4 ustanovuje možnosť obmedzenia slobody prejavu a práva na vyhľadávanie a šírenie informácií, a to nasledovne: „*Slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.*“. V prípade vzájomného konfliktu ústavou garantovaných práv Ústavný súd SR vo svojej doterajšej judikatúre už viackrát zdôraznil, že každý konflikt vo vnútri systému základných práv a slobôd (resp. ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách) treba riešiť

prostredníctvom zásady ich spravodlivej rovnováhy (IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 22/06, m. m. PL. ÚS 6/04, III. ÚS 34/07).

Všetky základné práva a slobody sa chránia len v takej miere a rozsahu, kým uplatnením jedného práva alebo slobody nedôjde k neprimeranému obmedzeniu, či dokonca popretiu iného práva alebo slobody (IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 7/96). Z toho vyplýva, že sloboda prejavu je garantovaná len do tej miery, pokiaľ v neprimeranom rozsahu nezasahuje do základných práv a slobôd a právom chránených záujmov iných, prípadne do iných záujmov chránených právnym poriadkom krajiny. V takých prípadoch je nutné hovoriť o jej obmedzení a výnimkách, kedy je potrebné zasiahnuť do slobody prejavu.

Z citovaného ustanovenia Ústavy SR vyplýva, že slobodu prejavu je možné obmedziť na základe kumulatívneho splnenia troch podmienok. Obmedzenie slobody prejavu musí

- vyplývať zo zákona (požiadavka legality),
- sledovať legitímny cieľ (požiadavka legitimacy), ktorý vyplýva z ustanovenia čl. 26 ods. 4 Ústavy SR,
- byť nevyhnutné v demokratickej spoločnosti (požiadavka proporcionality).

Ústava SR za legitímny cieľ obmedzenia slobody prejavu považuje ochranu **práv a slobôd iných**, bezpečnosť štátu, verejného poriadku a ochranu verejného zdravia, mravnosti. Z uvedeného vyplýva, že obmedzenie slobody prejavu je možné z dôvodu ochrany verejného záujmu, ako aj ochrany individuálnych záujmov.

Ustanovenie § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. predstavuje zákonné obmedzenie slobody prejavu.

Vzhľadom na mienkotvorný charakter médií, a to najmä spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky, je nanajvýš oprávnená zákonná požiadavka, aby bolo divákovi, ako pasívnym recipientom informácií, umožnené prijímať objektívne informácie podané neustranným spôsobom, spomedzi ktorých si môžu vybrať a utvoriť si pre danú otázku svoj vlastný názor. Význam zákonnej povinnosti zabezpečiť objektívnosť a neustrannosť v rámci programu aktuálnej publicistiky a cieľ zákonného obmedzenia slobody prejavu je teda treba vidieť v ochrane verejného záujmu a práva verejnosti byť objektívne informovaný s možnosťou utvoriť si na predmetnú tému alebo kauzu vlastný názor. Podmienka legality a legitimacy obmedzenia slobody prejavu je teda naplnená.

Sloboda prejavu a právo na šírenie informácií je zakotvené aj v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“). Podľa čl. 10 ods. 1 Dohovoru „Každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.“ Legitímne ciele obmedzenia slobody prejavu sú stanovené v čl. 10 ods. 2 Dohovoru, ktorý znie: „Výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa aj povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti alebo verejnej bezpečnosti, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo **práv iných**, zabráneniu úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a neustrannosti súdnej moci.“

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že je legitímne obmedziť slobodu prejavu aj pri zabezpečovaní objektívnosti a neustrannosti spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky. Ako už bolo uvedené vyššie, Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci *Manole a iní v. Moldavsko* (rozhodnutie zo 17. 9. 2009) uviedol, že skutočné a účinné uplatňovanie slobody prejavu nezávisí len od povinnosti štátu nezasahovať do slobody prejavu, ale môže od neho vyžadovať, aby prijal pozitívne ochranné opatrenia, pričom vzhľadom na význam slobody prejavu „štát musí byť konečným garantom plurality“. V tomto rozhodnutí Európsky súd pre ľudské práva tiež uviedol, že štát má povinnosť zabezpečiť, aby „verejnosť mala prostredníctvom televízie a rozhlasu prístup

k nestranným a presným informáciám a ku škále názorov a komentárov, odrážajúcich okrem iného rôznorodosť politických názorov v krajine“. Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci NIT S.R.L. v. Moldavsko (rozhodnutie Veľkej komory z 5. 4. 2022) uviedol, že „ako sa uvádza v odporúčaní Výboru ministrov CM/Rec (2007)2 o pluralite médií a rozmanitosti mediálneho obsahu...“, „pluralizmus informácií a rozmanitosť mediálneho obsahu nebudú automaticky zaručené znásobením prostriedkov komunikácie ponúkaných verejnosti“. Vyžaduje sa zaručenie rozmanitosti celkového obsahu programu, čo najviac odrážajúceho rôznorodosť názorov, s ktorými sa možno stretnúť v spoločnosti, na ktorú sú programy zamerané.“.

Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci NIT S.R.L. v. Moldavsko uviedol, že účelom sankcie uloženej vysielateľovi bola „potreba zachovať prístup verejnosti k nestrannému, dôveryhodnému a rozmanitému politickému prejavu prostredníctvom televíznych spravodajských programov“, pričom „cieľ zásahu v tomto prípade bol legitímny podľa tretej vety článku 10 ods. 1“ Dohovoru a zásah tiež „zodpovedal legitímnemu cieľu ochrany „práv iných“, na ktorý odkazuje druhý odsek článku 10“ Dohovoru. Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci ATV Zrt v. Maďarsko (rozhodnutie z 28. 4. 2020) uviedol, že opatrenie obmedzujúce slobodu prejavu vysielateľa „bolo určené na zabezpečenie práva publika na vyvážené a nezáujaté informovanie o veciach verejného záujmu v spravodajských programoch, a teda sledovalo cieľ „ochrany práv iných““. Európsky súd pre ľudské práva taktiež v rozhodnutí vo veci Animal Defenders International v. Spojené kráľovstvo (rozhodnutie Veľkej komory z 22. 4. 2013) uviedol, že obmedzenie slobody prejavu s cieľom zachovania nestrannosti vysielania o veciach verejného záujmu „zodpovedá legitímnemu cieľu ochrany „práv iných“, na ktorý odkazuje druhý odsek článku 10“ Dohovoru.

Požiadavku proporcionality je potrebné zohľadniť pri výklade a aplikácii konkrétnych zákonných ustanovení v konkrétnom prípade a pri rozhodovaní, či existujúci skutkový stav možno subsumovať pod konkrétne zákonné ustanovenie, a taktiež pri ukladaní sankcie. V súlade s požiadavkou proporcionality je teda potrebné ustanovenie § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. a ďalšie ustanovenia zákona vykladať takým spôsobom, aby to bolo v súlade s ústavným právom na slobodu prejavu a ústavnými podmienkami jeho obmedzenia.

V tomto konkrétnom prípade je sloboda prejavu obmedzená v dôsledku vyvedenia administratívnoprávnej zodpovednosti za porušenie povinnosti vysielateľa zabezpečiť objektivitu a nestrannosť programu aktuálnej publicistiky, sledujúc legitímny cieľ - ochranu práva verejnosti na prístup k dôveryhodným, nestranným, rozmanitým a vyváženým informáciám o veciach verejného záujmu, resp. ochranu práva verejnosti byť objektívne a nestranne informovaný o veciach verejného záujmu a o spoločensky relevantných témach, pričom toto právo možno podradiť pod „práva iných“ v zmysle čl. 26 ods. 4 Ústavy SR a čl. 10 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Rada pri zabezpečovaní objektívnosti a nestrannosti programu aktuálnej publicistiky teda sledovala legitímny ústavný cieľ „ochrany práv iných“.

Zohľadniac celkové spracovanie a obsah predmetného programu a skutočnosť, že povinnosť vyváženia vyjadrení a názorov hosťa programu a povinnosť odvysielania alebo sprostredkovania iných relevantných názorov či relevantných stanovísk alebo protiargumentov nepredstavuje neprimeraný zásah do tvorby a vysielania programov aktuálnej publicistiky, a vzhľadom na povahu sankcie, ktorou je upozornenie na porušenie zákona a ktoré nemá ekonomický dopad na účastníka konania, je zásah do slobody prejavu účastníka konania proporcionálny a ústavne prípustný. Sankcia za porušenie ustanovenia § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. – upozornenie na porušenie zákona – je preto obmedzením práva vysielateľa na slobodu prejavu a šírenie informácií, ktoré je z ústavného hľadiska proporcionálne a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na ochranu práv a slobôd iných.

* * *

Vo všeobecnosti, skutková podstata správnych deliktov podľa zákona č. 264/2022 Z. z. sa skladá z troch obligatórnych znakov – subjekt, objekt a objektívna stránka. Zákon č. 264/2022 Z. z. na žiadnom mieste neustanovuje povinnosť skúmať, či bol skutok, ktorý je správnym deliktom, spáchaný zavinene, teda úmyselne alebo z nedbanlivosti. Vzhľadom na povahu správnych deliktov podľa zákona č. 264/2022 Z. z., ktoré možno doktrinálne zaradiť do kategórie správnych deliktov právnických osôb a fyzických osôb podnikateľov, resp. v osobitných prípadoch iných správnych deliktov fyzických osôb postihovaných bez ohľadu na zavinenie, možno konštatovať, že administratívnoprávna zodpovednosť deliktuálne zodpovedného subjektu podľa zákona č. 264/2022 Z. z. je objektívnou zodpovednosťou. Zákon č. 264/2022 Z. z. na rozdiel od zákona č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov neumožňuje Rade pričítať právnickej osobe zavinenie fyzickej osoby, ktorá porušila právnu povinnosť uloženú právnickej osobe (napr. štatutárny orgán). Vzhľadom na absenciu liberačných dôvodov, na základe ktorých by bolo možné zbaviť sa v odôvodnených prípadoch zodpovednosti za správny delikt, možno administratívnoprávnu zodpovednosť podľa zákona č. 264/2022 Z. z. považovať za absolútne objektívnu. Okolnosti, za ktorých došlo k spáchaniu správneho deliktu môžu byť zohľadnené pri ukladaní sankcie.

* * *

ZÁVER:

Na základe uvedených skutočností Kancelária Rady pripravila vyššie uvedený návrh uznesenia.